

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA ZABRZE ZA 2014 ROK

Prezydent Miasta Zabrze

ZABRZE, wrzesień 2016

Szanowni Państwo,

Strategia Rozwoju Miasta Zabrze na lata 2008-2020 definiuje najważniejsze potrzeby społeczne, gospodarcze oraz środowiskowe naszego miasta w postaci priorytetów i celów długookresowych, wskazuje, poprzez kierunki działań oraz przedsięwzięcia, określoną alokację zasobów, aby w możliwie najlepszy sposób podejmowane działania przyczyniały się do realizacji pożądanej wizji rozwoju.

Wykonanie Strategii jest zabiegiem ciągłym, stale zorientowanym na dbanie o realizację określonych zamierzeń. Wszystko to nabiera szczególnego znaczenia, w momencie monitorowania w otoczeniu miasta szans lub zagrożeń, które mogą znacząco modyfikować dotychczasowe założenia odnoszące się do pożądanej przyszłości.

W związku z powyższym przedstawiam Państwu sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwoju Miasta Zabrze za 2014 rok.

*Prezydent Miasta Zabrze
Małgorzata Mańka-Szulik*

Spis treści

WSTĘP.....	5
KIERUNEK ROZWOJU - ŚRODOWISKO GOSPODARCZE	28
C 1. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej miasta na rzecz wzrostu potencjału zatrudnienia	34
C 2. Stymulowanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości	45
C 3. Wzmacnianie profilu gospodarczego miasta	49
C 4. Transfer nowych technologii oraz dostęp do informacji gospodarczej.....	52
KIERUNEK ROZWOJU – NOWOCZESNE SPOŁECZEŃSTWO MIEJSKIE	54
C 5. Poprawa bezpieczeństwa	63
C 6. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców	68
C 7. Rozwój różnych form i aktywności kulturalnych mieszkańców	74
C 8. Aktywizacja sportowo-rekreacyjna mieszkańców	82
C 9. Podnoszenie standardu istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych ..	87
C 10. Racjonalizacja działań w ramach polityki społecznej.....	92
C 11. Kształtowanie warunków dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego.....	97
KIERUNEK ROZWOJU – ATRAKCYJNE PRZESTRZENIE PUBLICZNE.....	102
C 12. Zapewnienie ładu przestrzennego.....	107
C 13. Podniesienie standardu urządzeń infrastruktury komunalnej w zakresie gospodarki wodno - ściekowej	110
C 14. Poprawa dostępności komunikacyjnej miasta	116
C 15. Rozwój budownictwa mieszkaniowego.....	121
KIERUNEK ROZWOJU – USŁUGI METROPOLITALNE	128
C 16. Rozwój turystyki w oparciu o obiekty przemysłowe	133
C 17. Rozwój usług medycznych	141
C 18. Zwiększenie międzynarodowej rozpoznawalności miasta w dziedzinie kultury i sportu	144
C 19. Rozwój placówek naukowych oraz szkolnictwa wyższego	159
C 20. Poprawa międzynarodowej dostępności komunikacyjnej miasta	165
KIERUNEK ROZWOJU – CELE HORYZONTALNE	167
CH 1. Skuteczna promocja miasta.....	174
CH 2. Rewitalizacja miasta	178
CH 3. Poprawa estetyki miasta	182
CH 4. Poprawa jakości środowiska naturalnego	190
CH 5. Współpraca wielopodmiotowa	199
Spis tabel.....	216

Sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwoju Miasta na lata 2008-2020 za 2014 rok opracowano w oparciu o materiały źródłowe wydziałów Urzędu Miejskiego w Zabrzu oraz miejskich jednostek organizacyjnych.

Redakcja: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta

Prezydent Miasta: Małgorzata Mańka–Szulik

Zastępca Prezydenta Miasta: Katarzyna Dzióba

Naczelnik Wydziału: Marcin Lesiak

Opracował zespół redakcyjny w składzie: Grzegorz Mikuśkiewicz, Marcin Lesiak, Magdalena Sosnowska, Anna Sekuła, Bożena Hazy

Zespół redakcyjny składa podziękowania wszystkim komórkom Urzędu Miejskiego, które udostępniając dane przyczyniły się do powstania Sprawozdania za 2014 rok.

Sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwoju Miasta Zabrze na lata 2008 – 2020 za 2014 rok uwzględnia dane, o ile w treści sprawozdania nie określono inaczej, zgodnie ze stanem faktycznym na dzień 31 grudnia 2014 roku.

Przy każdorazowym publikowaniu danych częściowych z niniejszego dokumentu lub całości dokumentu konieczne jest podanie źródła.

Wydanie pierwsze, Zabrze 2016

Wstęp

Strategia Rozwoju Miasta Zabrze została przyjęta Uchwałą Nr XXII/284/08 Rady Miejskiej w Zabrzu w dniu 17 marca 2008 roku.

Strategia sformułowana jest poprzez wizję miasta:

„ZABRZE BĘDZIE MIASTEM KREUJĄCYM SWÓJ ROZWÓJ OPARTY NA RÓWNOWADZE POMIĘDZY HISTORIA I NOWOCZESNOŚCIĄ, ŚLĄSKĄ TOŻSAMOŚCIĄ I METROPOLITALNYM KONTEKSTEM ORAZ ATRAKCYJNOŚCIĄ MIESZKANIOWĄ I INWESTYCYJNĄ”.

Głównymi założeniami strategii Zabrze jest:

- uzyskanie pozycji znaczącego ośrodka miejskiego, opartego na podstawie nowoczesnego społeczeństwa,
- na terenie Zabrze powinny znajdować się atrakcyjne przestrzenie publiczne, wpływające na zadowolenie mieszkańców,
- Zabrze ma być miejscem pozwalającym na rozwój przedsiębiorstw, w tym przedsiębiorstw nowoczesnej technologii i lokalnej specjalizacji, z kapitałem polskim i zagranicznym,
- Zabrze posiada ofertę produktów metropolitalnych, atrakcyjnych w skali Aglomeracji Górnośląskiej i europejskiej.

W ramach *Strategii rozwoju miasta Zabrze na lata 2008-2020* wyznaczono następujące cztery priorytety rozwoju:

- **Priorytet 1: Środowisko gospodarcze**
- **Priorytet 2: Nowoczesne społeczeństwo miejskie**
- **Priorytet 3: Atrakcyjne przestrzenie publiczne**
- **Priorytet 4: Usługi metropolitalne**

Każdemu z nich towarzyszy wyzwanie strategiczne, rozumiane jako generalne wyjaśnienie zamierzeń oraz myśl wiodąca zogniskowana w ramach danego priorytetu. Wyzwanie strategiczne wskazuje tym samym, czemu powinny zostać podporządkowane zdolności, sposobności, zasoby wykorzystywane w procesie implementacji celów strategicznych, kierunków rozwoju oraz przedsięwzięć.

Cele strategiczne definiują intencyjne stany i zmierzenia, których zakres merytoryczny odnosi się bezpośrednio do zakresu tematycznego jednego z priorytetów rozwoju.

Ponadto określono również cele horyzontalne wiążące się bezpośrednio z zakresem tematycznym wszystkich priorytetów rozwoju miasta:

- CH 1. Skuteczna promocja miasta
- CH 2. Rewitalizacja miasta
- CH 3. Poprawa estetyki miasta
- CH 4. Poprawa jakości środowiska naturalnego
- CH 5. Współpraca wielopodmiotowa

Dokument *Strategia rozwoju miasta Zabrze na lata 2008-2020* obejmuje: analizę aksjologiczną, bilans strategiczny w kategoriach sił i słabości miasta oraz szans i zagrożeń, analizę SWOT wraz z rekomendacjami strategicznymi, wizję i priorytety rozwoju, cele strategiczne i cele horyzontalne. Konkretyzacja zaproponowanych rozwiązań strategicznych następuje na poziomie identyfikacji kierunków działań oraz przedsięwzięć rozwojowych, a także poprzez określenie założeń organizacyjnych, promocyjnych i finansowych.

W ramach prac przy tworzeniu obowiązującej Strategii Rozwoju Miasta z udziałem liderów rozwoju lokalnego oraz w skutek pozyskanych opinii mieszkańców Zabrze i wybranych miast Aglomeracji dokonano identyfikacji czynników wewnętrznych (sił i słabości) oraz zewnętrznych (szans i zagrożeń):

1. Siły

Czynniki o charakterze polityczno-prawnym

- S1. Przynależność Zabrze do Górnośląskiego Związku Metropolitalnego
- S2. Przynależność Zabrze do KZK GOP
- S3. Zaawansowane prace nad Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego oraz zmianami w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego

Czynniki o charakterze ekonomicznym

- S4. Duża ilość wolnych terenów inwestycyjnych (*green field*)
- S5. Starania o wyznaczenie w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego terenów dla przygotowania ofert inwestycyjnych
- S6. Dobre skomunikowanie miasta w układzie korytarzy transportowych
- S7. Lokalizacja Kopalni Węgla Kamiennego Sośnica - Makoszowy¹
- S8. Lokalizacja Górnośląskiego Zakładu Gazowniczego
- S9. Duża liczba przedsiębiorstw działających w branży handlowej, w tym sklepy wielkopowierzchniowe
- S10. Rozwinięta sieć komunikacji autobusowej
- S11. Duży potencjał ludności w wieku produkcyjnym
- S12. Wzrastający poziom wykształcenia mieszkańców Zabrze
- S13. Wysokie dochody budżetu Zabrze w porównaniu z pozostałymi miastami Aglomeracji Górnośląskiej
- S14. Wzrastająca wartość wydatków inwestycyjnych z budżetu miasta

Czynniki o charakterze społecznym

- S15. Znaczący potencjał ludnościowy miasta
- S16. Znaczna liczba emerytów w wieku aktywności zawodowej o stabilnych dochodach

¹ Kopalnia Sośnica – Makoszowy podzielona została 1 maja 2015 r. na oddzielne kopalnie: KWK „Sośnica” i KWK „Makoszowy”. KWK „Makoszowy” należy do Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. w Bytomiu Oddział w Zabrzu

- S17. Wzrastająca zamożność mieszkańców miasta
- S18. Ciekawa oferta turystyki w oparciu o obiekty przemysłowe
- S19. Rozpoznawalna oferta kulturalna Domu Muzyki i Tańca
- S20. Znana marka Klubu Sportowego „Górnik Zabrze”
- S21. Międzynarodowa pozycja Śląskiego Centrum Chorób Serca
- S22. Lokalizacja filii Śląskiego Uniwersytetu Medycznego
- S23. Lokalizacja Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej
- S24. Działalność Filharmonii Zabrzeńskiej i Teatru Nowego
- S25. Duża liczba imprez kulturalnych o znaczeniu lokalnym
- S26. Atrakcyjna oferta spędzania wolnego czasu w ramach Miejskiego Ogrodu Botanicznego

Czynniki o charakterze infrastrukturalno-środowiskowym

- S27. Duża liczba starych budynków o cennych walorach architektonicznych
- S28. Duże inwestycje proekologiczne w gospodarce wodno-kanalizacyjnej
- S29. Spadek zanieczyszczeń gazowych ze źródeł szczególnie uciążliwych

2. Słabości

Czynniki o charakterze polityczno - prawnym

- W1. Brak znaczących funkcji administracyjnych o znaczeniu regionalnym i krajowym
- W2. Niekorzystny wizerunek Zabrze jako miasta drugiej kategorii w skali Aglomeracji Górnośląskiej
- W3. Niski procent powierzchni gminy objęty Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego
- W4. Niedostateczna promocja Zabrze

Czynniki o charakterze ekonomicznym

- W5. Zbyt mała liczba podmiotów oferujących usługi na poziomie ponadregionalnym
- W6. Zmniejszający się potencjał miejsc pracy
- W7. Stare zakłady przemysłowe wymagające restrukturyzacji (np. koksownia)

W8. Mała przedsiębiorczość mieszkańców mierzona liczbą podmiotów gospodarczych na 1000 osób w relacji do pozostałych miast Aglomeracji Górnośląskiej

W9. Dekapitalizacja wartości majątku trwałego przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie miasta – brak inwestycji

W10. Przeciętny standard obiektów noclegowych zlokalizowanych w mieście

Czynniki o charakterze społecznym

W11. Niewielki udział uczniów szkół średnich wśród młodzieży w wieku 15-18 lat w relacji do pozostałych miast Aglomeracji Górnośląskiej

W12. Utrzymujący się ujemny przyrost naturalny

W13. Wzrastające negatywne saldo migracji

W14. Brak monitoringu wizyjnego

W15. Niskie poczucie bezpieczeństwa mieszkańców

W16. Utrzymywanie się negatywnych tendencji w zakresie zjawisk patologicznych

W17. Starzenie się społeczności miasta

W18. Niedostateczna promocja imprez kulturalnych

W19. Najmniejsze wydatki na sport i rekreację wśród miast Aglomeracji Górnośląskiej

W20. Mała liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców

W21. Mała powierzchnia mieszkań przypadająca na mieszkańca

W22. Największy udział mieszkań komunalnych wśród miast Aglomeracji Górnośląskiej

W23. Duża liczba mieszkań komunalnych wymagających remontów, modernizacji i podniesienia standardu

W24. Brak wystarczającej liczby obiektów i urządzeń sportowo-rekreacyjnych

W25. Znaczna ilość obszarów mieszkaniowych wymagających rewitalizacji

Czynniki o charakterze infrastrukturalno-środowiskowym

W26. Brak systemu ścieżek rowerowych

W27. Znaczna ilość terenów przemysłowych wymagających rewitalizacji

W28. Słabe skomunikowanie miasta na kierunku północ-południe

W29. Zły stan dróg

W30. Duże zatłoczenie w centrum miasta

W31. Wysokie koszty procesów rekonwersji przestrzeni miasta

W32. Znaczna liczba budynków wymagających odnowienia

W33. Zaniedbane parki, skwery, place, zieleń miejska

3. Szanse

Czynniki o charakterze politycznym

O1. Dostępność środków Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie rozwoju lokalnego

O2. Propagowanie idei rozwojowych przez rozstrzygnięcia polityk Unii Europejskiej

O3. Powstanie Górnośląskiego Związku Metropolitalnego

O4. Zainteresowanie polityków uchwaleniem ustawy aglomeracyjnej

O5. Lepsze możliwości współpracy i podejmowania wspólnych projektów pomiędzy polskimi miastami a miastami Unii Europejskiej

O6. Kreowanie nowego wizerunku Śląska przez władze regionu

Czynniki o charakterze ekonomicznym

O7. Wzrastające zainteresowanie inwestorów zagranicznych Aglomeracją Górnośląską

O8. Wzrost dochodowości polskich przedsiębiorstw

O9. Wzrost zdolności inwestycyjnych polskich przedsiębiorstw

O10. Wzrastający udział przemysłów kreatywnych oraz usług wysoko wyspecjalizowanych w strukturze gospodarki światowej

O11. Poszukiwanie przez firmy miejsc o specyficznych walorach lokalizacji

O12. Rosnąca stabilizacja gospodarki polskiej

O13. Wzrost atrakcyjności kapitału ludzkiego - wzrastająca liczba osób z wyższym wykształceniem

O14. Popyt na nowe usługi, jako efekt bogacenia się społeczeństwa

O15. Zmniejszanie się poziomu bezrobocia

O16. Instytucje, programy, fundusze wspierające innowacyjność

Czynniki o charakterze społecznym

O17. Duże znaczenie miast w kreowaniu wzorców kulturowych

O18. Rosnąca zamożność społeczeństwa

- O19. Wzrost mobilności przestrzennej oraz gospodarczej ludności w ramach UE
- O20. Wzrastające potrzeby świadczenia usług edukacyjnych
- O21. Wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze (dzieci, osoby starsze)
- O22. Wzrost wymagań dotyczących standardów mieszkaniowych
- O23. Postępująca globalizacja kultury, edukacji, sportu, turystyki
- O24. Metropolizacja mieszkańców Aglomeracji Górnośląskiej, otwieranie się na nowości, popyt na produkty zagraniczne
- O25. Zainteresowanie szkół wyższych rozwijaniem oferty edukacyjnej w Zabrzu

Czynniki o charakterze technologiczno-technicznym

- O26. Instytucje, programy, fundusze wspierające rozwój infrastruktury technicznej
- O27. Korelacja pomiędzy rozwojem społeczno-gospodarczym a przebiegiem korytarzy transportowych
- O28. Wzrastające znaczenie biotechnologii we współczesnej gospodarce
- O29. Szybkie transfery wiedzy i innowacji
- O30. Mobilność wysoko wykwalifikowanych fachowców
- O31. Pojawiające się regulacje prawne w zakresie konieczności stosowania proekologicznych technologii
- O32. Rozstrzygnięcia międzynarodowe w sprawach zagrożeń cywilizacyjnych - klimat

4. Zagrożenia

Czynniki o charakterze politycznym

- T1. Spadające zainteresowanie społeczeństwa polskiego głosowaniem w wyborach publicznych
- T2. Utrzymujący się negatywny wizerunek Śląska wśród elit politycznych kraju
- T3. Brak lobby śląskiego w parlamencie
- T4. Trudności w uchwaleniu ustawy aglomeracyjnej
- T5. Preferencje w rozdziale środków unijnych dla obszarów Polski wschodniej oraz obszarów wiejskich
- T6. Brak dobrego prawa umożliwiającego sprawną realizację przedsięwzięć łączących podmioty i kapitały

T7. Wymuszanie spójności dokumentów planujących rozwój lokalny i regionalny z polityką UE

Czynniki o charakterze ekonomicznym

T8. Rosnąca migracja zarobkowa wśród młodych i wykształconych ludzi

T9. Pogłębiające się dysproporcje w dochodach ludności

T10. Wzrastające koszty pracy zniechęcające inwestorów

T11. Polityka państwa w zakresie wyboru i kolejności realizacji inwestycji transportowo-komunikacyjnych (budowa autostrad, wspieranie lotniska)

T12. Wzrastające koszty działalności wynikające z wymagań środowiskowych

T13. Brak fachowców

T14. Wzrastające koszty prac i usług budowlanych

T15. Niska wartość inwestycji zabrzańskich przedsiębiorstw

Czynniki o charakterze społecznym

T16. Zmniejszający się potencjał demograficzny Polski

T17. Utrwalanie się zjawisk biedy oraz wykluczenia społecznego w Polsce

T18. Niska pozycja Górnika Zabrze w rankingu polskich klubów piłkarskich

T19. Brak koncepcji reformy służby zdrowia

T20. Małe zainteresowanie zamieszkaniem w Zabrzu

Czynniki o charakterze infrastrukturalno-środowiskowym

T21. Ciągłe zbyt małe rozpowszechnienie technologii przyjaznych środowisku

T22. Hałas z drogowego ruchu tranzytowego

T23. Małe nakłady na naukę i badania w Polsce

T24. Małe praktyczne wykorzystanie osiągnięć nauki w gospodarce.

W procesie monitoringu strategii istotną rolę odgrywają cele zidentyfikowane na podstawie wcześniej sformułowanej wizji i priorytetów rozwoju. Cele to intencyjne stany i zamierzenia wskazujące pożądane efekty rozwoju miasta wynikające z realizacji strategii. W *Strategii rozwoju miasta Zabrze na lata 2008-2020* przyjęto następujący podział celów:

cele strategiczne – definiujące intencyjne stany i zamierzenia, których zakres merytoryczny odnosi się bezpośrednio do zakresu tematycznego jednego z priorytetów rozwoju;

cele horyzontalne – definiujące stany i zamierzenia, których zakres merytoryczny wiąże się bezpośrednio z zakresem tematycznym wszystkich priorytetów rozwoju miasta.

Wskazanie celów strategicznych i horyzontalnych ma szczególną wartość informacyjną dla mieszkańców, władz miasta, pozostałych podmiotów funkcjonujących na jego terenie, a także dla potencjalnych inwestorów z otoczenia aglomeracyjnego, regionalnego, krajowego i międzynarodowego. Cele strategiczne i horyzontalne to także podstawa dla identyfikacji kierunków działań oraz kryteriów oceny i wyboru przedsięwzięć.

Szczegółowe zestawienie priorytetów rozwoju, wyzwań strategicznych, celów strategicznych i horyzontalnych, zgodnie z którym sporządzono niniejsze sprawozdanie, zaprezentowano w kolejnej tabeli.

Tabela 1. Priorytety rozwoju, wyzwania strategiczne, cele strategiczne i horyzontalne

Priorytety rozwoju	P1. Środowisko gospodarcze	P2. Nowoczesne społeczeństwo miejskie	P3. Atrakcyjne przestrzenie publiczne	P4. Usługi metropolitalne
Wyzwanie strategiczne	<i>Wzmocnić konkurencyjność gospodarczą miasta</i>	<i>Dążenie do udziału w rozwoju cywilizacyjnym miast europejskich</i>	<i>Poprawić funkcjonalność przestrzeni miasta</i>	<i>Zdobyć pożądaną pozycję w Metropolii Górnośląskiej</i>
Cele strategiczne	C 1. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej miasta na rzecz wzrostu potencjału zatrudnienia C 2. Stymulowanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości C 3. Wzmacnianie profilu gospodarczego miasta C 4. Transfer nowych technologii oraz dostęp do informacji gospodarczej	C 5. Poprawa bezpieczeństwa C 6. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców C 7. Rozwój różnych form i aktywności kulturalnych mieszkańców C 8. Aktywizacja sportowo-rekreacyjna mieszkańców C 9. Podnoszenie standardu istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych C 10. Racjonalizacja działań w ramach polityki społecznej C 11. Kształtowanie warunków dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego	C 12. Zapewnienie ładu przestrzennego C 13. Podniesienie standardu urządzeń infrastruktury komunalnej C 14. Poprawa dostępności komunikacyjnej miasta C 15. Rozwój budownictwa mieszkaniowego	C 16. Rozwój turystyki w oparciu o obiekty przemysłowe C 17. Rozwój usług medycznych C 18. Zwiększenie międzynarodowej rozpoznawalności miasta w dziedzinie kultury i sportu C 19. Rozwój placówek naukowych oraz szkolnictwa wyższego C 20. Poprawa międzynarodowej dostępności komunikacyjnej miasta
Cele horyzontalne	CH 1. Skuteczna promocja miasta CH 2. Rewitalizacja miasta CH 3. Poprawa estetyki miasta CH 4. Poprawa jakości środowiska naturalnego CH 5 Współpraca wielopodmiotowa			

Źródło: Strategia Rozwoju Miasta Zabrze na lata 2008-2020, UM Zabrze

Tabela 2. Realizacja Strategii zaprezentowana jest, wg kierunków działań i przedsięwzięć rozwojowych, dla poszczególnych priorytetów wg poniższego układu

Priorytet P1. Środowisko gospodarcze		
Wyzwanie strategiczne: Wzmocnić konkurencyjność gospodarczą miasta		
Cele strategiczne	Kierunki działań	Przedsięwzięcia rozwojowe
C 1. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej miasta na rzecz wzrostu potencjału zatrudnienia	K.1.1. Wyznaczenie wielkości i struktury terenów inwestycyjnych	PR.1.1.1. Opracowanie Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego oraz zmiany w Studium Kierunków i Uwarunkowań Zagospodarowania Przestrzennego (tereny inwestycyjne) PR.1.1.2. Określenie zasad i formy udostępniania terenów inwestycyjnych
	K.1.2. Uzbrajanie w infrastrukturę techniczną terenów inwestycyjnych	PR.1.2.1. Inwestycje w ramach gospodarki wodno-ściekowej PR 1.2.2. Inwestycje w ramach zaopatrzenia w ciepło scentralizowane PR.1.2.3. Inwestycje w infrastrukturę transportową i komunikacyjną
	K.1.3. Usprawnienie działań administracyjnych w zakresie obsługi inwestorów	PR.1.3.1. Przygotowanie zbioru ofert inwestycyjnych PR. 1.3.2. Udział w targach ofert inwestycyjnych

	K.1.4. Wyznaczanie profilu i specjalizacji w zakresie edukacji	PR.1.4.1. Aktualizacja lokalnego programu rozwoju szkolnictwa
	K.1.5. Wspieranie poprawy użyteczności zawodowej mieszkańców poprzez kursy, przekwalifikowania, studia podyplomowe	PR.1.5.1. Uczestnictwo w inicjatywach samorządu gospodarczego, instytucji działających na rynku pracy
	K.1.6. Kreowanie i wykorzystywanie efektów sąsiedztwa	PR.1.6.1. Opracowanie koncepcji polityki w zakresie miejskiego rynku nieruchomości PR.1.6.2. Skomunikowanie terenów inwestycyjnych (m.in. budowa autostrady A1, budowa DTŚ odcinek Zabrze do węzła z A1 Sośnica, budowa drogi Nowopaderewskiego)
C 2. Stymulowanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości	K.2.1. Wspieranie tworzenia i rozwoju instytucji otoczenia biznesu	PR. 2.1.1. Przygotowanie oferty lokali użytkowych dla małych i średnich przedsiębiorstw PR 2.1.2. Pomoc organizacyjna w tworzeniu nowych i rozwoju istniejących instytucji otoczenia biznesu PR 2.1.3. Pomoc w tworzeniu i wsparcie rozwoju systemu preferencyjnych kredytów i poręczeń dla rozwijających się przedsiębiorców

	K.2.2. Kształtowanie aktywnych przedsiębiorczych postaw mieszkańców	PR 2.2.1. Uczestnictwo w projektach wspierających przedsiębiorczość mieszkańców PR.2.2.2. Usprawnienie działań administracyjnych służących rozwojowi przedsiębiorczości PR 2.2.3. System ulg w podatkach lokalnych skierowanych do przedsiębiorców aktywnie wspierających rozwój miasta i zatrudnienia oraz do osób rozpoczynających działalność gospodarczą
C 3. Wzmacnianie profilu gospodarczego miasta	K.3.1. Tworzenie warunków ułatwiających przedsiębiorcom kontakty regionalne i międzynarodowe	PR.3.1.1. Stworzenie platformy kontaktów gospodarczych PR.3.1.2. Imprezy, targi i imprezy wystawiennicze
	K.3.2. Integracja środowisk gospodarczych	PR.3.2.1. Zabrzeńskie Forum Małej i Średniej Przedsiębiorczości PR.3.2.2. Uczestnictwo w inicjatywach klastrowych PR. 3.2.3. Wspieranie inicjatyw organizacji gospodarczych działających na terenie miasta
	K. 3.3. Wzbogacanie profilu gospodarczego miasta	PR 3.3.1. Budowa Centrum Logistycznego przez PKP Cargo i rozwój usług logistycznych

C 4. Transfer nowych technologii oraz dostęp do informacji gospodarczej	K.4.1 Wsparcie przedsiębiorstw innowacyjnych	PR.4.1.1. Uczestnictwo w przedsięwzięciach innowacyjnych PR 4.1.2. Utworzenie parku przemysłowo-technologicznego PR. 4.1.3. Projekt Centrum Czystych Technologii Węglowych PR 4.1.4. System Informacji o Terenie
	K.4.2. Tworzenie warunków do kooperacji podmiotów działających w branży medycznej	PR 4.2.1. Projekt BioMedTech

P2. Nowoczesne społeczeństwo miejskie

Wyzwanie strategiczne: *Dążenie do udziału w rozwoju cywilizacyjnym miast europejskich*

Cele strategiczne	Kierunki działań	Przedsięwzięcia rozwojowe
C 5. Poprawa bezpieczeństwa	K 5.1. Wzmocnienie poziomu bezpieczeństwa w najbardziej zagrożonych dzielnicach	PR 5.1.1. Monitoring wizyjny najbardziej niebezpiecznych obszarów miasta
	K 5.2. Przeciwdziałanie wandalizmowi	PR 5.2.1. Skuteczne egzekwowanie kar za akty wandalizmu PR 5.2.2. Naprawianie uszkodzonych i zdewastowanych urządzeń miejskich PR 5.2.3. Powołanie komórki organizacyjnej ds. szybkiej interwencji
	K 5.3. Współpraca z policją	PR 5.3.1. Program „Razem bezpieczniej”

C 6. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców	K 6.1. Wzrost znajomości języków obcych, umiejętności w zakresie obsługi Internetu, rozwijanie talentów, zainteresowań lokalną tradycją	PR 6.1.1. Program zajęć pozalekcyjnych
	K 6.2. Racjonalizacja kierunków kształcenia	PR 6.2.1. Program rozwoju systemu edukacji, głównie zawodowej oraz specjalnej
	K 6.3. Wspieranie rozwoju szkół wyższych w zakresie unowocześniania kierunków kształcenia	PR 6.3.1. Inicjowanie i uczestnictwo w projektach kreujących i wzbogacających ofertę dydaktyczną szkół wyższych
	K 6.4. Podniesienie standardu funkcjonowania placówek edukacyjnych	PR 6.4.1. Remonty obiektów edukacyjnych PR 6.4.2. Zakup wyposażenia dydaktycznego PR 6.4.3. Budowa nowych szkół warunkowana rozwojem budownictwa mieszkaniowego
C 7. Rozwój różnych form i aktywności kulturalnych mieszkańców	K 7.1. Tworzenie różnorodnej oferty kulturalnej dla mieszkańców	PR 7.1.1. Kreowanie nowych oraz wspomaganie istniejących imprez kulturalnych PR 7.1.2. Program wspierania aktywności i instytucji kulturalnych
	K 7.2. Tworzenie warunków dla działalności kulturalnej	PR 7.2.1. Program wspierania młodych talentów PR 7.2.2. Adaptacja zasobów komunalnych dla potrzeb działalności kulturalnej PR 7.2.3. Budowa nowych siedzib dla istniejących instytucji kulturalnych

C 8. Aktywizacja sportowo-rekreacyjna mieszkańców	K 8.1. Podniesienie atrakcyjności i użyteczności istniejących urządzeń i obiektów sportowo-rekreacyjnych	PR 8.1.1. Wsparcie działalności sportowo-rekreacyjnej, w tym imprez i zajęć pozalekcyjnych PR 8.1.2. Program remontów i modernizacji istniejących obiektów sportowo-rekreacyjnych
	K 8.2. Tworzenie nowych urządzeń infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	PR 8.2.1. Program rozwoju systemu ścieżek rowerowych PR 8.2.2. Program budowy parków aktywnej rekreacji dla dzieci i młodzieży w poszczególnych dzielnicach miasta
C 9. Podnoszenie standardu istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych	K 9.1. Modernizacja komunalnych zasobów mieszkaniowych	PR 9.1.1. Program remontów i modernizacji
	K 9.2. Przywrócenie świetności zabytkowych zasobów mieszkaniowych	PR 9.2.1. Program odnowy zabytkowych zasobów mieszkaniowych
	K 9.3. Restrukturyzacja zarządzania lokalnymi zasobami mieszkaniowymi	PR 9.3.1. Program gospodarki mieszkaniowej (remonty i modernizacje) PR 9.3.2. Prywatyzacja lokali mieszkalnych

C 10. Racjonalizacja działań w ramach polityki społecznej	K 10.1. Poprawa skuteczności zaangażowania w rozwiązywanie problemów społecznych	PR 10.1.1. Aktualizacja Strategii rozwiązywania problemów społecznych PR 10.1.2. Uczestnictwo w przedsięwzięciach organizacji pozarządowych działających w obszarze polityki społecznej PR. 10.1.3. Projekty w zakresie poprawy dostępności obiektów publicznych dla osób niepełnosprawnych
	K 10.2. Zapobieganie marginalizacji społecznej wybranych obszarów miasta	PR 10.2.1. Program przeciwdziałania patologiom społecznym PR 10.2.1. Minimalizowanie skutków wykluczenia społecznego
	K 10.3. Wspieranie działalności placówek służby zdrowia	PR 10.3.1. Modernizacja szpitali PR 10.3.2. Projekty w zakresie poprawy jakości świadczenia usług przychodni
C 11. Kształtowanie warunków dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego	K 11.1. Zapewnienie dostępu do Internetu i wykorzystanie technologii ICT	PR 11.1.1. Budowa zabrzańskiej szerokopasmowej sieci światłowodowej PR 11.1.2. Budowa lokalnych sieci szerokopasmowych; PR 11.1.3. Stworzenie miejsc bezprzewodowego dostępu do Internetu tzw. hot-spot'ów PR 11.1.4. Wdrożenie nowych systemów tele-informatycznych w administracji publicznej, w tym usług publicznych on-line PR 11.1.5. Projekty w zakresie elektronicznego udostępniania zasobów bibliotecznych, muzealnych, archiwalnych

P3. Atrakcyjne przestrzenie publiczne		
Wyzwanie strategiczne: <i>Poprawić funkcjonalność przestrzeni miasta</i>		
Cele strategiczne	Kierunki działań	Przedsięwzięcia rozwojowe
C 12. Zapewnienie ładu przestrzennego	K 12.1. Uporządkowanie, budowa obiektów i urządzeń miejskich	PR 12.1.1. Opracowanie Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego oraz zmiany w Studium Kierunków i Uwarunkowań Zagospodarowania Przestrzennego (ustalenie struktury przestrzennej)
		PR. 12.1.2. Rewaloryzacja centrum miasta
		PR 12.1.3. Określenie zasad współpracy z właścicielami obiektów
		PR 12.1.4. Projekty rewitalizacyjne
		PR 12.1.5. System informacji o terenie, w tym baza danych o nieruchomościach
C 13. Podniesienie standardu urządzeń infrastruktury komunalnej w zakresie gospodarki wodno-ściekowej	K 13.1. Modernizacja istniejącej i rozwój nowej infrastruktury komunalnej miasta	PR 13.1.1. Program poprawy gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Zabrze PR 13.1.2. Dostosowanie systemu gospodarki odpadami do wymogów ochrony środowiska i potrzeb miasta
C 14. Poprawa dostępności komunikacyjnej miasta	K 14.1. Modernizacja istniejącej infrastruktury komunikacyjnej drogowej i kolejowej	PR 14.1.1. Program remontów i modernizacji dróg PR 14.1.2. Program modernizacji komunikacji tramwajowej
	K 14.2. Budowa nowych dróg i ulic	PR 14.2.1. Program rozbudowy infrastruktury drogowej miasta, w szczególności w układzie północ-południe

C 15. Rozwój budownictwa mieszkaniowego	K 15.1. Wyznaczenie oraz uzbrojenie w infrastrukturę techniczną terenów przeznaczonych pod budownictwo niskiej i wysokiej intensywności	PR 15.1.1. Opracowanie Miejsowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego oraz zmiany w Studium Kierunków i Uwarunkowań Zagospodarowania Przestrzennego (tereny mieszkaniowe) PR. 15.1.2. Program gospodarki mieszkaniowej (nowe obiekty)
	K 15.2. Pozyskanie inwestorów prywatnych i społecznych, w tym TBS dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego	PR 15.2.1. Oferta inwestycyjna dla deweloperów mieszkaniowych PR 15.2.2. Wspieranie przedsięwzięć mieszkaniowych TBS
P4. Usługi metropolitalne		
Wyzwanie strategiczne: Zdobyć pożądaną pozycję w Metropolii Górnośląskiej		
Cele strategiczne	Kierunki działań	Przedsięwzięcia rozwojowe
C 16. Rozwój turystyki w oparciu o obiekty przemysłowe	K 16.1. Wspieranie działalności i inicjatyw turystyki przemysłowej	PR 16.1.1. Program Zabrze Śląski Ośrodek Kultury i Turystyki Przemysłowej PR 16.1.2. Tworzenie warunków dla rozwoju zróżnicowanej bazy noclegowej na terenie miasta
C 17. Rozwój usług medycznych	K.17.1. Wspieranie działalności Śląskiego Centrum Chorób Serca	PR 17.1.1. Współpraca ze Śląskim Centrum Chorób Serca, określenie zakresu i wspólnych projektów

C 18. Zwiększenie międzynarodowej rozpoznawalności miasta w dziedzinie kultury i sportu	K 18.1. Kreowanie produktu kulturalnego miasta przy współudziale lokalnych środowisk artystycznych	PR 18.1.1. Inicjowanie oraz organizacja imprez kulturalnych w oparciu o istniejące obiekty i instytucje (koncerty, przeglądy, wystawy) PR 18.1.2. Inkubator młodych artystów w obiektach przemysłowych PR 18.1.3. Adaptowanie atrakcyjnych obiektów (w tym przemysłowych) na potrzeby twórców „kwartał artystów”
	K 18.2. Wspieranie działalności istniejących instytucji kulturalnych	PR 18.2.1. Budowa siedziby Filharmonii Zabrzeńskiej PR 18.2.2. Modernizacja Domu Muzyki i Tańca PR 18.2.3. Aktywizacja działalności teatru
	K 18.3. Kreowanie produktu sportowego miasta	PR 18.3.1. Modernizacja lub budowa stadionu Górnika Zabrze PR 18.3.2. Aktywizacja działalności Hali Sportowej MOSiR
C 19. Rozwój placówek naukowych oraz szkolnictwa wyższego	K 19.1. Wspieranie działalności istniejących placówek naukowych	PR 19.1.1. Współpraca w obszarze nauki ze Śląskim Uniwersytetem Medycznym - określenie zakresu i wspólnych projektów PR 19.1.2. Współpraca z Instytutem Chemicznej Przeróbki Węgla PR 19.1.3. Przygotowanie warunków dla realizacji projektu BioMedTech PR 19.1.4. Aktywizacja i współpraca z innymi instytucjami naukowymi - określenie zakresu i wspólnych projektów

	K 19.2. Wspieranie rozwoju infrastruktury szkolnictwa wyższego	PR 19.2.1. Pomoc w tworzeniu infrastruktury dydaktycznej dla AWF-u, Politechniki Śląskiej, Śląskiego Uniwersytetu Medycznego oraz innych szkół wyższych
C 20. Poprawa międzynarodowej dostępności komunikacyjnej miasta	K 20.1. Tworzenie warunków dla realizacji inicjatyw komunikacyjnych	PR 20.1.1. Budowa centrum przesiadkowego PR 20.1.2. Budowa połączeń dróg miejskich ze zjazdami z autostrad i DTŚ
Cele horyzontalne		
Cele	Kierunki działań	Przedsięwzięcia rozwojowe
CH 1. Skuteczna promocja miasta	KH 1.1. Kształtowanie atrakcyjnego wizerunku miasta	PRH 1.1.1. Zintegrowana strategia promocji miasta
	KH 1.2. Promowanie wybranych produktów miejskich – promocja zewnętrzna	PRH 1.2.1. Program promocji turystyki poprzemysłowej PRH 1.2.2. Program promocji imprez i obiektów kulturalnych oraz sportowych PRH 1.2.3. Program promocji gospodarczej miasta PRH 1.2.4. Program promocji metropolitalnej miasta
CH 2. Rewitalizacja miasta	KH 2.1. Rewitalizacja terenów miejskich	PRH 2.1.1. Projekty rewitalizacyjne zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich
	KH 2.2. Rewitalizacja terenów poprzemysłowych	PRH 2.2.1. Projekty rewitalizacyjne zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Obszarów Poprzemysłowych

CH 3. Poprawa estetyki miasta	KH 3.1. Tworzenie miejsc przyjaznych mieszkańcom	PRH 3.1.1. Budowa nowych i odnowienie istniejących skwerów, parków, zaułków, terenów zieleni miejskiej PRH 3.1.2. Projekty dla Miejskiego Ogrodu Botanicznego
	KH 3.2. Wprowadzenie obiektów małej infrastruktury w istniejącą zabudowę	PRH 3.2.1. Stworzenie przestrzeni dla twórczości artystycznej
	KH 3.3. Przywołanie wybranych elementów przedwojennego klimatu miasta	PRH 3.3.1. Waloryzacja historyczna miasta PRH 3.3.2. Adaptacja wybranych obiektów do nowych funkcji
	KH 3.4. Odnowienie elewacji i remonty budynków	PRH 3.4.1. Projekty rewitalizacyjne PRH 3.4.2. Określenie zasad współpracy z prywatnymi właścicielami obiektów (w zakresie odnawiania elewacji budynków)
	KH 3.5. Tworzenie nowych obiektów wyróżniających miasto	PRH 3.6.1. Projekty prywatnych inwestorów w dziedzinie mieszkalnictwa, kultury, gospodarki, sportu i rekreacji, edukacji

CH 4. Poprawa jakości środowiska naturalnego	KH 4.1. Wspieranie działań proekologicznych	PRH 4.1.1. Przedsięwzięcia zorientowane na poprawę jakości powietrza (likwidacja niskiej emisji) PRH 4.1.2. Przedsięwzięcia zorientowane na zmniejszanie zanieczyszczenia wód PRH 4.1.3. Przedsięwzięcia zorientowane na właściwe gospodarowanie odpadami (w tym: modernizacja i rozbudowa Zakładu Segregacji oraz Kompostowania oraz system zbiórki odpadów) PRH 4.1.4. Przedsięwzięcia zorientowane na zmniejszanie hałasu, PRH 4.1.5. Przedsięwzięcia zorientowane na poszanowanie energii PRH 4.1.6. Inicjatywy w zakresie wdrażania nowych technologii proekologicznych
CH 5. Współpraca wielopodmiotowa	KH 5.A. Aktywne poszukiwanie partnerów rozwoju miasta KH 5.B. Zacieśnianie współpracy z podmiotami działającymi w mieście	PRH 5.1. Inicjowanie i realizacja przedsięwzięć w ramach koncepcji partnerstwa publiczno-prywatnego PRH 5.2. Inicjowanie i realizacja przedsięwzięć z sektorem obywatelskim PRH 5.3. Inicjowanie i realizacja przedsięwzięć w ramach Górnośląskiego Związku Metropolitalnego PRH 5.4. Współpraca z miastami partnerskimi

Źródło: Strategia Rozwoju Miasta Zabrze na lata 2008-2020, UM Zabrze

KIERUNEK ROZWOJU - ŚRODOWISKO GOSPODARCZE (Priorytet 1)

Priorytety rozwoju	P1. Środowisko gospodarcze
Wyzwanie strategiczne	<i>Wzmocnić konkurencyjność gospodarczą miasta</i>
Cele strategiczne	C 1. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej miasta na rzecz wzrostu potencjału zatrudnienia C 2. Stymulowanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości C 3. Wzmacnianie profilu gospodarczego miasta C 4. Transfer nowych technologii oraz dostęp do informacji gospodarczej

„Środowisko gospodarcze” to pierwszy priorytet, który zawiera 4 cele strategiczne:

- 1. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej miasta na rzecz wzrostu potencjału zatrudnienia*
- 2. Stymulowanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości*
- 3. Wzmacnianie profilu gospodarczego miasta*
- 4. Transfer nowych technologii oraz dostęp do informacji gospodarczej*

Priorytet „Środowisko gospodarcze” zakłada realizację przedsięwzięć rozwojowych wpisujących się w kierunki działań odnoszących się do następujących aktywności: wyznaczenia wielkości i struktury terenów inwestycyjnych, działań w zakresie uzbrojenia terenów inwestycyjnych, wskazania profilu sektora edukacji, organizacji kursów i przekwalifikowań zawodowych, wykorzystania efektów sąsiedztwa, wspierania instytucji otoczenia biznesu, tworzenia warunków dla współpracy przedsiębiorstw, w tym w branży medycznej, wspierania przedsiębiorczości mieszkańców oraz innowacyjności.

Tabela 3. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla priorytetu P1: „Środowisko gospodarcze”

Priorytet P1. Środowisko gospodarcze	
Cele strategiczne	Wskaźniki monitoringu i ewaluacji (efekty)
C 1. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej miasta na rzecz wzrostu potencjału zatrudnienia	• liczba przygotowanych ofert inwestycyjnych (szt.) • liczba targów, na których prezentowano oferty inwestycyjne (szt.) • powierzchnia objęta ofertami inwestycyjnymi (ha) • przychody ze sprzedaży ofert inwestycyjnych (mln PLN, zbiorczo od 2008 r.) • docelowa wartość inwestycji sektora biznesu na terenach nabytych w ramach ofert inwestycyjnych (mln PLN/rok, zbiorczo mln PLN od 2008 r.) • szacunkowa wartość inwestycji sektora biznesu w mieście dokonana poza ofertami inwestycyjnymi przygotowanymi przez miasto (mln PLN /rok, zbiorczo mln PLN od 2008 r.) • liczba utworzonych miejsc pracy (szt./rok, zbiorczo szt. od 2008 r.) • liczba utworzonych miejsc pracy dla osób z wyższym wykształceniem (szt./rok, zbiorczo szt. od 2008 r.) • wartość inwestycji związana z uzbrojeniem terenów inwestycyjnych (mln PLN/rok, zbiorczo mln PLN od 2008 r.) • średnie czasy przejazdu pomiędzy obszarami o funkcji gospodarczej a autostradami A4, A1 oraz DTŚ (minuty) • nośność wybudowanych obiektów drogowych na potrzeby skomunikowania terenów inwestycyjnych (kN/oś) • długość sieci drogowej powstałej na potrzeby skomunikowania terenów inwestycyjnych (km, zbiorczo od 2008 r.) • długość sieci ciepłowniczej powstałej na potrzeby terenów inwestycyjnych (km, zbiorczo od 2008 r.) • wydatki związane z budową sieci drogowej powstałej na potrzeby skomunikowania terenów inwestycyjnych (mln PLN/rok, zbiorczo od 2008 r.) • wielkość podatku dochodowego od osób prawnych (mln PLN/rok, dynamika zmian od 2007 r.) • wielkość podatku od nieruchomości płaconego przez osoby prawne (mln PLN /rok, dynamika od 2007 r.) • liczba porad i usług udzielonych przez miasto w zakresie obsługi inwestorów (szt./rok, zbiorczo szt. od 2008 r.) • liczba szkół wyższych działających w Zabrzu (szt./rok, zbiorczo od 2008 r.) • liczba studentów szkół wyższych działających w Zabrzu (osoby/rok)

	• liczba kierunków oferowanych przez szkoły wyższe działające w Zabrzu (szt./rok) • liczba projektów na rzecz rynku pracy aktywnie wspieranych przez miasto (szt./rok, zbiorczo szt. od 2008 r.)
C 2. Stymulowanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości	• liczba firm korzystających z usług inkubatora przedsiębiorczości (szt./rok) • liczba miejsc pracy utworzona przez firmy korzystające z inkubatora przedsiębiorczości (szt./rok, zbiorczo szt. od 2008 r.) • dynamika tworzenia firm sektora MŚP (dynamiki liczby firm od 2007 r.) • szacunkowa liczba utworzonych miejsc pracy w ramach sektora MŚP (szt./rok, zbiorczo od 2008 r.) • liczba porad i usług udzielonych przez miasto w zakresie obsługi firm sektora MŚP (szt./rok, zbiorczo szt. od 2008 r.)
C 3. Wzmacnianie profilu gospodarczego miasta	• liczba osób uczestniczących w imprezach, targach, konferencjach, seminariach, wystawach realizowanych w mieście na rzecz sektora MŚP (szt./rok) • liczba inicjatyw/projektów na rzecz sektora MŚP wspieranych/realizowanych przez miasto (szt./rok) • liczba inicjatyw związanych z utworzeniem klastra (szt./rok) • wielkość powierzchni przeznaczanej na potrzeby Centrum Logistycznego (ha) • liczba firm biorących udział w inicjatywach klastrowych (szt./rok)
C 4. Transfer nowych technologii oraz dostęp do informacji gospodarczej	• liczba inicjatyw/projektów w zakresie innowacyjności i transferu technologii wspieranych/realizowanych przez miasto (szt./rok) • liczba zabrzańskich firm działających w sektorze tzw. wysokich technologii (szt./rok) • liczba usług udzielonych z wykorzystaniem systemu informacji o mieście na rzecz zabrzańskich przedsiębiorstw (szt./rok.) • liczba/wartość projektów na rzecz rozwoju podmiotów działających w branży medycznej (szt./rok. mln PLN /rok) • liczba podmiotów uczestniczących w projektach na rzecz rozwoju branży medycznej (szt./rok)

Źródło: Strategia Rozwoju Miasta Zabrze na lata 2008-2020, UM Zabrze

Kierunki działań, przedsięwzięcia rozwojowe Strategii Rozwoju Miasta Zabrze na lata 2008-2020 dla Priorytetu P1. - ŚRODOWISKO GOSPODARCZE:

C 1. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej miasta na rzecz wzrostu potencjału zatrudnienia

K.1.1. Wyznaczenie wielkości i struktury terenów inwestycyjnych

PR.1.1.1. Opracowanie Studium Kierunków i Uwarunkowań Zagospodarowania Przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (tereny inwestycyjne)

PR.1.1.2. Określenie zasad i formy udostępniania terenów inwestycyjnych

K.1.2. Uzbrajanie w infrastrukturę techniczną terenów inwestycyjnych

PR.1.2.1. Inwestycje w ramach gospodarki wodno-ściekowej

PR.1.2.2. Inwestycje w ramach zaopatrzenia w ciepło scentralizowane

PR.1.2.3. Inwestycje w infrastrukturę transportową i komunikacyjną

K.1.3. Usprawnienie działań administracyjnych w zakresie obsługi inwestorów

PR.1.3.1. Przygotowanie zbioru ofert inwestycyjnych

PR.1.3.2. Udział w targach ofert inwestycyjnych

K.1.4. Wyznaczanie profilu i specjalizacji w zakresie edukacji

PR.1.4.1. Aktualizacja lokalnego programu rozwoju szkolnictwa

K.1.5. Wspieranie poprawy użyteczności zawodowej mieszkańców poprzez kursy, przekwalifikowania, studia podyplomowe

PR.1.5.1. Uczestnictwo w inicjatywach samorządu gospodarczego, instytucji działających na rynku pracy

K.1.6. Kreowanie i wykorzystywanie efektów sąsiedztwa

PR.1.6.1. Opracowanie koncepcji polityki w zakresie miejskiego rynku nieruchomości

PR.1.6.2. Skomunikowanie terenów inwestycyjnych (m.in. budowa autostrady A1, budowa DTŚ odcinek Zabrze do węzła z A1 Sośnica, budowa drogi Nowopaderewskiego)

C 2. Stymulowanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości

K.2.1. Wspieranie tworzenia i rozwoju instytucji otoczenia biznesu

PR. 2.1.1. Przygotowanie oferty lokali użytkowych dla małych i średnich przedsiębiorstw

PR 2.1.2. Pomoc organizacyjna w tworzeniu nowych i rozwoju istniejących instytucji otoczenia biznesu

PR 2.1.3. Pomoc w tworzeniu i wsparcie rozwoju systemu preferencyjnych kredytów i poręczeń dla rozwijających się przedsiębiorców

K.2.2. Kształtowanie aktywnych przedsiębiorczych postaw mieszkańców

PR 2.2.1. Uczestnictwo w projektach wspierających przedsiębiorczość mieszkańców

PR.2.2.2. Usprawnienie działań administracyjnych służących rozwojowi przedsiębiorczości

PR 2.2.3. System ulg w podatkach lokalnych skierowanych do przedsiębiorców aktywnie wspierających rozwój miasta i zatrudnienia oraz do osób rozpoczynających działalność gospodarczą

C 3. Wzmacnianie profilu gospodarczego miasta

K.3.1. Tworzenie warunków ułatwiających przedsiębiorcom kontakty regionalne i międzynarodowe

PR.3.1.1. Stworzenie platformy kontaktów gospodarczych

PR.3.1.2. Imprezy, targi i imprezy wystawiennicze

K.3.2. Integracja środowisk gospodarczych

PR.3.2.1. Zabrzańskie Forum Małej i Średniej Przedsiębiorczości

PR.3.2.2. Uczestnictwo w inicjatywach klastrowych

PR.3.2.3. Wspieranie inicjatyw organizacji gospodarczych działających na terenie miasta

K. 3.3. Wzbogacanie profilu gospodarczego miasta

PR 3.3.1. Budowa Centrum Logistycznego przez PKP Cargo i rozwój usług logistycznych

C 4. Transfer nowych technologii oraz dostęp do informacji gospodarczej

K.4.1 Wspieranie przedsięwzięć innowacyjnych

PR.4.1.1. Uczestnictwo w przedsięwzięciach innowacyjnych

PR 4.1.2. Utworzenie parku przemysłowo-technologicznego

PR.4.1.2. Projekt Centrum Czystych Technologii Węglowych

PR 4.1.3. System Informacji o Terenie

K.4.2. Tworzenie warunków do kooperacji podmiotów działających w branży medycznej

PR 4.2.1. Projekt BioMedTech

C 1. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej miasta na rzecz wzrostu potencjału zatrudnienia

W zakresie pierwszego celu strategicznego, jakim jest poprawa atrakcyjności inwestycyjnej miasta, mieszczą się działania związane z tworzeniem terenów inwestycyjnych oraz przygotowywaniem ofert inwestycyjnych, działania w zakresie obsługi inwestorów, rozwój oświaty i szkolnictwa wyższego, wspieranie poprawy użyteczności zawodowej mieszkańców poprzez tworzenie bądź poszerzanie ofert szkoleniowych i edukacyjnych oraz wykorzystywanie efektów sąsiedztwa poprzez skomunikowanie terenów inwestycyjnych i prowadzenie polityki w zakresie miejskiego rynku nieruchomości.

W ramach niniejszego podrozdziału zostaną przedstawione informacje dotyczące celu strategicznego *C 1. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej miasta na rzecz wzrostu potencjału zatrudnienia*. Działania w zakresie osiągnięcia ww. celu strategicznego ukierunkowane zostały na:

1.) Wyznaczenie wielkości i struktury terenów inwestycyjnych w oparciu o przedsięwzięcie rozwojowe - Opracowanie Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego oraz zmiany w Studium Kierunków i Uwarunkowań Zagospodarowania Przestrzennego (tereny inwestycyjne):

Obecnie 31,40% obszaru Miasta Zabrze objętych jest Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego. W celu przygotowania atrakcyjnych ofert inwestycyjnych Miasto dąży do zwiększenia powierzchni obszaru Miasta, dla którego będzie funkcjonował Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego. Rejestr obowiązujących Planów Miejscowych oraz obszary objęte uchwałami Rady Miasta Zabrze w sprawie przystąpienia do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przedstawia tabela nr 4.

2.) Uzbrajanie w infrastrukturę techniczną terenów inwestycyjnych

W latach 2008-2014 Miasto Zabrze realizowało następujące projekty: Budowa drogi dostępowej do Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Zabrzu. Przedmiotem projektu była budowa drogi łączącej ulice Ofiar Katynia oraz Ziemską. Wybudowana ul. Goduli zwiększyła atrakcyjności terenów inwestycyjnych położonych na obszarze dawnego Państwowego Gospodarstwa Rolnego Wesoła w Gminie Zabrze, łącząc DK88 z A1 poprzez Katowicką Specjalną Strefę Ekonomiczną.

W ramach dofinansowania przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013, Miasto przeprowadza działania studyjno – koncepcyjne zmierzające do odpowiedniego przygotowania, a następnie udostępnienia potencjalnym inwestorom zabrzańskich terenów inwestycyjnych. W ramach realizacji projektów unijnych, w 2014 roku została zrealizowana inwestycja polegająca na uzbrojeniu w infrastrukturę techniczną terenów inwestycyjnych znajdujących się przy ul. Handlowej. Przedmiotem projektu było kompleksowe uzbrojenie terenu inwestycyjnego w Zabrzu przy ul. Handlowej, przylegającej bezpośrednio do terenów inwestycyjnych.

Zakres projektu stanowiła:

- budowa drogi zbiorczej - przedłużenie ulicy Handlowej do ulicy Wincentego Witosa stanowiącej ciąg DK78, (zakres obejmował budowę nowego odcinka i remont istniejącego odcinka drogi),
- budowa podziemnej infrastruktury technicznej w ciągu nowej drogi, w tym: kanalizacji deszczowej, sanitarnej, sieci wodociągowej,
- instalacja oświetlenia drogi i budowa kanalizacji teletechnicznej.

Rozpoczęto również realizację przedsięwzięcia dotyczącego uzbrojenia terenów inwestycyjnych zlokalizowanych w północnej części miasta Zabrze na granicy dzielnic: Mikulczyce, Rokitnica, Biskupice. Inwestycja pod nazwą: Kompleksowe uzbrojenie terenów inwestycyjnych w północnej części Miasta Zabrze. Etap I projektu polega na uzbrojeniu terenów zlokalizowanych w północnej części Zabrze i obejmuje

wykonanie układu drogowego oraz budowę (przebudowę) sieci: kanalizacji sanitarnej, deszczowej, wodociągowej, gazowej, teletechnicznej oraz energetycznej. Zakres prac dotyczy nieruchomości o łącznej pow. 73 ha – składającej się z 31 działek, z których 25 zlokalizowanych jest w Katowickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej. Etap II projektu polega na wykonaniu układu drogowego wraz z sieciami uzbrojenia terenu w celu skomunikowania obszaru przeznaczonego na działalność inwestycyjną na w obszarze o łącznej powierzchni ok. 59 ha. Jest to 16 działek, z których 1 zlokalizowana jest w Katowickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej a 15 poza terenami KSSE. W sumie zostanie uzbrojonych 47 działek o łącznej powierzchni 132 ha. Przewidywany koszt inwestycji to ok. 56 mln zł.

Ponadto w ramach ww. kierunku działań, w oparciu o przedsięwzięcie rozwojowe - *Inwestycje w infrastrukturę transportową i komunikacyjną* na terenie Zabrze zakończono budowę DTŚ. Długość Drogowej Trasy Średnicowej w Zabrzu wyniosła 7,6 km. W 2014 r. wykonano roboty budowlane na odcinku Z3 (od węzła z Rondem Sybiraków do węzła Roosevelta) i Z4 (od węzła Roosevelta do granicy z miastem Gliwice). Na wybudowanym odcinku DTŚ powstały zatoki autobusowe. Od ulicy Matejki w kierunku Sośnicy wybudowano kładkę pieszo – rowerową wraz z pochylniami oraz tunel w ciągu ul. Jaskółczej. Droga została oddana do eksploatacji – poniesione wydatki przez Miasto w 2014 roku to kwota 12,6 mln zł. W sumie całkowity koszt budowy DTŚ w Zabrzu zamknął się w kwocie 733,3 mln zł , z czego 41,7 mln zł pokryło miasto.

3.) Usprawnienie działań administracyjnych w zakresie obsługi inwestorów w oparciu o następujące przedsięwzięcia rozwojowe:

- *Przygotowanie zbioru ofert inwestycyjnych.*

Tereny inwestycyjne w Zabrzu prezentowane były za pomocą serwisu internetowego www.dlainwestora.um.zabrze.pl utworzonego w 2012 r. Stworzony portal w łatwy i prosty sposób udostępnia ofertę inwestycyjną miasta Zabrze. Przedstawia on zabrzańskie tereny inwestycyjne wraz z wizualizacjami oraz materiałem filmowym.

- *Udział w targach inwestycyjnych.*

Miasto Zabrze brało udział w krajowych, a także zagranicznych targach inwestycyjnych w celu przeprowadzenia kampanii reklamowej terenów inwestycyjnych, jak i podniesienia wartości oferty Miasta dla potencjalnych inwestorów.

Wśród promowanych terenów inwestycyjnych znalazły się:

- teren inwestycyjny – ul. Ziemska,
- teren inwestycyjny – KSSE 1,
- teren inwestycyjny – KSSE 2,
- teren inwestycyjny – na południe od kolei Gliwice – Katowice,
- teren inwestycyjny – ul. Lompy 1,
- teren inwestycyjny – ul. Lompy 2,
- teren inwestycyjny – ul. Handlowa 1,
- teren inwestycyjny – ul. Handlowa 2.

Tabela 4. Rejestr obowiązujących planów miejscowych - stan na dzień 31.12.2014r.

REJESTR OBOWIĄZUJĄCYCH PLANÓW MIEJSCOWYCH - STAN W DNIU 31.12.2014 R.				
Lp	NAZWA POTOCZNA - NUMER NA RYSUNKU: „OBSZARY MIASTA ZABRZE OBJĘTE OBOWIĄZUJĄCYMI MIEJSCOWYMI PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO”	1) numer i data uchwały o przystąpieniu do sporządzania MPZP	Powierzchnia planu (w ha)	Procent powierzchni miasta objęty planem (%)
		2) numer i data uchwały o przyjęciu MPZP		
	Pełna nazwa miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego, data publikacji, pozycja		
		4) data wejścia w życie		
1	DZIELNICA MACIEJÓW – 1	1)	211,02	2,62
		2) XLI/467/97 z dnia 13.10.1997		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dzielnicy Maciejów w Zabrze	3) Dz. Urz. Woj. Katowickiego Nr 2 z dnia 22.01.1998 (poz. 17)		
		4) 21.02.1998 (30 dni)		
2	PARK PILECKIEGO - 2 (w 2011 zmiana nazwy parku)	1) XXX/345/96 z dnia 25.11.1996	91,54	1,14
		2) IV/40/98 z dnia 14.12.1998		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego parku imienia generała Karola Świerczewskiego w Zabrze	3) Dz. Urz. Al. Katowickiego Nr 26 z dnia 26.05.1999 (poz. 833)		
		4) 09.06.1998 (14 dni)		
3	KORFANTEGO - 3	1) XXX/342/96 z dnia 25.11.1996	Pow. przed zmianami - 30,63 ha	0,38
		2) IV/41/98 z dnia 14.12.1998		

	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zespołu usługowego przy węźle Al. Korfańtego z drogą nr 4 w Zabrzu	3) Dz. Urz. Woj. Katowickiego Nr 21 z dnia 26.04.1999 (poz. 596) 4) 10.05.1999 (14 dni)	<i>częściowa zmiana:</i> <i>pkt. 19</i> 19,36	0,24
4	PIŁSUDSKIEGO - PKP - 4 Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze w zakresie ustaleń dotyczących ul. Piłsudskiego i terenów przekazanych PKP	1) 2) XXVII/425/00 z dnia 18.12.2000 3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr z 31.01.2001 Poz. 78 4) 14.02.2001 (14 dni)	14,15	0,18
5	DTŚ - 5 Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze w zakresie ustaleń dotyczących przebiegu i rozwiązań komunikacyjnych Drogowej Trasy Średnicowej i terenów położonych w Zabrzu Zaborzu	1) 2) XIV/119/03 z dnia 07.07.2003r. 3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 85 z dnia 01.09.2003 (poz. 2297) 4) 15.09.2003r. (14 dni)	<i>Pow. przed zmianami</i> <i>- 396,93 ha</i> <i>częściowa zmiana:</i> <i>pkt. 11</i> <i>pkt. 18</i> 356,82	4,94 4,44
6	KOPERNIKA - 6 Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego jednostki strukturalnej im. Mikołaja Kopernika w Zabrzu	1) XXXI/488/01 z dnia 09.04.2001 2) XVIII/155/03 z dnia 10.11.2003r. 3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 13 z dnia 05.03.2004 (poz. 519) 4) 19.03.2004r. (14 dni)	138,66	1,72
7	CENTRUM C - 7	1) XX/306/2000 z dnia 17.04.2000 2) XXV/261/04 z dnia 27.04.2004r.	119,44	1,49

	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego centrum Zabrze – obszar „C”	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 54 z dnia 29.06.2004 (poz. 1685) 4) 13.07.2004r. (14 dni) – unieważniony 16 grudnia 2013r.		
8	CENTRUM A - 8	1) XX/306/2000 z dnia 17.04.2000 2) XXVIII/289/04 z dnia 05.07.2004	33,17	0,41
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego centrum Zabrze – obszar „A”	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 86 z dnia 08.09.2004 (poz. 2452) 4) 22.09.2004 (14 dni)		
9	ZABRZE PÓŁNOC - 9	1) XVII/149/03 z dnia 29.10.2003 2) XLIII/562/09 z dnia 14.09.2009	600,00 <i>częściowa zmiana</i>	7,46
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w północnej części miasta Zabrze	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 213 z dnia 02.12.2009 (poz. 3971) 4) 04.01.2010 (30 dni)	pkt. 14 584,45	7,27
10	GRZYBOWICE PRZEMYSŁ - 10	1) XXIII/223/04 z dnia 08.03.2004 2) XLIII/563/09 z dnia 14.09.2009	153,14	1,90
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w południowej części dzielnicy Grzybowice	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 213 z dnia 02.12.2009 (poz. 3971) 4) 04.01.2010 (30 dni)		
11	DTŚ – TEREN 17M - 11	1) XLIII/559/09 z dnia 14.09.2009 2) LVIII/759/10 z dnia 13.09.2010	1,26	0,02
	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod nazwą:	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 238 z dnia 09.11.2010 (poz. 3554)		

	„Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze w zakresie ustaleń dotyczących przebiegu i rozwiązań komunikacyjnych Drogowej Trasy Średnicowej i terenów położonych w Zabrze Zaborzu” na terenie oznaczonym symbolem 17M	4) 09.12.2010 (30 dni)		
12	SŁONECZNA DOLINA - 12	1) XII/143/07 z dnia 02.08.2007	102,62	1,28
		2) LVIII/760/10 z dnia 13.09.2010		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów osiedla Słoneczna Dolina w Zabrze	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 238 z dnia 09.11.2010 (poz. 3555)		
		4) 09.12.2010 (30 dni)		
13	NOWE MIASTO PÓLNOC - 13	1a) XVII/149/03 z dnia 29.10.2003	126,94	1,58
		1b*) XXII/275/08 z dnia 17.03.2008		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych między ulicami Ofiar Katynia i Witosa	2) LX/785/10 z dnia 08.11.2010		
		3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 25 z dnia 01.02.2011 (poz. 480)		
14	ZABRZE PÓLNOC – TEREN B.31 - 14	1) II/16/10 z dnia 13.12.2010	15,55	0,19
		2) XII/125/11 z dnia 04.07.2011		
	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w północnej części miasta Zabrze na terenie oznaczonym symbolem B.31.PG,PP,SM,UR	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 185 z dnia 23.08.2011 (poz. 3475)		
		4) 22.09.2011 (30 dni)		
15	GRZYBOWICE OSIEDLE - 15	1) XVII/150/03 z dnia 23.10.2003	275,67	3,43
		2) XV/160/11 z dnia 17.10.2011		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 09.01.2012 (poz. 56)		

	dla terenów położonych w dzielnicy Grzybowice	4) 08.02.2012 (30 dni)		
16	ZWAŁ SOŚNICA - 16	1) XXXIII/429/08 z dnia 15.12.2008	88,53	1,10
		2) XVI/193/11 z dnia 14.11.2011		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu „Zwału Sośnica”	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 325 z dnia 22.12.2011 (poz. 5679)		
		4) 21.01.2012 (30 dni)		
17	NOWE MIASTO POŁUDNIE - 17	1a) XVII/149/03 z dnia 29.10.2003	246,79	3,07
		1b*) XXII/274/08 z dnia 17.03.2008		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych między ulicami Ofiar Katynia i Składową	2) XVI/194/11 z dnia 14.11.2011		
		3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 09.01.2012 (poz. 57)		
		4) 08.02.2012 (30 dni)		
18	DTŚ – BIELSZOWICKA – 18	1) XLIII/560/09 z dnia 14 września 2009r.	38,85	0,48
		2) XXVIII/404/12 z dnia 17.09.2012		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze dla terenów położonych w rejonie Drogowej Trasy Średnicowej, ul. Bielszowickiej i potoku Czarniawka	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 31.10.2012 (poz. 4323)		
		4) 01.12.2012 (30 dni)		
19	KORFANTEGO – ZMIANA - 19	1) XXXII/410/08 z dnia 17 listopada 2008r.	11,27	0,14
		2) XXVIII/405/12 z dnia 17.09.2012		
	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zespołu usługowego przy węźle Al. Korfanteo z drogą nr 4 w Zabrze	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 31.10.2012 (poz. 4324)		
		4) 01.12.2012 (30 dni)		

20	LEŚNA POLANA ETAP I - 20	1) XXXIII/427/08 z dnia 12.12.2008r.	12,82	0,16
		2) XXXIX/671/13 z dnia 10.06.2013r.		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów Osiedla Rokitnica – Leśna Polana w Zabrzu etap I	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 17.06.2013 (poz. 4364)		
		4) 17.07.2013 (30 dni)		
21	DTŚ ZMIANA PRZY HALI MOSiR - 21	1) XV/162/11 z dnia 17.10.2011r.	5,19	0,06
		2) XLI/608/13 z dnia 15.07.2013r.		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w rejonie ulicy Jana Matejki	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 23.07.2013 (poz. 5116)		
		4) 06.08.2013 (14 dni)		
22	GAJDZIKOWE GÓRKI -22	1) XXXIV/503/13 z dnia 11.02.2013r.	0,063	
		2) LIV/807/14 z dnia 07.07.2014r.		
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu obszaru Lasu Rokietnica w rejonie osiedla Gajdzikowe Góry w Zabrzu	3) Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 17.07.2014 (poz. 4085)		
		01.08.2014 (14 dni)		
RAZEM			2524,53	31,40
POWIERZCHNIA MIASTA [HA]			8 040,00	

Źródło: Biuro Planowania Przestrzennego, Urząd Miejski w Zabrzu

Tabela 5. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 1. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej miasta na rzecz wzrostu potencjału zatrudnienia - na lata 2012-2014

Wskaźniki monitoringu i ewaluacji (efekty)	Nr wskaźnika	2012	2013	2014
liczba przygotowanych ofert inwestycyjnych (szt.)	W.1	0	8	9
liczba targów, na których prezentowano oferty inwestycyjne (szt.)	W.2	4	4	3
powierzchnia objęta ofertami inwestycyjnymi (ha)	W.3	0	0	248
wartość inwestycji związana z uzbrojeniem terenów inwestycyjnych (PLN/rok)	W.9	0,00	278 676,60	4 330 000,00
długość sieci drogowej powstałej na potrzeby skomunikowania terenów inwestycyjnych (km)	W.12	bd	bd	7,27
wydatki związane z budową sieci drogowej powstałej na potrzeby skomunikowania terenów inwestycyjnych (PLN/rok)	W.14	0,00	278 676,60	1 370 000,00
wielkość podatku dochodowego od osób prawnych (PLN/rok)	W.15	6 360 000,00	5 010 000,00	4 510 000,00
wielkość podatku dochodowego od osób prawnych (dynamika zmian %)		75,77%	78,78%	89,89%
wielkość podatku od nieruchomości płaconego przez osoby prawne (PLN /rok)	W.16	66 086 679,58	66 792 765,12	70 420 001,48
wielkość podatku od nieruchomości płaconego przez osoby prawne (dynamika zmian %) (podane wartości stanowią różnicę w stosunku do roku bazowego)		16 845 542,95 25,19%	17 551 628,49 26,28%	21 178 864,85 30,08%

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu

C 2. Stymulowanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości

Na rozwój lokalnej przedsiębiorczości ma wpływ szeroko rozumiane otoczenie biznesu: prawo i regulacje oraz ich egzekwowanie, system podatkowy, koszty pracy, dostępna infrastruktura drogowa, telekomunikacyjna, rynek finansowy, otoczenie instytucjonalne. Działania w zakresie osiągnięcia ww. celu strategicznego ukierunkowane zostały na wspieranie tworzenia i rozwoju instytucji otoczenia biznesu oraz kształtowanie aktywnych przedsiębiorczych postaw mieszkańców.

1.) Wspieranie powstawania instytucji otoczenia biznesu

- *Przygotowanie oferty lokali użytkowych dla małych i średnich przedsiębiorstw:* na stronie internetowej zamieszczane są informacje nadsyłane przez Zarząd Budynków Mieszkaniowych – Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o. o oraz Jednostkę Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami, a także prywatnych właścicieli dotyczące dostępnych lokali użytkowych.
- *Pomoc organizacyjna w tworzeniu nowych i rozwoju istniejących instytucji otoczenia biznesu:* wspomagany jest rozwój instytucji otoczenia biznesu tj.: Centrum Innowacji i Transferu Technologii, Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, Krajowego Systemu Usług, Enterprise Europe Network, poprzez organizowanie spotkań z przedsiębiorcami i przekazywania informacji na temat aktualnych projektów skierowanych do sektora MŚP.
- *Pomoc w tworzeniu i wsparcie rozwoju systemu preferencyjnych kredytów i poręczeń dla rozwijających się przedsiębiorców:* podjęte zostały działania zmierzające do wprowadzenia zmian dot. funduszu poręczeniowego dla MŚP i jego promocji.

2.) Kształtowanie aktywnych przedsiębiorczych postaw mieszkańców

Uczestnictwo w projektach wspierających przedsiębiorczość mieszkańców:

Miasto Zabrze stale współpracuje z wieloma instytucjami i organizacjami, których działania skierowane są do przedsiębiorców oraz promuje je na swojej stronie internetowej. Ponadto Zabrzeńskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości pomaga przedsiębiorcom w pisaniu wniosków do funduszy unijnych. Dodatkowo do działań mających na celu wspieranie przedsiębiorczości na terenie miasta zaliczyć można:

- realizację projektu pn. „Kierunek przedsiębiorczość”. To projekt partnerski w ramach działania 6.2 PO KL, którego celem jest pobudzenie aktywności zawodowej,
- realizację projektu „Aktywny mikroprzedsiębiorca” (Poddziałanie 8.1.1 PO KL Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw. Priorytet VIII – Regionalne kadry gospodarki). Głównym celem projektu jest podniesienie kompetencji przyczyniających się do zwiększenia konkurencyjności i efektywności działań mikroprzedsiębiorstw z terenu miasta Zabrze poprzez wsparcie szkoleniowe pracujących w nich osób. Projekt jest skierowany do pracowników i kadry zarządzającej mikroprzedsiębiorstw powstałych dzięki środkom uzyskanym z Powiatowego Urzędu Pracy w Zabrzu.
- przeprowadzenie Konkursu: „Zabrzeński Biznesplan”. Celem konkursu jest zachęcenie mieszkańców do prowadzenia własnej działalności gospodarczej.
- Zabrzeński Festiwal Restauracji, którego podstawową zasadą jest współpraca zamiast konkurencji. Idea ta przyświeca zabrzeńskim restauratorom, którzy wraz z Zabrzeńskim Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości podjęli się organizacji festiwalu kulinarnego. Wydarzenie stanowi formę pomocy zabrzeńskim przedsiębiorcom z branży gastronomicznej, a zarazem promuje miasto.
- Śniadania Biznesowe – spotkania organizowane przez Zabrzeńskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości, w których uczestniczyli przedstawiciele władz Miasta, instytucji otoczenia biznesu oraz przedsiębiorcy. Spotkanie biznesowe

w 2014r. miało na celu zapoznanie uczestników z działaniami podjętymi w dziedzinie turystyki poprzemysłowej w mieście Zabrze.

- Piknik w Rytmie Firmy - impreza wystawienniczo-handlową organizowaną corocznie przez Zabrzeńskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości, skierowaną do Przedsiębiorców reprezentujących różne branże. Impreza służy integracji środowiska przedsiębiorców z mieszkańcami Zabrze. Celem Pikniku jest promocja lokalnych producentów i ich produktów.

Usprawnianie działań administracyjnych służących rozwojowi przedsiębiorczości: zostało podpisane porozumienie z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Urzędem Skarbowym oraz Powiatowym Urzędem Pracy w Zabrzu, na mocy którego pracownicy tych instytucji świadczą w siedzibie Zabrzeńskiego Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości usługi dla przedsiębiorców. Do zakresu działania Zabrzeńskiego Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości należy w szczególności:

- przyjmowanie i przesyłanie wniosków o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej,
- wydawanie dokumentów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej,
- wspieranie przedsiębiorców oraz osób planujących założenie działalności gospodarczej,
- udzielanie informacji o instrumentach wsparcia finansowego na rozpoczęcie i rozwój działalności gospodarczej,
- współpraca z organizacjami, przedsiębiorcami i innymi podmiotami w celu rozwoju przedsiębiorczości w mieście,
- tworzenie programów z zakresu pomocy przedsiębiorcom i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości,
- prowadzenie akcji promocyjno-informacyjnych dotyczących:
 - programów i innych działań skierowanych do przedsiębiorców,
 - promowania inicjatyw zmierzających do popularyzacji samozatrudnienia,
 - uczniów i studentów z zakresu możliwości prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek.
- organizacja wydarzeń promujących rozwój przedsiębiorczości w mieście,
- Koordynacja działań związanych z organizacją szkoleń w ramach rozwoju przedsiębiorczości w mieście.

Tabela 6. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 2. Stymulowanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości na lata 2012-2014

Wskaźniki monitoringu i ewaluacji (efekty)	Nr wskaźnika	2012	2013	2014
dynamika tworzenia firm sektora MŚP (liczba firm od 2012 r.)	W.24	1 157	981	1 011
liczba porad i usług udzielonych przez miasto w zakresie obsługi firm sektora MŚP (szt./rok)	W.26	bd	23 137	15 631

Źródło: ZCRP, Urząd Miejski w Zabrzu

C 3. Wzmacnianie profilu gospodarczego miasta

1.) Tworzenie warunków ułatwiających przedsiębiorcom kontakty regionalne i międzynarodowe

Kontakty regionalne i międzynarodowe ułatwia funkcjonująca w Zabrzu instytucja doradcza, jaką jest Rada Gospodarcza. W skład Rady Gospodarczej wchodzi przedsiębiorcy, przedstawiciele organizacji gospodarczych oraz przedstawiciele nauki zajmujących się problematyką gospodarczą. Działalność ww. instytucji koncentruje się na strategii rozwoju miasta, stworzeniu przyjaznego klimatu dla inwestorów i mieszkańców oraz na aktywizacji gospodarczej miasta. Ponadto niniejszy cel strategiczny osiągany jest w oparciu o następujące przedsięwzięcia rozwojowe:

- Miasto Zabrze uczestniczyło w targach, forach a także innych imprezach o charakterze gospodarczym. Tematyka ww. wydarzeń dotyczyła najbardziej istotnych kwestii związanych rozwojem gospodarczym oraz społecznym regionów Polski.
- Miasto Zabrze aktywnie brało udział w targach inwestycyjnych nie tylko krajowych, ale również na arenie międzynarodowej. Wymagało to dużego przygotowania, nie tylko pod względem organizacyjnym, ale również promocyjnym. Obecność na targach i promocja miasta jest ważnym elementem rozwoju gospodarczego i kreowania wizerunku miasta. Imprezy te to nie tylko ciekawe wydarzenia regionu, ale również szansa na wymianę doświadczeń i poglądów. Dla organizacji promocji terenów inwestycyjnych Miasto korzystało z programów wsparcia finansowego regionalnego, a także unijnego.

2.) Integracja środowisk gospodarczych

Dla rozwoju gospodarczego Miasta duże znaczenie ma integracja środowisk gospodarczych poprzez przynależność do Zabrzańskiej Izby Przemysłowo – Handlowej, Cechu Rzemieślników Małej i Średniej Przedsiębiorczości oraz Pracodawców, czy też Zabrzańskiego Stowarzyszenia Kupieckiego. Wymienione wyżej stowarzyszenia i organizacje reprezentują interesy gospodarcze zrzeszonych w nich podmiotów, prowadzą działalność szkoleniową, kształtują oraz upowszechniają

zasady etyki działalności gospodarczej. Dla swoich członków, we współpracy z Miastem, pełnią również rolę opiniotwórczą, organizacyjną, a także promocyjną. Ponadto angażują się w działania na rzecz społeczno – kulturalnego rozwoju Zabrze.

Klasyry odgrywają ważną rolę w zakresie rozwoju gospodarczego oraz innowacyjności. Skupiają firmy, jednostki, organizacje, władze publiczne, które chcą ze sobą współpracować dla osiągnięcia wspólnego celu i korzyści.

W Zabrzu powstał Klaster Kultury i Turystyki Przemysłowej. Przedsięwzięcie prowadzi Zabrzeńskie Stowarzyszenie Kopalnia Sztuki. Klaster ma na celu rozwój powiązań między właścicielami obiektów, które znajdują się na Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego, firmami działającymi w branży turystycznej i kulturalnej, uczelniami wyższymi oraz jednostkami naukowo - badawczymi. Współpraca Klastra polega na kreowaniu innowacyjnych, konkurencyjnych i kompleksowych produktów z zakresu turystyki przemysłowej i turystyki kulturowej.

Innym Klastrem, do którego należy zabrzeński Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla, jest Innowacyjny Śląski Klaster Czystych Technologii Węglowych. Celem przedsięwzięcia jest wzmocnienie współpracy pomiędzy przemysłem węglowo-energetycznym, przedsiębiorcami, sektorem związanym z badaniami i rozwojem oraz władzami samorządowymi. Klaster dąży do przyspieszenia procesu przemian, rozwoju gospodarki oraz podniesienie konkurencyjności regionu na rynku krajowym i międzynarodowym w zakresie bezpiecznej i ekologicznej produkcji energii.

3.) Wzbogacenie profilu gospodarczego miasta

Miasto Zabrze bierze udział w tworzeniu infrastruktury technicznej oraz przestrzeni publicznej. Wzmacnia współpracę naukowo-biznesową oraz wspiera przedsiębiorczość i innowacje. Ponadto Miasto Zabrze dąży do zwiększenia napływu kapitału zewnętrznego poprzez zlokalizowaną w Zabrzu Specjalną Strefę Ekonomiczną. Specjalna Strefa Ekonomiczna to szansa m.in. na zwiększenie aktywności gospodarczej i zmniejszenie poziomu bezrobocia.

Tabela 7. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 3. Wzmacnianie profilu gospodarczego miasta - na lata 2012-2014

Wskaźniki monitoringu i ewaluacji (efekty)	Nr wskaźnika	2012	2013	2014
liczba osób uczestniczących w imprezach, targach, konferencjach, seminariach, wystawach realizowanych w mieście na rzecz sektora MŚP (szt./rok)	W.27	bd	10 841	9 719
liczba inicjatyw/projektów na rzecz sektora MŚP wspieranych/realizowanych przez miasto (szt./rok)	W.28	bd	14	14
wielkość powierzchni przeznaczonej na potrzeby Centrum Logistycznego (ha)	W.30	5	5	5

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu

C 4. Transfer nowych technologii oraz dostęp do informacji gospodarczej

Działania w zakresie osiągnięcia ww. celu strategicznego ukierunkowane zostały na wspieranie przedsięwzięć innowacyjnych oraz tworzenie warunków do kooperacji podmiotów działających w branży medycznej. W latach 2008 - 2014 w celu realizacji założeń *Strategii* realizowano w tym temacie m.in. następujące zadania:

1. Przebudowa i modernizacja bloków operacyjnych z centralną sterylizacją i pomieszczeniami towarzyszącymi wraz z dostawą niezbędnego wyposażenia,
2. Budowa Centrum Zdrowia Matki i Dziecka - szpital miejski,
3. Modernizacja Szpitala Rejonowego,
4. Modernizacja Klinicznego Oddziału Kardiologii w SP ZOZ Szpital Specjalistyczny w Zabrze,
5. Budowa Zabrzeńskiej Szerokopasmowej Sieci Światłowodowej – etap II i III - wraz z punktem hot-spot,
6. Budowa Zabrzeńskiej Szerokopasmowej Sieci Bezprzewodowej.
7. Budowa Parku Technologii - Kardio-Med Silesia

Tabela 8. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 4. Transfer nowych technologii oraz dostęp do informacji gospodarczej - na lata 2012-2014

Wskaźniki monitoringu i ewaluacji (efekty)	Nr wskaźnika	2012	2013	2014
liczba inicjatyw/projektów w zakresie innowacyjności i transferu technologii wspieranych/realizowanych przez miasto (szt./rok)	W.32	3	3	2

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu

KIERUNEK ROZWOJU – NOWOCZESNE SPOŁECZEŃSTWO MIEJSKIE (Priorytet 2)

Priorytety rozwoju	P2. Nowoczesne społeczeństwo miejskie
Wyzwanie strategiczne	<i>Dążenie do udziału w rozwoju cywilizacyjnym miast europejskich</i>
Cele strategiczne	C 5. Poprawa bezpieczeństwa C 6. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców C 7. Rozwój różnych form i aktywności kulturalnych mieszkańców C 8. Aktywizacja sportowo-rekreacyjna mieszkańców C 9. Podnoszenie standardu istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych C 10. Racjonalizacja działań w ramach polityki społecznej C 11. Kształtowanie warunków dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego

„Nowoczesne społeczeństwo miejskie” to drugi priorytet, który zawiera 7 celów strategicznych:

1. *Poprawa bezpieczeństwa*
2. *Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców*
3. *Rozwój różnych form i aktywności kulturalnych mieszkańców*
4. *Aktywizacja sportowo-rekreacyjna mieszkańców*
5. *Podnoszenie standardu istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych*
6. *Racjonalizacja działań w ramach polityki społecznej*
7. *Kształtowanie warunków dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego*

„Nowoczesne społeczeństwo miejskie” zakłada realizację przedsięwzięć rozwojowych w ramach kierunków działań odnoszących się do następujących

aktywności: poprawa bezpieczeństwa w zagrożonych dzielnicach , wzrost znajomości języków obcych, umiejętności w zakresie obsługi Internetu, rozwijanie zainteresowań lokalną tradycją, racjonalizacja kierunków kształcenia, wspieranie rozwoju szkół wyższych, podniesienie standardu funkcjonowania placówek edukacyjnych, tworzenie różnorodnej oferty kulturalnej oraz warunków dla rozwoju działalności kulturalnej, poprawa atrakcyjności i użyteczności urządzeń i obiektów sportowo-rekreacyjnych oraz tworzenie nowych urządzeń tego typu, modernizacja komunalnych zasobów mieszkaniowych, przywrócenie świetności zabytkowych zasobów mieszkaniowych, restrukturyzacja zarządzania lokalnymi zasobami mieszkaniowymi; poprawa skuteczności zaangażowania w rozwiązywanie problemów społecznych oraz zapobieganie marginalizacji społecznej; zapewnienie dostępu do Internetu i wykorzystanie technologii ICT (technologie informacyjno-komunikacyjne).

Tabela 9. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla priorytetu P2: „Nowoczesne społeczeństwo miejskie”

Priorytet P2. Nowoczesne społeczeństwo miejskie	
Cele strategiczne	Wskaźniki monitoringu i ewaluacji
C 5. Poprawa bezpieczeństwa	• liczba kamer monitoringu wizyjnego (szt., zbiorczo szt. od 2008 r.) • liczba przestępstw (szt./rok) • wydatki miasta w zakresie poprawy bezpieczeństwa (mln PLN/rok, zbiorczo od 2008 r.) • wykrywalność przestępstw (%) • wpływy do budżetu miasta z tytułu kar za akty wandalizmu (tys. zł/rok) • nakłady na naprawę zdewastowanych urządzeń (tys. zł/rok, zbiorczo od 2008 r.) • liczba osób zajmujących się tzw. „szybką interwencją” (osoby/rok, zbiorczo od 2008 r.)
C 6. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców	• wydatki miasta w zakresie organizacji zajęć pozalekcyjnych (mln PLN/rok) • liczba osób uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych (osoby/rok) • rodzaje zajęć pozalekcyjnych (szt./rok) • liczba młodzieży kontynuującej naukę w szkołach średnich w relacji do całkowitej liczby młodzieży (%) • liczba kierunków kształcenia na poziomie szkolnictwa ponadgimnazjalnego (szt./rok) • liczba inicjatyw/projektów w zakresie profili kształcenia szkół wyższych wspieranych przez miasto (szt./rok) • wydatki miasta związane z unowocześnieniem bazy dydaktycznej (mln PLN/rok, zbiorczo mln PLN od 2008 r.) • wydatki miasta związane z budową nowych szkół (mln PLN/rok, zbiorczo mln PLN od 2008 r.)
C 7. Rozwój różnych form i aktywności kulturalnych mieszkańców	• liczba imprez kulturalnych (szt./rok) • uczestnicy imprez kulturalnych (osoby/rok) • liczba podmiotów sektora i przemysłów kultury (szt./rok) • wydatki miasta wspierające aktywność instytucji kulturalnych (mln PLN/rok)

	• liczba konkursów / inicjatyw / projektów wspierających działalność kulturalną wśród młodzieży (szt./rok) • wydatki związane z adaptacją zasobów komunalnych dla potrzeb działalności kulturalnej (mln PLN/rok, zbiorczo mln PLN od 2008 r.) • wydatki związane z budową nowych siedzib dla instytucji kulturalnych (mln PLN/rok, zbiorczo mln PLN od 2008 r.)
C 8. Aktywizacja sportowo-rekreacyjna mieszkańców	• liczba imprez sportowych, rekreacyjnych (szt./rok) • liczba uczestników imprez sportowych, rekreacyjnych (tys. osób/rok) • wydatki miasta związane z organizacją imprez sportowych, rekreacyjnych (mln PLN/rok, zbiorczo mln PLN od 2008 r.) • wielkość wsparcia sponsorów związana z organizacją imprez sportowych, rekreacyjnych (mln PLN/rok, zbiorczo mln PLN od 2008 r.) • wydatki miasta związane z remontami i modernizacją obiektów sportowych, rekreacyjnych (mln PLN/rok, zbiorczo mln PLN od 2008 r.) • wielkość kubatury, powierzchni urządzeń sportowo-rekreacyjnych wyremontowanych / zmodernizowanych (m^3/rok, m^2/rok, zbiorczo m^3/rok, m^2/rok od 2008 r.) • długość utworzonych ścieżek rowerowych (km/rok, zbiorczo km od 2008 r.) • liczba utworzonych parków aktywnej rekreacji dla dzieci i młodzieży (szt./rok, zbiorczo szt. od 2008 r.)
C 9. Podnoszenie standardu istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych	• liczba wyremontowanych / zmodernizowanych komunalnych lokali mieszkalnych (szt./rok, zbiorczo szt. od 2008 r.) • wydatki miasta związane z remontami / modernizacjami komunalnych lokali mieszkalnych (mln PLN/rok, zbiorczo mln PLN od 2008 r.) • liczba osób zamieszkałych w wyremontowanych / zmodernizowanych komunalnych lokalach mieszkalnych (osoby/rok, zbiorczo osoby od 2008 r.) • liczba odnowionych zasobów mieszkaniowych mieszczących się w obiektach zabytkowych (szt./rok, zbiorczo szt. od 2008 r.) • wydatki miasta związane z odnową zabytkowych zasobów mieszkaniowych (mln PLN/rok, zbiorczo mln PLN od 2008 r.) • liczba sprywatyzowanych komunalnych lokali mieszkalnych (szt./rok, zbiorczo szt. od 2008 r.) • liczba osób zamieszkujących sprywatyzowane komunalne lokale mieszkalne (osoby/rok, zbiorczo osoby od 2008 r.)
C 10. Racjonalizacja działań w ramach polityki społecznej	• liczba projektów / inicjatyw organizacji pozarządowych na rzecz pomocy społecznej wspieranych przez miasto (szt./rok, zbiorczo szt. od 2008 r.) • liczba osób objętych projektami / inicjatywami organizacji pozarządowych na rzecz pomocy społecznej wspieranych przez miasto (osoby/rok, zbiorczo osoby od 2008 r.) • liczba wypłacanych zasiłków socjalnych (szt./rok)

	• przeciętna wartość zasiłku socjalnego (zł/osobę) • wydatki miasta związane z pomocą społeczną (mln PLN/rok, dynamika od 2007 r.) • szacunkowa liczba osób podlegających wykluczeniu społecznemu (tys. osób/rok, dynamika od 2007 r.) • szacunkowa liczba dzieci i młodzieży znajdujących się w rodzinach zagrożonych patologią społeczną (tys. osób/rok, dynamika od 2007 r.) • szacunkowa liczba osób żyjących poniżej minimum socjalnego (tys. osób/rok, dynamika od 2007 r.) • liczba urządzeń poprawiających dostępność obiektów publicznych dla osób niepełnosprawnych (szt./rok) • liczba przebudowanych / wyremontowanych budynków ochrony zdrowia (szt.) • powierzchnia przebudowanych / wyremontowanych budynków ochrony zdrowia (m²) • liczba zakupionego sprzętu medycznego (szt.)
C 11. Kształtowanie warunków dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego	• liczba użytkowników nowo wybudowanej sieci internetowej (tys. osób/rok, zbiorczo od 2008 r.) • liczba punktów publicznego dostępu do sieci internetowej • liczba punktów bezprzewodowego dostępu do sieci internetowej • skrócenie czasu obsługi interesantów (%) • ilość/wzrost/ usług typu „informacja” powstałych w wyniku realizacji projektów usług publicznych on-line oraz udostępniania zasobów bibliotecznych, muzealnych, archiwalnych, itp. (szt./rok, %) • ilość/wzrost/ usług typu „interakcja” powstałych w wyniku realizacji projektów usług publicznych on-line oraz udostępniania zasobów bibliotecznych, muzealnych, archiwalnych, itp. (szt./rok, %) • ilość/wzrost/ usług typu „interakcja dwukierunkowa” powstałych w wyniku realizacji projektów usług publicznych on-line oraz udostępniania zasobów bibliotecznych, muzealnych, archiwalnych, itp. (szt./rok, %) • ilość/wzrost/ usług typu „transakcja” powstałych w wyniku realizacji projektów usług publicznych on-line oraz udostępniania zasobów bibliotecznych, muzealnych, archiwalnych, itp. (szt./rok, %) • ilość wdrożonych systemów zarządzania informacją w JST (szt.) • ilość wdrożonych systemów elektronicznej archiwizacji dokumentów w JST (szt.) • ilość wdrożonych systemów elektronicznego obiegu dokumentów w JST (szt.)

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu

Kierunki działań, przedsięwzięcia rozwojowe Strategii Rozwoju Miasta Zabrze na lata 2008-2020 dla Priorytetu P2. NOWOCZESNE SPOŁECZEŃSTWO MIEJSKIE

C 5. Poprawa bezpieczeństwa

K 5.1. Wzmocnienie poziomu bezpieczeństwa w najbardziej zagrożonych dzielnicach

PR 5.1.1. Monitoring wizyjny najbardziej niebezpiecznych obszarów miasta

K 5.2. Przeciwdziałanie wandalizmowi

PR 5.2.1. Skuteczne egzekwowanie kar za akty wandalizmu

PR 5.2.2. Naprawianie uszkodzonych i zdewastowanych urządzeń miejskich

PR 5.2.3. Powołanie komórki organizacyjnej ds. szybkiej interwencji

K 5.3. Współpraca z policją

PR 5.3.1. Program „Razem bezpieczniej”

C 6. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców

K 6.1. Wzrost znajomości języków obcych, umiejętności w zakresie obsługi Internetu, rozwijanie talentów, zainteresowań lokalną tradycją

PR 6.1.1. Program zajęć pozalekcyjnych

K 6.2. Racjonalizacja kierunków kształcenia

PR 6.2.1. Program rozwoju systemu edukacji, głównie zawodowej oraz specjalnej

K 6.3. Wspieranie rozwoju szkół wyższych w zakresie unowocześniania kierunków kształcenia

PR 6.3.1. Inicjowanie i uczestnictwo w projektach kreujących izbogacających ofertę dydaktyczną szkół wyższych

K 6.4. Podniesienie standardu funkcjonowania placówek edukacyjnych

PR 6.4.1. Remonty obiektów edukacyjnych

PR 6.4.2. Zakup wyposażenia dydaktycznego

PR 6.4.3. Budowa nowych szkół warunkowana rozwojem budownictwa mieszkaniowego

C 7. Rozwój różnych form i aktywności kulturalnych mieszkańców

K 7.1. Tworzenie różnorodnej oferty kulturalnej dla mieszkańców

PR 7.1.1. Kreowanie nowych oraz wspomaganie istniejących imprez kulturalnych

PR 7.1.2. Program wspierania aktywności i instytucji kulturalnych

K 7.2. Tworzenie warunków dla działalności kulturalnej

PR 7.2.1. Program wspierania młodych talentów

PR 7.2.2. Adaptacja zasobów komunalnych dla potrzeb działalności kulturalnej

PR 7.2.3. Budowa nowych siedzib dla istniejących instytucji kulturalnych

C 8. Aktywizacja sportowo-rekreacyjna mieszkańców

K 8.1. Podniesienie atrakcyjności i użyteczności istniejących urządzeń i obiektów sportowo-rekreacyjnych

PR 8.1.1. Wsparcie działalności sportowo-rekreacyjnej, w tym imprez i zajęć pozalekcyjnych

PR 8.1.2. Program remontów i modernizacji istniejących obiektów sportowo-rekreacyjnych

K 8.2. Tworzenie nowych urządzeń infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

PR 8.2.1. Program rozwoju systemu ścieżek rowerowych

PR 8.2.2. Program budowy parków aktywnej rekreacji dla dzieci i młodzieży w poszczególnych dzielnicach miasta

C 9. Podnoszenie standardu istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych

K 9.1. Modernizacja komunalnych zasobów mieszkaniowych

PR 9.1.1. Program remontów i modernizacji

K 9.2. Przywrócenie świetności zabytkowych zasobów mieszkaniowych

PR 9.2.1. Program odnowy zabytkowych zasobów mieszkaniowych

K 9.3. Restrukturyzacja zarządzania lokalnymi zasobami mieszkaniowymi

PR 9.3.1. Program gospodarki mieszkaniowej (remonty i modernizacje)

PR 9.3.2. Prywatyzacja lokali mieszkalnych

C 10. Racjonalizacja działań w ramach polityki społecznej

K 10.1. Poprawa skuteczności zaangażowania w rozwiązywanie problemów społecznych

PR 10.1.1. Aktualizacja Strategii rozwiązywania problemów społecznych

PR 10.1.2. Uczestnictwo w przedsięwzięciach organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej

PR. 10.1.3. Projekty w zakresie poprawy dostępności obiektów publicznych dla osób niepełnosprawnych

K 10.2. Zapobieganie marginalizacji społecznej wybranych obszarów miasta

PR 10.2.1. Program przeciwdziałania patologiom społecznym

PR 10.2.1. Minimalizowanie skutków wykluczenia społecznego

K 10.3. Wspieranie działalności placówek służby zdrowia

PR 10.3.1. Modernizacja szpitali

PR 10.3.2. Projekty w zakresie poprawy jakości świadczenia usług przychodni

C 11. Kształtowanie warunków dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego

K 11.1. Zapewnienie dostępu do Internetu i wykorzystanie technologii ICT

PR 11.1.1. Budowa zabrzańskiej szerokopasmowej sieci światłowodowej

PR 11.1.2 Budowa lokalnych sieci szerokopasmowych

PR 11.1.3. Stworzenie miejsc bezprzewodowego dostępu do Internetu
tzw. hot-spot'ów

PR 11.1.4. Wdrożenie nowych systemów tele-informatycznych
w administracji publicznej, w tym usług publicznych on-line

PR 11.1.5 Projekty w zakresie elektronicznego udostępniania zasobów
bibliotecznych, muzealnych, archiwalnych

C 5. Poprawa bezpieczeństwa

Działania w zakresie osiągania ww. celu strategicznego ukierunkowane zostały m.in. na wzmocnienie poziomu bezpieczeństwa w najbardziej zagrożonych dzielnicach poprzez przedsięwzięcie rozwojowe *Monitoring wizyjny najbardziej niebezpiecznych obszarów miasta*.

Gmina Miejska Zabrze dysponuje systemem monitoringu wizyjnego miasta Zabrze, który składa się z 24 punktów kamerowych umiejscowionych na terenie miasta, z nadrzędnym centrum nadzoru w Zabrzu przy ulicy Prof. Zbigniewa Religi 1 oraz z centrum nadzoru w budynku Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu. Ponadto na terenie miasta Zabrze, w ramach odrębnego systemu, monitorowany jest wizyjnie zieleń u zbiegu ulic 3 Maja i Św. Floriana.

Monitoring wizyjny umożliwia, m.in.:

- prowadzenie działań prewencyjnych,
- wykrywanie i przeciwdziałanie aktom noszącym znamiona przestępstw i wykroczeń,
- obserwację warunków pogodowych,
- nadzór nad infrastrukturą komunalną,
- kontrolę warunków ruchu ulicznego.

W 2014 roku w ramach działań podjętych w zakresie realizacji zapisów Strategii Rozwoju Miasta Zabrze na lata 2008-2020 system Monitoringu Wizyjnego Miasta Zabrze obsługiwany był przez 24 kamery, z których obraz do Centrum Nadzoru Wizyjnego przesyłany jest za pomocą dzierżawionych traktów światłowodowych.

Nadzorem monitoringu wizyjnego objęte są:

- miejsca publiczne wskazane przez służby mundurowe i jednostki miejskie jako szczególnie niebezpieczne,
- mienie publiczne narażone na dewastację i niszczenie,
- ulice i skrzyżowania strategiczne dla ruchu drogowego.

Na podstawie ustawy o samorządzie powiatowym, zarządzeniem Prezydenta Miasta Zabrze, funkcjonuje w mieście Komisja Bezpieczeństwa i Porządku Miasta Zabrze.

Do zadań komisji należy:

- Ocena zagrożeń porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli na terenie powiatu,
- Opiniowanie pracy Policji i innych powiatowych służb, inspekcji i straży, a także jednostek organizacyjnych wykonujących na terenie powiatu zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli,
- Przygotowywanie projektu powiatowego programu zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli,
- Opiniowanie projektów innych programów współdziałania Policji i innych powiatowych służb, inspekcji i straży oraz jednostek organizacyjnych wykonujących na terenie powiatu zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli,
- Opiniowanie projektu budżetu powiatu
- Opiniowanie projektów aktów prawa miejscowego i innych dokumentów w sprawach związanych z wykonywaniem zadań

W skład komisji bezpieczeństwa i porządku wchodzi:

- Prezydent Miasta Zabrze – przewodniczący Komisji;
- Dwóch radnych delegowanych przez Radę Miasta;
- Trzy osoby powołane przez Prezydenta Miasta spośród osób wyróżniających się wiedzą o problemach będących przedmiotem prac komisji oraz cieszących się wśród miejscowej społeczności osobistym autorytetem i zaufaniem publicznym, w szczególności przedstawicieli samorządów gminnych, organizacji pozarządowych, pracowników oświaty, a także instytucji zajmujących się zwalczaniem zjawisk patologii społecznych i zapobieganiem bezrobociu;
- Dwóch przedstawicieli delegowanych przez Komendanta Miejskiego Policji;
- Prokurator wskazany przez właściwego Prokuratora Okręgowego;

- Przedstawiciel Straży Miejskiej oraz przedstawiciel Państwowej Straży Pożarnej, którzy uczestniczą w pracach komisji z głosem doradczym;
- Sekretarz Komisji

Tabela 10. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez policję w 2014r. na podstawie danych z GUS Katowice.

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym przestępstw		
		o charakterze kryminalnym	o charakterze gospodarczym	drogowym
Województwo Śląskie	68,7 %	54,2 %	93,5 %	98,7 %
Zabrze	59,9 %	43,0 %	94,9 %	99,1 %

Źródło: GUS Katowice

Tabela 11. Przestępstwa stwierdzone przez policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w 2014r. na podstawie danych z GUS Katowice

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym przestępstwa			Z liczby ogółem przestępstwa						
		o charakterze kryminalnym	o charakterze gospodarczym	drogowe	przeciwko życiu i zdrowiu	przeciwko mieniu		wypadki drogowe			kolizje
						razem	w tym kradzież samochodu		zabici	ranni	
Województwo Śląskie	131368	83362	33678	10469	3192	68678	2102				
Zabrze	5051	3433	967	460	125	3076	90	207	7	245	1379

Źródło: GUS Katowice

Tabela 12. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 5. Poprawa bezpieczeństwa - na lata 2012-2014

Wskaźniki monitoringu i ewaluacji (efekty)	Nr wskaźnika	2012	2013	2014
liczba kamer monitoringu wizyjnego (szt.)	W.37	24	24	24
liczba przestępstw (szt./rok)	W.38	7840	7226	4963
wydatki miasta w zakresie poprawy bezpieczeństwa (PLN/rok)	W.39	510 000	360 000	1 111 500
wykrywalność przestępstw (%)	W.40	60%	60 %	60 %
nakłady na naprawę zdewastowanych urządzeń (PLN /rok)	W.42	2 660 000	1 044 000	2 350 000

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu

C 6. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców

Nowoczesne społeczeństwo miejskie powinno posiadać odpowiednią wiedzę i świadomość obywatelską. Można to uzyskać poprzez podnoszenie jakości kształcenia ogólnego i pozalekcyjnego, pozwalającego na rozszerzenie i pogłębienie wiedzy w dziedzinach zainteresowań uczniów, a także rozwoju ich talentów.

Działania w zakresie osiągnięcia ww. celu strategicznego ukierunkowane zostały na:

- 1.) Wzrost znajomości języków obcych, umiejętności w zakresie obsługi Internetu, rozwijanie talentów, zainteresowań lokalną tradycją
 - Program zajęć pozalekcyjnych
- 2.) Racjonalizacja kierunków kształcenia
 - Program rozwoju systemu edukacji, głównie zawodowej oraz specjalnej
- 3.) Wspieranie rozwoju szkół wyższych w zakresie unowocześniania kierunków kształcenia
 - Inicjowanie i uczestnictwo w projektach kreujących i z bogacających ofertę dydaktyczną szkół wyższych
- 4.) Podniesienie standardu funkcjonowania placówek edukacyjnych
 - Remonty obiektów edukacyjnych
 - Zakup wyposażenia dydaktycznego
 - Budowa nowych szkół warunkowana rozwojem budownictwa mieszkaniowego

W ramach szkolnictwa wyższego Gmina Miejska Zabrze użycza:

- Politechnice Śląskiej pięć budynków przy ulicy Gen. Charlesa de Gaulle'a 66 i 72 oraz przy ulicy Franklina Roosevelta 30, 32 i 40 o łącznej powierzchni użytkowej 442 m²,
- Śląskiemu Uniwersytetowi Medycznemu w Katowicach nieruchomość zabudowaną przy Placu Romualda Traugutta 2 o łącznej powierzchni 4 108 m².

W mieście zlokalizowanych było w 2014 r. 6 Szkół Wyższych. Łączna ilość możliwości kształcenia jakie oferują szkoły wyższe, których wydziały bądź oddziały są zlokalizowane w Zabrzu to aż 55 kierunków.

1.) Śląski Uniwersytet Medyczny, Wydział Lekarski z Oddziałem Lekarsko – Dentystycznym w Zabrzu, Pl. Traugutta 2,

Kierunki kształcenia:

- Studium doktoranckie:
 - medycyna,
 - stomatologia,
 - biologia medyczna.

- Kolegium Kształcenia Podyplomowego:
 - kierunek lekarski,
 - kierunek lekarsko – dentystyczny,
 - kierunek ratownictwo medyczne.

2.) Politechnika Śląska, Wydział Organizacji i Zarządzania, ul. Franklina Roosevelta 26,

Kierunki kształcenia:

- administracja,
- logistyka,
- socjologia,
- zarządzanie,
- zarządzanie i inżynieria produkcji.

3.) Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych w Zabrzu²,

Plac Warszawski 6,

Kierunki kształcenia:

- filologia angielska,
- filologia francuska,
- filologia włoska.

*4.) Akademia Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach,
Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny, ul. Wolności 406,*

Kierunki kształcenia:

- fizjoterapia,
- wychowanie fizyczne,
- turystyka i rekreacja,
- zarządzanie.

*5.) Wyższa Szkoła Techniczna w Katowicach, Wydział Mediów, Aktorstwa i Reżyserii,
ul. Park Hutniczy 3-5,*

Kierunki kształcenia:

- Studia dyplomowe:
 - reżyseria,
 - realizacja obrazu filmowego, telewizyjnego i fotografia.
- Studia podyplomowe:
 - Scenografia i kostiumologia w filmie, teatrze i telewizji,
 - Charakteryzacja i stylizacja,
 - Kreatywne techniki produkcji filmowej,

² NKJO nie funkcjonuje od 2015 r.

- Reżyseria form multimedialnych,
- Public relations,
- Mediaworking,
- Postprodukcja nowych mediów.

6.) *Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego, Wydział Zamiejscowy w Zabrzu, ul. Marii Curie- Skłodowskiej 40,*

Kierunki kształcenia:

Studia dyplomowe:

- gospodarka przestrzenna,
- stosunki międzynarodowe.

- Studia podyplomowe:

- asystent rodziny,
- diagnoza i terapia pedagogiczna,
- doradztwo zawodowe,
- edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną (Oligofrenopedagogika),
- język angielski w wychowaniu przedszkolnym i w edukacji,
- język niemiecki w wychowaniu przedszkolnym i w edukacji,
- kadry i płace w zarządzaniu,
- księgowość,
- kwalifikacyjne Podyplomowe Studia Pedagogiczne,
- logopedia,
- mediacje i negocjacje: biznesowe, sądowe i pozasądowe,
- międzynarodowe Studia Coachingu,
- pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna,
- pedagogika Przedszkolna z terapią pedagogiczną,
- pośrednictwo w obrocie nieruchomościami,
- profesjonalny menedżer placówki medycznej EFS,

- resocjalizacja,
- socjoterapia,
- system Informacji Geograficznej (GIS),
- wczesne wspomaganie rozwoju dziecka wraz ze spektrum autyzmu i zespołem Aspergera,
- wycena nieruchomości,
- zarządzanie oświatą,
- zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy,
- zarządzanie kadrami,
- zarządzanie podmiotami leczniczymi,
- zarządzanie nieruchomościami.

Uniwersytet Trzeciego Wieku w Zabrzu, Stowarzyszenie "Misericordia"

Od 2002 r. w Zabrzu zlokalizowany jest również Uniwersytet Trzeciego Wieku (Uniwersytet Otwarty). Stanowi on formę dokształcania osób dorosłych, którzy mają okazję nie tylko poszerzyć swoją wiedzę i zdobyć nowe doświadczenia, ale także spotkać się z wybitnymi osobistościami ze świata nauki, sztuki i kultury. Wykłady z różnych dziedzin mają charakter popularnonaukowy. W ramach Uniwersytetu Otwartego wiedzę może zdobywać lub pogłębiać każdy, bez względu na wiek i posiadane wykształcenie. Prócz wykładów audytoryjnych słuchacze biorą udział w różnego typu sekcjach zainteresowań, gdzie mogą poszerzać swoją wiedzę, dzielić się nią z innymi i zdobywać nowe umiejętności.

W roku akademickim 2013/2014 przeprowadzono wiele wykładów audytoryjnych, niektóre z nich są przytoczone poniżej.

Wykłady audytoryjne 2013/2014:

- doc dr n. med. Wacław Jeż „Zespół Turnera”
- Magdalena Maciejewska „Dostęp do informacji publicznej”
- Władysław Łuszczynski „Polskie dni chwały: Wiktoria wiedeńska 1683r.”
- dr Jolanta Nowak „Być kobietą...być mężczyzną...i nie chorować na choroby układu krążenia”

- Magdalena Maciejewska „Co zostawisz w spadku? Czyli o testamentach, dziedziczeniu i nie tylko”
- ks. Dariusz Dawid „Powołani do ekumenii”
- Agnieszka Laskowska, Jolanta Grabowska-Markowska „Camino Portugues. Portugalska droga św. Jakuba”
- dr n. med. Zofia Krauze – Balwińska „Kłopoty z pęcherzem – problem nie tylko kobiet”
- dr Jadwiga Rodowicz – Czechowska „Społeczeństwo japońskie - tradycja i nowoczesność”
- dr Jan Olbrycht „Rola Kościołów w konflikcie ukraińskim”

W ramach Podniesienia standardu funkcjonowania placówek edukacyjnych poprzez:

- Remonty obiektów edukacyjnych
- Zakup wyposażenia dydaktycznego
- Budowa nowych szkół warunkowana rozwojem budownictwa mieszkaniowego

zrealizowano przedsięwzięcia, takie jak:

1. Budowa przedszkola przy ul. Lipowej,
2. Budowa sali gimnastycznej przy SP 15, ul. Czołgistów,
3. Budowa boiska przy ZS 3, ul. 3 Maja,
4. Budowa obiektu szkolno-przedszkolnego przy ul. Dalekiej 2
5. Budowa sali gimnastycznej przy ZSP 8, ul. Badestinusa,
6. Termomodernizacja budynku ZSO przy ul. Wolności
7. Modernizacja budynku ZSO 5,
8. Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 14,
9. Termomodernizacja budynku ZS nr 20 przy ul. Gagarina,
10. Modernizacja placówek oświatowych,
11. Modernizacja budynku SP 24,
12. Termomodernizacja w budynkach miejskich jednostek organizacyjnych
13. Termomodernizacja budynku Przedszkola nr 34,
14. Termomodernizacja budynku Śląskiego Uniwersytetu Medycznego,
15. Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 30,

16. Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół Ekonomiczno-Uslugowych,
17. Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 16,
18. Termomodernizacja budynku Gimnazjum 20, ul. Kasprowicza,
19. Zakup wyposażenia pracowni logistycznej oraz elektryczno-elektronicznej w Zespole Szkół Ekonomiczno- Uslugowych
20. Zakup wyposażenia pracowni obrabiarek sterowanych numerycznie w Zabrzeńskim Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego

Tabela 13. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 6. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców - na lata 2012-2014

Wskaźniki monitoringu i ewaluacji (efekty)	Nr wskaźnika	2012	2013	2014
wydatki miasta w zakresie organizacji zajęć pozalekcyjnych (PLN/rok)	W.44	3 486 992	3 598 334	3 630 129
liczba osób uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych (osoby/rok)	W.45	26 485	26 135	27 918
rodzaje zajęć pozalekcyjnych (szt./rok)	W.46	448	436	378
liczba młodzieży kontynuującej naukę w szkołach średnich w relacji do całkowitej liczby młodzieży (%)	W.47	27,60%	27,20%	28,15%
liczba kierunków kształcenia na poziomie szkolnictwa ponadgimnazjalnego (szt./rok)	W.48	49	49	78
wydatki miasta związane z unowocześnieniem bazy dydaktycznej (PLN/rok)	W.50	11 544 675	1 966 928	12 688 911

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu

C 7. Rozwój różnych form i aktywności kulturalnych mieszkańców

Informacje o działalności kulturalnej w naszym mieście przekazywane są mieszkańcom, m.in. przez zabrzańską telewizję. Jej programy nadawane są przez 24 godz. na dobę, gdzie podawane są wiadomości nie tylko kulturalne, ale również informacje o wszystkich ważnych wydarzeniach dla miasta. Urząd Miejski posiada stronę internetową, na której umieszczane są ważne informacje. Co miesiąc wydawany jest informator kulturalny „Sufler” dostępny w każdej placówce oświatowej i kulturalnej, miejskich jednostkach organizacyjnych, zakładach pracy oraz na półkach informacyjnych w korytarzach UM, a także miesięcznik „Nasze Zabrze”. Na tablicach ogłoszeń rozwieszane są plakaty i afisze informacyjne o imprezach kulturalnych organizowanych w mieście. Do celów informacyjnych wykorzystywane są również słupy ogłoszeniowe oraz umieszczone w każdej z dzielnic tablice Rad Dzielnic.

W 2014r zorganizowano w Mieście szereg imprez kulturalnych, wśród których wyróżnić można:

- II Międzynarodowy Festiwal im. Krzysztofa Pendereckiego
- XVII Międzynarodowy Festiwal Rysowania
- Zabrzańska impreza organizowana w ramach wakacyjnego cyklu koncertów „Lato Zet i Dwójki”
- „XXI Międzynarodowy Tydzień Ziemi”,
- Imprezę z okazji 10-lecia wejścia Polski do Unii Europejskiej pn.: „Radosna Europa”,
- „Orszak trzech Króli”,
- „Śladami Janosza”,
- „Dni papieskie”,
- „Majowe granie”,
- „Noc Sylwestrowa 2013/2014 i Koncert Noworoczny”,
- „Metropolitalne Święto Rodziny”,
- Industriada

- koncerty letnie w Ogrodzie Botanicznym,
- Międzynarodowy Zabrzeński Festiwal Organowy im. Ks. Antoniego Chlondowskiego,
- Skarbnikowe Gody – obchody 92 urodzin miasta,
- JAZ Festiwal Muzyki Improwizowanej,
- Międzynarodowy Festiwal Tańca Zabrze 2014r.

Działalność kulturalna w Zabrzu, przedstawiała się w 2014 roku następująco:

Miejski Ośrodek Kultury w Zabrzu

Głównym celem tej instytucji jest tworzenie warunków dla lokalnych inicjatyw w zakresie kultury, edukacji kulturalnej i regionalnej; organizowanie różnych form działalności kulturalnej, oświatowej, rozrywkowej i rekreacyjno-sportowej; inspirowanie działań kulturalno-oświatowych i wychowawczych; współpraca i wymiana doświadczeń z placówkami upowszechniania kultury działającymi w mieście i poza jego granicami. Działalność oparta jest o współpracę z Radami Dzielnic, instytucjami i organizacjami działającymi we wszystkich dzielnicach miasta. W obiektach należących do MOK odbywało się również wiele imprez komercyjnych, jak również stałych zajęć różnych kół zainteresowań.

Do ciekawych, odbywających się cyklicznie imprez należały:

- III Zabrzeński Festiwal Tańca „Igraszki 2014” - kwiecień 2014 r.,
- a także 20 edycja JAZ Festiwal Muzyki Improwizowanej - czerwiec 2014 r. impreza Stowarzyszenia Muzycznego Jazzowa Asocjacja Zabrze, przy współpracy z MOK

Dom Muzyki i Tańca

Propozycję imprez odbywających się w Domu Muzyki i Tańca można zobaczyć na stronie internetowej www.dmit.com.pl, gdzie odbiorca może zapoznać się z harmonogramem planowanych imprez i za pośrednictwem której istnieje możliwość zakupu biletów.

Kluczowe wydarzenia w 2014 roku:

- styczeń - odbyła się 22 gala Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach, podczas której wręczono Laury Kompetencji i Umiejętności,
- marzec - jubileuszowy koncert Zespołu Tanecznego „MAK”,
- wrzesień - Metropolitalne Święto Rodziny – koncert rodziny Pospieszalskich,
- listopad - II Międzynarodowy Festiwal im. Krzysztofa Pendereckiego
- listopad - cykl koncertów w ramach obchodów 55 urodzin DMIT z udziałem m.in. zespołu Dżem, Gorana Bregovica oraz zespołu Enej,
- listopad - 23 koncert „Serce za serce” z udziałem zespołu Śląsk,

Filharmonia Zabrzeńska

Podobnie jak w latach minionych, wydarzenia muzyczne obejmowały kilka podstawowych nurtów działalności:

- Koncerty symfoniczne
- Koncerty oratoryjne
- Koncerty popularne i okolicznościowe
- Koncerty dla szkół i przedszkoli - podczas koncertów szkolnych wielokrotnie goszczono nieodpłatnie dzieci specjalnej troski.

Teatr Nowy

Teatr Nowy w roku 2014 przedstawił 5 premierowych spektakli teatralnych. Obok swojej działalności podstawowej Teatr Nowy prowadzi lekcje teatralne dla młodzieży, które cieszą się ogromnym zainteresowaniem.

We wrześniu odbył się spektakl plenerowy oraz warsztaty w ramach V Metropolitalnej Nocy Teatrów, a także czternasta edycja Ogólnopolskiego Festiwalu Dramaturgii Współczesnej „Rzeczywistość przedstawiona”, w ramach którego odbyło się 11 spektakli zaprezentowanych przez teatry z całej Polski.

Miejska Biblioteka Publiczna

Posiada obok Wypożyczalni Centralnej w budynku Dyrekcji, Czytelnię oraz 21 filii na terenie miasta. Każda dzielnica posiada filię biblioteczną. Obok działalności podstawowej, w placówce prowadzona jest szeroka działalność kulturalna. Biblioteka udostępnia swoje zasoby opracowane cyfrowo w ramach Śląskiej Biblioteki Cyfrowej (zakładka – Miejska Biblioteka Publiczna w Zabrzu).

Muzeum Górnictwa Węglowego:

Jest jedną ze sztandarowych instytucji kultury w Zabrzu. Prowadzi działalność turystyczną oraz działalność kulturalną oferując szereg wydarzeń artystycznych. W Kopalni Guido organizowane są także koncerty i przedstawienia teatralne, w ramach „Muzyki na Poziomie” i „Teatru na Poziomie”.

Kluczowe wydarzenia w 2014 r.:

- styczeń - półmilionowy turysta odwiedził zabrzańską Kopalnię Guido,
- kwiecień - 21 edycja Tydzień Ziemi pod hasłem „Klimatyczne dylematy”,
- czerwiec - Industriada
- listopad – inauguracja strefy naziemnej Sztolni Królowa Luiza
- listopad - zostały otwarte dwie nowe wystawy stałe:
 - Wystawa „Kopalnia Edisona” prezentuje wiele urządzeń elektrycznych i towarzyszących im urządzeń pomiarowych, z których większość pochodzi jeszcze z pierwszych dwóch dekad XX stulecia.
 - Wystawa „Niezwykła historia. Kopalnia Królowa Luiza-Zabrze w latach 1791-1998”, przedstawia dzieje jednej z najstarszych, największych i najnowocześniejszych kopalń węgla kamiennego w Europie

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji:

- maj 2014 r. - XVII Międzynarodowy Festiwal Rysowania pod hasłem: „Europa – nasz wspólny dom”,

Hala „Pogoń” :

- maj 2014 r. - Międzynarodowy Festiwal Tańca Zabrze 2014r.,

Miejski Ogród Botaniczny:

- czerwiec 2014 r. - odbyła się kolejna edycja festiwalu kwiatów współorganizowana przez Centrum Organizacji Pozarządowych w Zabrzu. Imprezie towarzyszyły koncerty, występy teatralne oraz warsztaty ogrodnicze i prezentacje multimedialne.

Tworzenie warunków dla działalności kulturalnej

- Adaptacja zasobów komunalnych dla potrzeb działalności kulturalnej
 - Budowa nowych siedzib dla istniejących instytucji kulturalnych
-
1. Rewitalizacja obiektów przemysłowych Gminy Zabrze wraz z adaptacją na cele kulturalne, turystyczne i oświatowe,
 2. Modernizacja budynku Teatru Nowego w Zabrzu,
 3. Zabrze – Skansen Górniczy Królowa Luiza – budynek dawnej rozdzielni 6kV (1914) – restauracja i konserwacja urządzeń pomiarowych zabytkowej tablicy sterowniczej,
 4. Stworzenie wystawy stałej pn. Kopalnia Edisona w Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu,
 5. Przebudowa i modernizacja pomieszczeń w budynku po lokalu usługowym Komfort przy ul. Powstańców Śląskich na potrzeby Muzeum Miejskiego i Punktu Obsługi Przedsiębiorców,
 6. Europejski Ośrodek Kultury Przemysłowej i Turystyki Przemysłowej,
 7. Adaptacja przemysłowych obiektów związanych z rozwojem parku tematycznego 12C,
 8. Modernizacja budynków MOK,

Tabela 14. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 7. Rozwój różnych form i aktywności kulturalnych mieszkańców - na lata 2012-2014

Wskaźniki monitoringu i ewaluacji (efekty)	Nr wskaźnika	2012	2013	2014
liczba imprez kulturalnych (szt./rok)	W.52	1365	1298	1300
uczestnicy imprez kulturalnych (osoby/rok)	W.53	372 863	372 313	373 000
wydatki miasta wspierające aktywność instytucji kulturalnych (PLN/rok)	W.55	39 440 000	34 719 000	41 133 845
wydatki związane z adaptacją zasobów komunalnych dla potrzeb działalności kulturalnej (PLN/rok)	W.57	3 010 068	4 006 001	17 330 000
wydatki związane z budową nowych siedzib dla instytucji kulturalnych (PLN/rok)	W.58	1 815 217	563 028	2 040 000

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu

C 8. Aktywizacja sportowo-rekreacyjna mieszkańców

W ramach niniejszego podrozdziału zostaną przedstawione informacje dotyczące celu strategicznego C 8. *Aktywizacja sportowo-rekreacyjna mieszkańców.*

Działania w zakresie osiągnięcia ww. celu strategicznego ukierunkowane zostały na podniesienie atrakcyjności i użyteczności istniejących urządzeń i obiektów sportowo - rekreacyjnych oraz tworzenie nowych urządzeń infrastruktury sportowo-rekreacyjnej m.in. poprzez przedsięwzięcia rozwojowe:

- *Program remontów i modernizacji istniejących obiektów sportowo –rekreacyjnych*
- *Program rozwoju systemu ścieżek rowerowych*
- *Program budowy parków aktywnej rekreacji dla dzieci i młodzieży w poszczególnych dzielnicach miasta.*

W 2014 roku w celu realizacji ww. założeń *Strategii* wykonano m.in. następujące zadania:

1. Modernizacja stadionu im. Ernesta Pohla w Zabrzu

Do końca roku 2014 Spółka Stadion w Zabrzu ogłosiła przetargi: na: uszczelnienie i hydrofobizację elementów trybun, a także wykonanie poszycia dachu Stadionu, instalacji grzewczej, instalacji elektrycznej i niskoprądowej, prac budowlanych, posadzki placu wejściowego i schodów na poziomie +1.

Do tej pory rozstrzygnięto 5 postępowań. Podpisane zostały umowy na: wykonanie zadania stadionu, wykonanie instalacji elektrycznych i niskoprądowych, wykonanie instalacji grzewczych i wykonanie robót budowlanych. Równocześnie prowadzone są prace związane z aktualizacją kolejnych pakietów dokumentacji technicznej, celem przygotowania jej do przyszłych przetargów na realizację pozostałej części zadania. Wyłonieni w przetargach wykonawcy przystąpili do realizacji prac. Dodatkowo Miasto dokonało wykupu udziałów w Spółce Stadion w Zabrzu Sp. z o.o. – na kwotę 20,3 mln zł. Planowane otwarcie stadionu nastąpi w 2015 r. Obiekt będzie mógł pomieścić 24 tys kibiców.

2. Wybudowany został nowoczesny basen Aquarius Kopernik działający w ramach Zabrzeńskiego Kompleksu Rekreacji. Obiekt został oddany do użytku 6 lutego 2014 r. Koszt inwestycji wyniósł ponad 28,6 mln zł. Basen posiada dwie strefy: sportową z basenem sportowym o wymiarach 25x16 m, a także halę basenu rekreacyjnego.

Wodne atrakcje to m.in. dzika rzeka, jacuzzi, brodzik dla dzieci, basen rekreacyjny z grotą sztucznej fali, leżanki z masażami poziomymi i pionowymi, a także gejzer powietrzny. Atrakcje czekają także w kompleksie SPA, m.in. sauny z basenem schładzającym (dwie sauny suche i parowa) i aneks wypoczynkowy.

3. Budowa krytej hali tenisowej przy ul. Olimpijskiej. Hala posiada trzy korty o nawierzchni syntetycznej, spełniające wymogi Międzynarodowej Federacji Tenisowej, trybuny sportowe na 120 osób i jest w pełni dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Przyjęte rozwiązania umożliwiają organizację zawodów rangi mistrzowskiej m.in. takich jak Halowe Mistrzostwa Polski. Inwestycja została dofinansowana w wysokości 1,5 mln zł z Ministerstwa Sportu i Turystyki w ramach Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej – Programu Budowy Hal Tenisowych. Kwota 1,5 mln zł stanowiła maksymalne dofinansowanie na tego typu inwestycję, jakie mógł uzyskać samorząd.

4. Przebudowa bieżni lekkoatletycznej na stadionie przy ul. Jaskółczej 12, na terenie „Walki Makoszowy”. Bieżnia została zaprojektowana zgodnie z wytycznymi Polskiego Związku Lekkiej Atletyki i Międzynarodowego Zrzeszenia Federacji Lekkiej Atletyki (IAAF). Na tym obiekcie można rozgrywać zawody w zakresie biegów z przeszkodami, biegów przez płotki, biegów krótkodystansowych i długodystansowych. Koszt realizowanej inwestycji wyniósł ponad 900 tys. zł. Pieniądze pochodziły z budżetu miasta. Z obiektu korzysta zabrzeńska młodzież oraz studenci AWF.

5. Wykonano place zabaw w ramach Rządowego Programu „Radosna Szkoła”. Place zabaw powstały przy Szkole Podstawowej nr 31 przy ul. Jordana oraz w Zespole Szkół Specjalnych nr 42 przy ul. Sienkiewicza.

6. Siłownie pod chmurką - zadania zostały sfinansowane ze środków rezerwy celowej budżetu Miasta, przeznaczonej na realizację zadań inwestycyjnych, wyłonionych w ramach konkursu „Inicjatywy Rad Dzielnic”:
- siłownia pod chmurką w Dzielnicy Grzybowice – wybudowano kompletny obiekt i przekazano go do użytkowania, wydając kwotę 52,8 tys. zł,
 - siłownia pod chmurką w Dzielnicy Rokitnica – wybudowano kompletny obiekt i przekazano go do użytkowania, wydając kwotę 56 tys. zł,
 - siłownia pod chmurką w Dzielnicy Osiedle T. Kotarbińskiego – wybudowano kompletny obiekt i przekazano go do użytkowania, przeznaczając na ten cel kwotę 54,8 tys. zł.
7. Modernizacja infrastruktury sportowej – wydatkowana kwota to prawie 120 tys. zł. przeznaczona na:
- wykonanie oświetlenia wewnętrznej drogi dojazdowej do MKS „Zaborze” przy ul. Wyciska 5a,
 - wymianę zasobnika c.w.u. w obiekcie sportowym „Sparta Zabrze” przy ul. Mickiewicza 66a,
 - wykonanie nowego przyłącza wodociągowego do obiektu sportowego zlokalizowanego przy ul. Szafarczyka 16 w Zabrzu.
8. Budowa ścieżek rowerowych - ścieżki rowerowe wybudowane zostały przy ul. Handlowej, w ciągu Al. Wojciecha Korfanteo oraz przy okazji budowy zabrzańskiego odcinka DTŚ.
9. Budowa placów zabaw w 2014 roku:
- plac zabaw na Os. Wyzwolenia przy ul. Wiarusów, koszt budowy 142,8 tys. zł,
 - plac zabaw w Mikulczycach przy ul. Zapolskiej, koszt budowy 143 tys. zł,
10. Wyposażenie placu zabaw Miejskiego Ogrodu Botanicznego – zdemontowano uszkodzone urządzenia a w ich miejsce zamontowano nowe – kwota poniesionych wydatków to 8,5 tys. zł,
11. Budowa sali gimnastycznej przy SP 15, ul. Czołgistów,

12. Budowa boiska przy ZS 3, ul. 3 Maja,

13. Budowa sali gimnastycznej przy ZSP 8, ul. Badestinusa,

Wsparcie działalności sportowo-rekreacyjnej, w tym imprez i zajęć pozalekcyjnych:

W roku 2014 Miasto wypłaciło dotacje 44 stowarzyszeniom i klubom sportowym, z którymi zawarto 63 umowy na realizację zadań w zakresie szkolenia sportowego dzieci i młodzieży, prowadzenia zajęć o charakterze sportowo – rekreacyjnym, jak również zorganizowano imprezy sportowe i rekreacyjne dla dzieci i młodzieży. Łączna kwota udzielonych dotacji wyniosła 1 753 978,65 zł. Przeprowadzono także zajęcia o charakterze sportowo – rekreacyjnym dla osób niepełnosprawnych. Ponadto poniesiono wydatki na organizację oraz współorganizację 34 imprez, zawodów, turniejów i wyjazdów o charakterze sportowym i rekreacyjnym, na które wydatkowano kwotę 516 703,83 zł (w tym prowadzonych przez Rady Dzielnic). Wypłacono również nagrody pieniężne w wysokości 50 tys. zł dla 40 zawodników i trenerów za wysokie wyniki sportowe uzyskane w krajowym bądź międzynarodowym współzawodnictwie sportowym. Jednocześnie w 2014 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, uzyskano środki z Ministerstwa Sportu i Turystyki na realizację zadania „Szkolenie młodzieży uzdolnionej sportowo” w wysokości 125 000 zł.

Na obszarze miasta Zabrze znajdują się następujące obiekty sportu i rekreacji stanowiące mienie komunalne :

- Zabrzeński Kompleks Rekreacji,
- Młodzieżowy Klub Sportowy „Zaborze”,
- Szkolny Klub Sportowy „GWAREK”,
- Obiekt sportowy WALKA – MAKOSZOWY,
- Boisko sportowe przy ulicy Żniwiarzy,
- Basen kąpielowy przy ulicy Krakowskiej,
- Hala sportowa przy ulicy Jana Szafarczyka 16,
- Boisko sportowe przy ulicy Młodego Górnika,
- Obiekt sportowy przy ulicy Bytomskiej 2b,
- Boisko sportowe przy ul. Adama Mickiewicza 66,
- Miejski Ogród Botaniczny.

Tabela 15. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 8. Aktywizacja sportowo-rekreacyjna mieszkańców - na lata 2012-2014

Wskaźniki monitoringu i ewaluacji (efekty)	Nr wskaźnika	2012	2013	2014
liczba imprez sportowych, rekreacyjnych (szt./rok)	W.59	71	42	235
liczba uczestników imprez sportowych, rekreacyjnych (tys. osób/rok)	W.60	148,25	139,36	148,66
wydatki miasta związane z organizacją imprez sportowych, rekreacyjnych (PLN/rok)	W.61	2 173 368	2 108 801	764 019
wydatki miasta związane z remontami i modernizacją obiektów sportowych, rekreacyjnych (PLN/rok)	W.63	4 440 000	5 205 000	4 262 000
długość utworzonych ścieżek rowerowych (km/rok)	W.65	2	1	6,8

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu

C 9. Podnoszenie standardu istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych

W ramach niniejszego podrozdziału zostaną przedstawione informacje dotyczące celu strategicznego - Podnoszenie standardu istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych. Działania w zakresie osiągnięcia ww. celu strategicznego ukierunkowane zostały na modernizację komunalnych zasobów mieszkaniowych, przywrócenie świetności zabytkowych zasobów mieszkaniowych oraz restrukturyzację zarządzania lokalnymi zasobami mieszkaniowymi m.in. poprzez następujące przedsięwzięcia rozwojowe:

- Program remontów i modernizacji
- Program odnowy zabytkowych zasobów mieszkaniowych
- Program gospodarki mieszkaniowej (remonty i modernizacje)
- Prywatyzacja lokali mieszkalnych

1. Program remontów i modernizacji (w zakresie modernizacji komunalnych zasobów mieszkaniowych)

Komunalne budownictwo mieszkaniowe i użytkowe w Zabrzu jest zarządzane przez:

- Zarząd Budynków Mieszkaniowych - Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. z siedzibą w Zabrzu przy Pl. Warszawskim 10, (ZBM – TBS Sp. z o. o.)
- Jednostkę Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami w Zabrzu z siedzibą przy ul. Targowej 2 (JOFGN)

Z zaplanowanych w budżecie miasta wydatków na utrzymanie odpowiedniego stanu technicznego budynków mieszkalnych (m.in. remonty budynków komunalnych, przygotowanie mieszkań socjalnych i zamiennych, rozbiórki i wyburzenia budynków), w 2014 r. wydatkowano środki finansowe na poniższe zadania:

- utrzymanie zasobów komunalnych Miasta, w skład których wchodzi budynki komunalne - 804 szt., lokale komunalne we wspólnotach mieszkaniowych – 5 260 szt., mieszkania socjalne - 777 szt., budynki użytkowe - 1 szt.(wydatki 26,8 mln zł);

- utrzymanie stanów technicznych, tzn. przeglądy techniczne w/w budynków - wykonano m.in. przeglądy 683 budynków, 5 209 mieszkań komunalnych, (poniesione wydatki ponad 7 mln zł);
- utrzymanie stanów technicznych budynków, w tym remonty i rozbiórki budynków (m.in. 14 wyburzeń, remonty 61 mieszkań socjalnych, 4 mieszkań zamiennych, 1 mieszkania chronionego na potrzeby Centrum Wsparcia Kryzysowego Dzieci i Młodzieży, 7 mieszkań komunalnych oraz opracowania dokumentacji projektowych dla wykonywanych remontów, ponoszenie kosztów przyłączeniowych do sieci elektroenergetycznej do budynków) - poniesione wydatki 2,6 mln zł;
- remonty lokali socjalnych i chronionych z finansowym wsparciem Banku Gospodarstwa Krajowego – wykonano remont 25 lokali socjalnych i 1 lokalu chronionego oraz opracowano dokumentację projektowo-kosztorysową na przebudowę i połączenie 3 lokali mieszkalnych przeznaczonych na potrzeby MOPR przy ul. Bytomskiej 9, remonty 8 mieszkań, jak również wykonano nadzór inwestorski nad pracami remontowymi mieszkań socjalnych - poniesione wydatki 1,2 mln zł;
- Wykonanie instalacji c.o. dla mieszkań w dwóch budynkach przy ul. Roosevelta 73-75 w Zabrzu oraz wspólnej kotłowni – zaplanowano i wykonano instalację c. o. wraz z kotłownią. Na ten cel w omawianym okresie rozdysponowano środki na poziomie 113 tys. zł;
- Termomodernizacja wraz z renowacją ścian zewnętrznych budynku mieszkalnego w Zabrzu przy ul. Goethego 34 – wykonano termomodernizację wraz z renowacją ścian zewnętrznych budynku mieszkalnego za kwotę 258 tys. zł;
- Termomodernizacja budynku mieszkalnego wielorodzinnego w Zabrzu przy ul. 11 Listopada 112 – wykonano termomodernizację budynku mieszkalnego za kwotę 138 tys. zł;
- Budowa i wyposażenie infrastruktury teleinformatycznej dla JOFGN – prace zaplanowane były na II półrocze 2014 roku i objęły: wymianę szafy serwerowej wraz z wyposażeniem, wybudowania sieci komputerowej, zakup centrali IP. Wykonanie wydatków wyniosło 193 tys. zł;

- Modernizacja zasobu komunalnego – w ramach tego zadania wykonano audyt energetyczny wraz z wnioskiem do WFOŚiGW w Katowicach do programu „KAWKA” oraz wykonano inwentaryzację budowlaną oraz dokumentację projektowo – kosztorysową instalacji c.o. dla lokali przy ul. 11 Listopada 183-185 i ul. Goethego 22. Ponadto dobudowano przewód kominowy w budynku przy ul. Bytomskiej 82 oraz wykonano wymianę pokrycia dachowego przy ul. Wandy 3. Wykonanie wydatków na omawiane zadanie wyniosło w 2014 roku kwotę 195 tys. zł.
- Modernizacja budynków komunalnych – w ramach środków przeznaczonych na realizację tego zadania w wysokości 638 tys. zł wykonano m. in.: wymianę instalacji elektrycznych na 2 klatkach schodowych w budynkach, wymianę pokrycia dachowego oraz stropu przy ul. Stalmacha 7, roboty budowlane (opracowanie dokumentacji) zabudowy nowych wind przy ul. Wolności 182 i Sienkiewicza 28.

2. Program gospodarki mieszkaniowej (remonty i modernizacje) – w zakresie restrukturyzacji zarządzania lokalnymi zasobami mieszkaniowymi

Podstawa prawna: uchwała nr XXVIII/400/12 Rady Miasta Zabrze z dnia 17.09.2012 r. w sprawie: uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Zabrze na lata 2013 - 2017 .

Tabela 16. Kategoria, Klasyfikacja budynków ze względu na stan techniczny.

KATEGORIA	KLASYFIKACJA BUDYNKÓW	STAN TECHNICZNY
A	wymagający prac remontowych w celu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców	budynek wykwaterowany lub przeznaczony do rozbiórki, konieczność wymiany instalacji gazowej lub uszczelnienia przewodów kominowych
B	wymagający prac celem zapobiegania degradacji substancji budynku	konieczność remontu dachu, naprawy elewacji, wymiany instalacji wodnej lub kanalizacyjnej
C	wymagający poprawy standardu	konieczność wymiany stolarki okiennej i drzwiowej, instalacji elektrycznej, termorenowacji, likwidacji szamb i suchych ubikacji, przeprowadzenia robót ogólnobudowlanych
D	niewymagający prac remontowych	w najbliższym czasie nie zachodzi konieczność prowadzenia prac remontowych

Źródło: Wydział Zarządzania Nieruchomościami, Urząd Miejski w Zabrzu

Plan remontów i modernizacji

- 1) Priorytetem remontów budynków i lokali jest usuwanie stanów awaryjnych zagrażających bezpieczeństwu mieszkańców oraz substancji budynku.
- 2) Priorytetem modernizacji budynków i lokali jest poprawa standardu zamieszkiwania mieszkańców.
- 3) Remonty lokali mieszkalnych oraz budynków będą wykonywane przez Miasto Zabrze, Jednostkę Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami oraz ZBM TBS sp. z o.o. na podstawie corocznie przygotowywanych planów remontów, jak również poza planem w razie zaistnienia nagłych zdarzeń powodujących konieczność natychmiastowego wykonania robót remontowych.
- 4) W pierwszej kolejności wykonywane będą roboty budowlane i rozbiórki, których konieczność wykonania wynika z decyzji Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego.

Tabela 17. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 9. Podnoszenie standardu istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych - na lata 2012-2014

Wskaźniki monitoringu i ewaluacji (efekty)	Nr wskaźnika	2012	2013	2014
liczba wyremontowanych / zmodernizowanych komunalnych lokali mieszkalnych (szt./rok)	W.67	134	114	99
wydatki miasta związane z remontami / modernizacjami komunalnych lokali mieszkalnych (mln PLN/rok)	W.68	3,15	3,78	3,60
liczba sprywatyzowanych komunalnych lokali mieszkalnych (szt./rok)	W.72	690	648	416

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu

C 10. Racjonalizacja działań w ramach polityki społecznej

W niniejszym podrozdziale sprawozdania zostaną przedstawione informacje dotyczące działań w ramach osiągnięcia celu strategicznego - *Racjonalizacja działań w ramach polityki społecznej*, znajdujących się w zakresie zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu (MOPR w Zabrzu). Działania z zakresu minimalizowania skutków wykluczenia społecznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym opisano w *Strategii* jako kierunek działań - *Zapobieganie marginalizacji społecznej wybranych obszarów miasta*. Dnia 11.10.2010 r. została podjęta uchwała Rady Miejskiej w Zabrzu, Nr LIX/766/10 w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Zabrze na lata 2010 – 2020. Jest to aktualizacja Strategii przyjętej w 2002 r. Dokument ten został opracowany z uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Prócz zidentyfikowania problemów społecznych w Zabrzu, stworzono katalog potrzeb i postulatów, które decydować mogą o dynamice rozwoju społeczno – gospodarczego Zabrze. Ponadto wskazano cele strategiczne i szczegółowe oraz źródła ich finansowania, których realizacja nastąpić ma do roku 2020. Postęp we wdrażaniu Strategii społecznej ma być mierzony poprzez śledzenie i analizowanie faktycznego jego rozwoju, na podstawie wyliczeń wskaźników monitoringu, określonych w powyższej Strategii.

1. Poprawa skuteczności zaangażowania w rozwiązywanie problemów społecznych poprzez następujące działania:
 - realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych - na ten cel w 2014 roku wydatkowano około 3 mln zł, natomiast na program przeciwdziałania narkomanii wydatkowano 40 tys. zł. Dotacje wsparły podmioty działające w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, przeciwdziałaniu patologiom społecznym, opieki i wychowania oraz niepełnosprawności;

- zapewnienie rehabilitacji dla dzieci niepełnosprawnych – na działania te w 2014 roku, wydatkowano 380 tys. zł – realizacja zadania w zakresie rehabilitacji uzupełniającej dla dzieci niepełnosprawnych przebiega zgodnie z założeniami programu zdrowotnego „Kompleksowa terapia i rehabilitacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z terenu Miasta Zabrze”, będącego przedmiotem umowy z Ośrodkiem Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych w Zabrzu. W ramach w/w programu wykonywane są: badania i terapia w kierunku FAS, stymulacja rozwoju mowy w zakresie logopedii, fizykoterapia i kinezyterapia. Wykonanie poszczególnych rodzajów zabiegów rehabilitacyjnych oraz badania psychologiczne wynikają z zapotrzebowania oraz ilości wydanych skierowań lekarskich na zabiegi, w 2014 roku przeznaczono usługi rehabilitacyjne dla 300 osób;
- działalność Stowarzyszenia św. Brata Alberta - współpraca z MOPR w Zabrzu na podstawie zawieranych porozumień na określenie zasad przekazywania przez MOPR środków finansowych, za pobyt osób bezdomnych przebywających w Przytulisku oraz w Ośrodku wsparcia;
- działalność Stowarzyszenia Polski Czerwony Krzyż - współpraca z MOPR w Zabrzu na podstawie zawieranych umów, w drodze konkursu na odpłatność za wykonywanie usług opiekuńczych realizowanych z zadań własnych Gminy oraz specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w ramach zadań zleconych Gminie dla klientów MOPR;
- działalność Stowarzyszenia na rzecz adaptacji osób uzależnionych i ich rodzin do społeczeństwa „Żyj i Daj Życ”, Dom Pokora dla bezdomnych i uzależnionych w Zabrzu przy ul. Pawliczka.

2. Zapobieganie marginalizacji społecznej wybranych obszarów miasta poprzez następujące działania:

- realizacja programu "Zabrze dla Seniorów - Kompleksowe dostosowanie oferty usług świadczonych przez Domy Pomocy Społecznej w Zabrzu do potrzeb społeczeństwa wynikających ze zmian demograficznych" program dofinansowany z Funduszu Norweskiego,
- zapewnienie osobom bezdomnym schronienia oraz kompleksowej pomocy w wychodzeniu z bezdomności – wydatkowana kwotę ponad 1,7 mln,
- zapewnienie opieki i wychowania dzieciom i młodzieży przebywającym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i w rodzinach zastępczych, a także w świetlicach środowiskowych – na ten cel przeznaczono kwotę prawie 12 mln zł,
- przeciwdziałanie marginalizacji społecznej mieszkańców Zabrze prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie – wydatki na przedmiotowe działania w 2014 roku wyniosły ponad 71,5 mln zł. Najważniejsze działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu z zakresu minimalizowania skutków wykluczenia społecznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym:
 - Program na rzecz Społeczności Romskiej w Polsce ,
 - Rządowy program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” ,
 - „Program wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej w Zabrzu, w latach 2012-2014”,

3. Wspieranie działalności placówek służby zdrowia:

- Budowa Centrum Zdrowia Kobiety i Dziecka w Biskupicach przy ul. Zamkowej. To jeden z najnowocześniejszych ginekologiczno-położniczych ośrodków w kraju. W skład tej placówki wchodzi oddziały: diabetologii, diagnostyki prenatalnej, laktacji, neonatologii i poradni kardiologicznej dla kobiet w ciąży. Z budżetu Miasta przeznaczono 41 mln zł na powyższą inwestycję.
- Remont przychodni Unimed w Kończycach przy ul. Paderewskiego – w styczniu 2014r. oficjalnie oddano do użytku, koszt inwestycji wyniósł 175 tys. zł.

Tabela 18. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 10. Racjonalizacja działań w ramach polityki społecznej - na lata 2012-2014

Wskaźniki monitoringu i ewaluacji (efekty)	Nr wskaźnika	2012	2013	2014
liczba projektów / inicjatyw organizacji pozarządowych na rzecz pomocy społecznej wspieranych przez miasto (szt./rok)	W.74	83	86	85
liczba osób objętych projektami / inicjatywami organizacji pozarządowych na rzecz pomocy społecznej wspieranych przez miasto (osoby/rok)	W.75	2 400	2 400	2 300
liczba wypłacanych zasiłków socjalnych (szt./rok)	W.76	630 235	621 207	654 564
przeciętna wartość zasiłku socjalnego (zł/osobę)	W.77	1192,54	1431,97	1551,20
wydatki miasta związane z pomocą społeczną (PLN/rok)	W.78	33 551 131	31 256 786	35 005 227
wydatki miasta związane z pomocą społeczną (dynamika zmian %)		105,18 %	93,16 %	111,99 %

szacunkowa liczba osób podlegających wykluczeniu społecznemu (osób/rok)	W.79	13 276	13 386	12 584
szacunkowa liczba osób podlegających wykluczeniu społecznemu (dynamika zmian %)		94,20 %	100,81%	94,01%
szacunkowa liczba dzieci i młodzieży znajdujących się w rodzinach zagrożonych patologią społeczną (osób/rok)	W.80	1 090	1 164	1 182
szacunkowa liczba dzieci i młodzieży znajdujących się w rodzinach zagrożonych patologią społeczną (dynamika zmian %)		78,08 %	106,79 %	101,55 %
szacunkowa liczba osób żyjących poniżej minimum socjalnego (osób/rok)	W.81	13 276	13 386	12 584
szacunkowa liczba osób żyjących poniżej minimum socjalnego (dynamika zmian %)		94,20 %	100,81 %	94,01 %
liczba przebudowanych / wyremontowanych budynków ochrony zdrowia (szt.)	W.83	bd	bd	11
powierzchnia przebudowanych / wyremontowanych budynków ochrony zdrowia (m2)	W.84	bd	bd	14 806,91
liczba zakupionego sprzętu medycznego (szt.)	W.85	15	5	102

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu

C 11. Kształtowanie warunków dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego

W ramach niniejszego podrozdziału zostaną przedstawione informacje dotyczące celu strategicznego - Kształtowanie warunków dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Działania w zakresie osiągnięcia ww. celu strategicznego ukierunkowane zostały na informatyzację Miasta Zabrze poprzez:

- Budowę zabrzańskiej szerokopasmowej sieci światłowodowej,
- Budowę lokalnych sieci szerokopasmowych,
- Stworzenie miejsc bezprzewodowego dostępu do Internetu tzw. Hot spot'ów,
- Wdrożenie nowych systemów tele-informatycznych w administracji publicznej, w tym usług publicznych on-line,
- Projekty w zakresie elektronicznego udostępniania zasobów bibliotecznych, muzealnych, archiwalnych.

Urząd Miejski w Zabrzu ciągle wzbogaca wachlarz usług udostępnionych na platformie SEKAP. Wprowadzone usługi elektroniczne umożliwiają uregulować sprawy urzędowe z dowolnego miejsca i o dowolnym czasie.

Przez Internet można załatwić sprawy z zakresu:

- Podatków
- Dowodów osobistych
- Meldunków
- Wyborów
- Działalności gospodarczej
- Ochrony środowiska
- Gospodarki komunalnej
- Nieruchomości, lokali mieszkalnych i użytkowych
- Komunikacji, drogownictwa i transportu
- Spraw obywatelskich
- Urodzeń i małżeństw
- Geodezji i kartografii
- Ochrony praw konsumentów
- Rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 w projektach "SielsiaNet - Budowa Społeczeństwa Informacyjnego w Subregionie Centralnym Województwa Śląskiego: Miasto Zabrze" oraz „Budowa Zabrzeńskiej Szerokopasmowej Sieci Światłowodowej – etap II i III - wraz z punktem hot-spot”, współfinansowanych przez Unię Europejską, powstało 96,4 km sieci światłowodowej, 4 punkty szkieletowe, 20 punktów dystrybucyjnych oraz 175 punktów dostępowych. W 35 miejscach na terenie Zabrze stoją infokioski – urządzenia, które pozwalają mieszkańcom Zabrze zdobywać potrzebne informacje. Część z nich została zamontowana w ramach realizowanych projektów unijnych takich jak: „Po drodze z kulturą” czy „System Informacji o Mieście Zabrze”, a część sfinansowano ze środków budżetu Miasta Zabrze. Dzięki zrealizowanym projektom aktualna łączna długość sieci światłowodowych będących własnością Miasta Zabrze wynosi: 97,83 km. Powstało również 6 stacji bazowych w następujących lokalizacjach:

1. budynek UM (ul. Powstańców Śl. 5-7)
2. budynek szpitala klinicznego (ul. 3-go Maja 13-15)
3. słup oświetleniowy stadionu Górnika (ul. Roosevelta 81)
4. budynek biurowy Mostostal-Zabrze (ul. Wolności 191)
5. komin ZPEC (ul. Kruczkowskiego)
6. szyb wyciągowy KWK Sośnica - Makoszowy (ul. Makoszowska 24)

Wykaz projektów zrealizowanych w ramach Programu e-Zabrze w latach 2010 - 2014:

1. Bezpieczny Internet dla instytucji publicznych oraz szkół Zabrze
2. Budowa Kompleksowego Systemu Obiegu Dokumentów w Zabrze w powiązaniu z platformą SEKAP - Jednostki Miejskie
3. Budowa Kompleksowego Systemu Obiegu Dokumentów w Zabrze w powiązaniu z platformą SEKAP - Urząd Miejski
4. Budowa Systemu Informacji o Terenie dla Miasta Zabrze
5. Budowa Zabrzeńskiej Szerokopasmowej Sieci Bezprzewodowej

6. Budowa Zabrzeńskiej Szerokopasmowej Sieci Światłowodowej – I etap
7. Budowa Zabrzeńskiej Szerokopasmowej Sieci Światłowodowej – II i III etap
8. E-współpraca – platforma kontraktowania usług społecznych
9. Internet szerokopasmowy dla instytucji publicznych
10. Kompetentni urzędnicy (w tym Mapa Aktywności Lokalnej)
11. Mapa akustyczna miasta Zabrze - etap I
12. Po Drodze z Kulturą - oznakowanie obiektów atrakcyjnych kulturowo wraz z utworzeniem sieci elektronicznych punktów informacji kulturalnej na terenie Gminy Zabrze
13. System Informacji o Mieście
14. W Sieci Kultury – utworzenie systemu e-informacji kulturalnej na terenie Gminy Zabrze
15. Wirtualne Dzielnice Zabrze

Chcąc ulepszać oferowane usługi, a zarazem realizując założenia Programu E-Zabrze, w listopadzie 2014 rozpoczęto działania mające na celu szczegółową inwentaryzację wszystkich zasobów IT Gminy Zabrze w szczególności określenie potencjału leżącego w zasobach ludzkich IT oraz zasobach sprzętowych.

Tabela 19. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 11. Kształtowanie warunków dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego - na lata 2012-2014

Wskaźniki monitoringu i ewaluacji (efekty)	Nr wskaźnika	2012	2013	2014
liczba punktów bezprzewodowego dostępu do sieci internetowej	W.88	0	5	6
ilość/wzrost/ usług typu „informacja” powstałych w wyniku realizacji projektów usług publicznych on-line oraz udostępniania zasobów bibliotecznych, muzealnych, archiwalnych, itp. (szt./rok)	W.90	0	0	2
ilość/wzrost/ usług typu „informacja” powstałych w wyniku realizacji projektów usług publicznych on-line oraz udostępniania zasobów bibliotecznych, muzealnych, archiwalnych, itp. (%)		0	0	100%
ilość/wzrost/ usług typu „interakcja” powstałych w wyniku realizacji projektów usług publicznych on-line oraz udostępniania zasobów bibliotecznych, muzealnych, archiwalnych, itp. (szt./rok)	W.91	0	0	34

ilość/wzrost/ usług typu „interakcja” powstałych w wyniku realizacji projektów usług publicznych on-line oraz udostępniania zasobów bibliotecznych, muzealnych, archiwalnych, itp. (%)		0	0	100%
ilość/wzrost/ usług typu „interakcja dwukierunkowa” powstałych w wyniku realizacji projektów usług publicznych on-line oraz udostępniania zasobów bibliotecznych, muzealnych, archiwalnych, itp. (szt./rok)	W.92	51	141	152
ilość/wzrost/ usług typu „interakcja dwukierunkowa” powstałych w wyniku realizacji projektów usług publicznych on-line oraz udostępniania zasobów bibliotecznych, muzealnych, archiwalnych, itp. (%)		104	288	310
ilość/wzrost/ usług typu „transakcja” powstałych w wyniku realizacji projektów usług publicznych on-line oraz udostępniania zasobów bibliotecznych, muzealnych, archiwalnych, itp. (szt./rok)	W.93	3	5	7
ilość/wzrost/ usług typu „transakcja” powstałych w wyniku realizacji projektów usług publicznych on-line oraz udostępniania zasobów bibliotecznych, muzealnych, archiwalnych, itp. (%)		100	167	567
ilość wdrożonych systemów zarządzania informacją w JST (szt.)	W.94	1	1	1

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu

KIERUNEK ROZWOJU – ATRAKCYJNE PRZESTRZENIE PUBLICZNE (Priorytet 3)

Priorytety rozwoju	P3. Atrakcyjne przestrzenie publiczne
Wyzwanie strategiczne	<i>Poprawić funkcjonalność przestrzeni miasta</i>
Cele strategiczne	C 12. Zapewnienie ładu przestrzennego C 13. Podniesienie standardu urządzeń infrastruktury komunalnej C 14. Poprawa dostępności komunikacyjnej miasta C 15. Rozwój budownictwa mieszkaniowego

„Atrakcyjne przestrzenie publiczne” to trzeci priorytet, który zawiera 4 cele strategiczne:

1. *Zapewnienie ładu przestrzennego*
2. *Podniesienie standardu urządzeń infrastruktury komunalnej*
3. *Poprawa dostępności komunikacyjnej miasta*
4. *Rozwój budownictwa mieszkaniowego*

Realizacja celów strategicznych składających się na priorytet rozwoju „Atrakcyjne przestrzenie publiczne” obejmuje kierunki działań związane z następującymi aktywnościami: porządkowanie oraz budowa obiektów i urządzeń miejskich; modernizacja istniejącej i rozwój nowej infrastruktury komunalnej miasta; modernizacja istniejącej infrastruktury komunikacyjnej drogowej, budowa nowych dróg i ulic; wyznaczenie oraz uzbrojenie w infrastrukturę techniczną terenów przeznaczonych pod budownictwo niskiej i wysokiej intensywności, pozyskanie inwestorów prywatnych i społecznych, w tym TBS dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego.

Tabela 20. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla priorytetu P3: „Atrakcyjne przestrzenie publiczne”

Priorytet P3. Atrakcyjne przestrzenie publiczne	
Cele strategiczne	Wskaźniki monitoringu i ewaluacji
C 12. Zapewnienie ładu przestrzennego	• przeciętny wzrost ceny m² nieruchomości mieszkaniowych w centrum miasta (%; rok bazowy 2007) • przeciętny wzrost ceny m² nieruchomości komercyjnych w centrum miasta (%; rok bazowy 2007) • wydatki miasta związane z wyburzaniem obiektów / urządzeń miejskich (mln PLN/rok, zbiorczo od 2008 r.) • szacunkowa wartość wydatków innych podmiotów związanych z wyburzaniem obiektów / urządzeń (mln PLN/rok, zbiorczo od 2008 r.) • wydatki miasta związane z realizacją projektów odtworzenia właściwego centrum miasta (mln PLN/rok, zbiorczo od 2008 r.) • wydatki innych podmiotów związane z realizacją projektów odtworzenia właściwego centrum miasta (mln PLN/rok, zbiorczo od 2008 r.) • wskaźniki ewaluacji ujęte w celu horyzontalnym CH2: „Rewitalizacja miasta” • liczba osób korzystających z systemu informacji o terenie (osoby/rok)
C 13. Podniesienie standardu urządzeń infrastruktury komunalnej	• wydatki miasta w zakresie realizacji „Programu poprawy gospodarki wodno-ściekowej” (mln PLN/rok, zbiorczo począwszy od 2008 r.) • długość zmodernizowanej sieci wodno-kanalizacyjnej (km/rok, zbiorczo od 2008 r.) • długość nowo powstałej sieci wodno-kanalizacyjnej (km/rok, zbiorczo od 2008 r.) • procent / liczba osób obsługiwanych przez zmodernizowaną sieć wodno-kanalizacyjną (tys. osób, %; zbiorczo od 2008 r.)
C 14. Poprawa dostępności komunikacyjnej miasta	• wydatki miasta w zakresie realizacji programu modernizacji i remontów dróg (mln PLN/rok zbiorczo, począwszy od 2008 r.) • długość zmodernizowanej / wyremontowanej sieci drogowej (km/rok, zbiorczo od 2008 r.) • długość nowo powstałych dróg (km/rok, zbiorczo od 2008 r.) • długość zmodernizowanej / nowo powstałej sieci tramwajowej (km/rok, zbiorczo od 2008 r.)

	- wymiana taboru tramwajowego (liczba nowo zakupionych jednostek taboru tramwajowego) - liczba osób obsługiwanych przez komunikację tramwajową (tys. osób/rok)
C 15. Rozwój budownictwa mieszkaniowego	- wielkość terenów przeznaczona pod budownictwo mieszkaniowe niskiej intensywności (ha) - wielkość terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe wysokiej intensywności (ha) - wydatki miasta związane z uzbrojeniem terenów pod budownictwo mieszkaniowe niskiej i wysokiej intensywności zabudowy (mln PLN/rok, zbiorczo do 2008 r.) - liczba mieszkań nowo powstałych w budownictwie mieszkaniowym niskiej i wysokiej intensywności zabudowy (szt./rok, zbiorczo od 2008 r.) - liczba osób zamieszkałych w nowo powstałym budownictwie mieszkaniowym niskiej i wysokiej intensywności zabudowy (osoby/rok, zbiorczo od 2008 r.) - przychody z tytułu sprzedaży ofert inwestycyjnych dla deweloperów realizujących budownictwo mieszkaniowe niskiej i wysokiej intensywności - liczba mieszkań powstałych w ramach TBS (szt./rok, zbiorczo od 2008 r.) - liczba osób zamieszkałych w nowo powstałych mieszkaniach TBS (osoby/rok, zbiorczo od 2008 r.) - wydatki miasta wspierające budowę mieszkań przez TBS (mln PLN/rok, zbiorczo od 2008 r.)

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu

Kierunki działań, przedsięwzięcia rozwojowe Strategii Rozwoju Miasta Zabrze na lata 2008-2020 dla Priorytetu P3. ATRAKCYJNE PRZESTRZENIE PUBLICZNE

C 12. Zapewnienie ładu przestrzennego

K 12.1. Uporządkowanie, budowa obiektów i urządzeń miejskich

- PR 12.1.1. Opracowanie Studium Kierunków i Uwarunkowań Zagospodarowania Przestrzennego oraz zmian w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego (ustalenie struktury przestrzennej)
- PR 12.1.2. Rewaloryzacja centrum miasta
- PR 12.1.3. Określenie zasad współpracy z właścicielami obiektów
- PR 12.1.4. Projekty rewitalizacyjne
- PR 12.1.5. System informacji o terenie, w tym baza danych o nieruchomościach

C 13. Podniesienie standardu urządzeń infrastruktury komunalnej w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

K 13.1. Modernizacja istniejącej i rozwój nowej infrastruktury komunalnej miasta

- PR 13.1.1. Program poprawy gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Zabrze
- PR 13.1.2. Dostosowanie systemu gospodarki odpadami do wymogów ochrony środowiska i potrzeb miasta

C 14. Poprawa dostępności komunikacyjnej miasta

K 14.1. Modernizacja istniejącej infrastruktury komunikacyjnej drogowej i kolejowej

- PR 14.1.1. Program remontów i modernizacji dróg
- PR 14.1.2. Program modernizacji komunikacji tramwajowej

K 14.2. Budowa nowych dróg i ulic

PR 14.2.1. Program rozbudowy infrastruktury drogowej miasta, w szczególności w układzie północ-południe

C 15. Rozwój budownictwa mieszkaniowego

K 15.1. Wyznaczenie oraz uzbrojenie w infrastrukturę techniczną terenów przeznaczonych pod budownictwo niskiej i wysokiej intensywności

PR 15.1.1. Opracowanie Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego oraz zmiany w Studium Kierunków i Uwarunkowań Zagospodarowania Przestrzennego (tereny mieszkaniowe)

PR. 15.1.2. Program gospodarki mieszkaniowej (nowe obiekty)

K 15.2. Pozyskanie inwestorów prywatnych i społecznych, w tym TBS dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego

PR 15.2.1. Oferta inwestycyjna dla deweloperów mieszkaniowych

PR 15.2.2. Wspieranie przedsięwzięć mieszkaniowych TBS

C 12. Zapewnienie ładu przestrzennego

W niniejszym podrozdziale sprawozdania zostaną przedstawione informacje dotyczące realizacji działań w ramach osiągnięcia celu strategicznego - Zapewnienie ładu przestrzennego, w ramach którego obrano kierunek działań: Uporządkowanie, budowa obiektów i urządzeń miejskich .

W celu realizacji ww. założeń Strategii realizowano m.in.:

- „Rekultywację terenów w rejonie rzeki Bytomki na terenie Gminy Zabrze” – projekt realizowany przy dofinansowaniu unijnym ze środków Funduszu Spójności. W postępowaniu przetargowym wyłoniono ostatniego wykonawcę robót budowlanych. Zgodnie z podpisanym aneksem do umowy o dofinansowanie, nabyto nieruchomość na potrzeby realizowanego projektu oraz zawarto umowy na zrehabilitowanie dwóch kolejnych zdegradowanych terenów sąsiadujących z rzeką Bytomką. Ponadto oddano do użytku siedem zrehabilitowanych terenów, a na pozostałych kontynuowano roboty związane z: oczyszczaniem terenów i wymianą gruntów, wykonaniem rekultywacji technicznej i biologicznej, roboty w zakresie wytyczania dróg pożarowych, ścieżek i szlaków. W dalszym ciągu prowadzono działania promocyjne i informacyjne. Środki rozdysponowane na omawiane zadanie wyniosły w 2014 roku ponad 23,5 mln zł.
- rewitalizację Parku im. Poległych Bohaterów Warszawy przy ul. Dubiela w Zabrzu
 - wykonano projekt wykonawczy zadania, a w ramach gospodarki drzewostanem usunięto z terenu parku 22 drzewa – poniesiono wydatki w kwocie 51,1 tys. zł,
- modernizację budynku Teatru Nowego – dokonano wymiany stolarki okiennej i wymiany instalacji c.o. w części budynku – na ten cel rozdysponowano w omawianym okresie środki na poziomie 457 204,64 zł,

- modernizację budynku po dyrekcji Huty Zabrze dla potrzeb administracji samorządowej - wykonanie w wysokości 891 236,06 zł,
- przebudowę i zmianę sposobu użytkowania budynku zlokalizowanego przy Pl. Krakowskim 9 w Zabrzu na potrzeby Powiatowego Urzędu Pracy - wydatkowano na realizację tego zadania kwotę 4,8 mln zł.
- modernizację targowiska przy ul. Boboli - działanie jest także przykładem rewitalizacji przestrzeni miejskiej. W zakresie modernizacji targowiska miejskiego przy ul. Boboli została podpisana umowa z wykonawcą. Udało się też doprowadzić do zawarcia umowy inwestycyjnej udzielenia Pożyczki JESSICA na finansowanie projektu poprawiającego przestrzeń publiczną Zabrze w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego „Rewitalizacja JESSICA” na kwotę blisko 5,5 mln zł, co stanowi 75% kosztów kwalifikowanych. Projekt przewiduje kompleksową przebudowę istniejącego targowiska.

Ponadto w zakresie ww. zapisów Strategii, dotyczących przedsięwzięcia rozwojowego - *System informacji o terenie, w tym baza danych o nieruchomościach* został zrealizowany projekt o nazwie: „Budowa Systemu Informacji o Terenie dla Miasta Zabrze”. W Systemie Informacji o Terenie prezentowane są dane przestrzenne m.in. dane dotyczące granic i numerów nieruchomości. System ten został uruchomiony w roku 2011 i od tego roku jest mierzony oraz osiągany nw. wskaźnik rezultatu dla projektu „Budowa Systemu Informacji o Terenie dla Miasta Zabrze”. Wskaźnik rezultatu: „Liczba użytkowników korzystających miesięcznie z uruchomionych usług online” został osiągnięty i utrzymany na poziomie 7500 osób/rok. Udzielono licencji dla aplikacji SioT w wersji mobilnej - SIOT LIGHT, wydatkowana kwota to 40 tys. zł.

Tabela 21. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 12. Zapewnienie ładu przestrzennego - na lata 2012-2014

Wskaźniki monitoringu i ewaluacji (efekty)	Nr wskaźnika	2012	2013	2014
przeciętny wzrost ceny m ² nieruchomości mieszkaniowych w centrum miasta (%)	W.97	95,90%	92,70%	98,38%
przeciętny wzrost ceny m ² nieruchomości komercyjnych w centrum miasta (%)	W.98	75,44%	80,85%	65,00%
wydatki miasta związane z realizacją projektów odtworzenia właściwego centrum miasta (PLN/rok)	W.101	3 074 942,58	1 846 497,07	2 309 027
liczba osób korzystających z systemu informacji o terenie (osoby/rok)	W.104	7 500	7 500	7500

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu

C 13. Podniesienie standardu urządzeń infrastruktury komunalnej

W ramach niniejszego podrozdziału zostaną przedstawione informacje dotyczące celu strategicznego - *Podniesienie standardu urządzeń infrastruktury komunalnej*. Działania w zakresie osiągnięcia ww. celu strategicznego ukierunkowane zostały na modernizację istniejącej i rozwój nowej infrastruktury komunalnej.

Poprawa gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Zabrze - Etap II

Największą inwestycją zabrzańską pod względem finansowym jak i przestrzennym była poprawą gospodarki wodno-ściekowej w gminie Zabrze. Projekt jest objęty dofinansowaniem ze środków Funduszu Spójności w zakresie budowy i przebudowy kanalizacji sanitarnej, budowy i przebudowy kanalizacji deszczowej, a także wykonania hermetyzacji i dezodoryzacji elementów oczyszczalni ścieków „Śródmieście”. W ramach przedsięwzięcia zrealizowano: roboty budowlane na terenie Osiedla Wyzwolenia, Mikulczyc, Biskupic, Zaborza Południe, Zaborza Północ, Makoszków oraz Pawłowa.

Ponadto w ramach środków własnych Miasta Zabrze i Zabrzańskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o wykonano przebudowę dróg i wymianę sieci wodociągowej. W ramach inwestycji wykonano 7,6 tys. mb kanalizacji sanitarnej oraz 47,6 tys. mb kanalizacji deszczowej. Przebudowano również 63,3 tys. mb kanalizacji sanitarnej oraz 23,7 tys. mb kanalizacji deszczowej. W omawianym okresie wybudowano lub odtworzono 237,4 tys. m² dróg i chodników. Łącznie na realizację w/w projektu rozdysponowano w 2014 r. kwotę 81,1 mln zł.

Zakres rzeczowy inwestycji obejmował:

- budowę i przebudowę ok. 76 km kanalizacji sanitarnej wraz z 4 przepompowniami ścieków,
- budowę i przebudowę ok. 76 km kanalizacji deszczowej,
- wykonanie hermetyzacji i dezodoryzacji wybranych elementów na oczyszczalni ścieków „Śródmieście”,
- wymiana ok. 32,5 km sieci wodociągowej,
- przebudowę ok. 320 tys.m2 dróg i chodników.

Koszt realizacji przedsięwzięcia 226 mln PLN.

Kontrakt 1 - Poprawa gospodarki ściekowej w dzielnicy Pawłów:

budowa i przebudowa kanalizacji sanitarnej – 26,3 km

budowa kanalizacji deszczowej - 23,4 km

przebudowa sieci wodociągowej - 8,2 km

budowa 1 przepompowni ścieków sanitarnych

odtworzenie/budowa nawierzchni - ok. 94 tys. m²

Wartość Kontraktu 1: 64,3 mln PLN w tym:

Dofinansowanie z FS: 25,9 mln PLN

Środki własne: 38,4 mln PLN

Kontrakt 2 - Poprawa gospodarki ściekowej w dzielnicy Zaborze Południe:

przebudowa kanalizacji sanitarnej – 17,8 km,

budowa i przebudowa kanalizacji deszczowej - 19 km

przebudowa sieci wodociągowej – 10,9 km

budowa 2 sieciowych przepompowni ścieków sanitarnych,

odtworzenie/budowa nawierzchni drogowych - ok. 64 tys. m²

Wartość Kontraktu 2: 43,7 mln PLN w tym:

Dofinansowanie z FS: 21,2 mln PLN

Środki własne: 22,5 mln PLN

Kontrakt 3 - Poprawa gospodarki ściekowej w dzielnicy Zaborze Północ:

przebudowa kanalizacji sanitarnej – 10,6 km,

przebudowa kanalizacji deszczowej – 14,9 km

budowa wodociągu przesyłowego - 360 m

odtworzenie/budowa nawierzchni - ok. 78,1 tys. m²

Wartość Kontraktu 3: 43,1 mln PLN w tym:

Dofinansowanie z FS: 20,4 mln PLN

Środki własne: 22,7 mln PLN

Kontrakt 4 – Poprawa gospodarki ściekowej w dzielnicy Makoszowy (osiedle Piasek):

przebudowa kanalizacji sanitarnej – 5,3 km

budowa kanalizacji deszczowej - 6,8 km

przebudowa sieci wodociągowej - 1,2 km

odtworzenie/budowa nawierzchni drogowych - ok. 22 tys. m²

Wartość Kontraktu 4: 12,7 mln PLN w tym:

Dofinansowanie z FS: 4,6 mln PLN

Środki własne: 8,1 mln PLN

Kontrakt 5 – Poprawa gospodarki ściekowej w dzielnicy Biskupice (osiedle Borsiga):

przebudowa kanalizacji sanitarnej – 4,8 km

przebudowa kanalizacji deszczowej - 6,4 km

przebudowa sieci wodociągowej – 4,1 km

odtworzenie/budowa nawierzchni drogowych - ok. 15 tys. m²

Wartość Kontraktu 5: 10,6 mln PLN w tym:

Dofinansowanie z FS: 4,3 mln PLN

Środki własne: 6,3 mln PLN

Kontrakt 6 – Poprawa gospodarki ściekowej w dzielnicy Mikulczyce:

przebudowa kanalizacji sanitarnej - 4,9 km

budowa i przebudowa kanalizacji deszczowej - 5,5 km

przebudowa sieci wodociągowej – 7,6 km

odtworzenie/budowa nawierzchni - ok. 40,2 tys. m²

Wartość Kontraktu 6: 18,7 mln PLN w tym:

Dofinansowanie z FS: 7,8 mln PLN

Środki własne: 10,9 mln PLN

Kontrakt 7 - Poprawa gospodarki ściekowej – kanalizacja sanitarna na osiedlu Wyzwolenia:

budowa kanalizacji sanitarnej - 6 km,

budowa 1 sieciowej przepompowni ścieków

odtworzenie nawierzchni drogowych - ok. 7,9 tys. m²

Wartość Kontraktu 7: 4,9 mln PLN w tym:

Dofinansowanie z FS: 2,9 mln PLN

Środki własne: 2,0 mln PLN

Kontrakt 8 – Przebudowa Oczyszczalni Ścieków Śródmieście – Hermetyzacja obiektów

W ramach Kontraktu wykonano hermetyzację, dezodoryzację wybranych obiektów wraz z budową filtrów.

Wartość Kontraktu 8: 7,6 mln PLN w tym:

Dofinansowanie z FS: 5,3 mln PLN

Środki własne: 2,3 mln PLN

Realizacja przedsięwzięcia Poprawa gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Zabrze ma pozytywny wpływ na środowisko. Ograniczone zostały zrzuty nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych i gruntu, co przyczynia się do poprawy stanu czystości wód powierzchniowych, wód gruntowych oraz do ochrony zasobów wód podziemnych.

Realizacja projektu ma pozytywny wpływ na wygląd miasta oraz poprawę infrastruktury, która jest podstawą prawidłowego funkcjonowania miasta i jego dalszego rozwoju. Dzięki pozyskanym środkom z Funduszu Spójności stworzyła się okazja do uporządkowania w krótkim czasie gospodarki wodno-ściekowej w mieście i osiągnięcia standardów zgodnych z obowiązującymi przepisami polskimi i unijnymi.

W wyniku realizacji Projektu zostaną osiągnięte następujące cele jakościowe:

- poprawa konkurencyjności gospodarczej regionu poprzez zwiększenie jego atrakcyjności,
- rozwój istniejących przedsiębiorstw na terenie objętym inwestycją poprzez poprawę funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej,
- zwiększenie atrakcyjności lokalnego rynku poprzez stworzenie niezawodnego i relatywnie niedrogiego, systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków,
- podniesienie komfortu życia mieszkańców poprzez wybudowanie nowoczesnej infrastruktury sanitarnej,
- wdrożenie prawa wspólnotowego w zakresie infrastruktury ochrony środowiska celem zapewnienia zrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego regionu.

Realizacja Projektu wiąże się z osiągnięciem następujących celów ilościowych:

- wzrost poziomu skanalizowania aglomeracji z 99,24% do 99,9%,
- zmniejszenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych powodowanego przez odprowadzenie do odbiorników zmieszanych ścieków sanitarnych i opadowych

Tabela 22. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 13. Podniesienie standardu urządzeń infrastruktury komunalnej - na lata 2012-2014

Wskaźniki monitoringu i ewaluacji (efekty)	Nr wskaźnika	2012	2013	2014
wydatki miasta w zakresie realizacji „Programu poprawy gospodarki wodno-ściekowej” (mln PLN/rok)	W.105	0,7	64,5	81
długość zmodernizowanej sieci wodno-kanalizacyjnej (km/rok) – kanalizacja sanitarna	W.106	-	36,5	63,3
długość zmodernizowanej sieci wodno-kanalizacyjnej (km/rok) – kanalizacja deszczowa		-	13,6	23,7
długość nowopowstałej sieci wodno-kanalizacyjnej (km/rok) – kanalizacja sanitarna	W.107	-	6,2	7,6
długość nowopowstałej sieci wodno-kanalizacyjnej (km/rok) – kanalizacja deszczowa		-	25,4	47,6
procent / liczba osób obsługiwanych przez zmodernizowaną sieć wodno-kanalizacyjną (tys. osób)	W.108	-	169,76	169,85
procent / liczba osób obsługiwanych przez zmodernizowaną sieć wodno-kanalizacyjną (% osób)		99,24 %	99,35 %	99,4 %

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu

C 14. Poprawa dostępności komunikacyjnej miasta

W ramach niniejszego podrozdziału zostaną przedstawione informacje dotyczące celu strategicznego *Poprawa dostępności komunikacyjnej miasta*. Działania w zakresie osiągnięcia ww. celu strategicznego ukierunkowane są na modernizację istniejącej infrastruktury komunikacyjnej drogowej i kolejowej oraz budowę nowych dróg i ulic.

W realizacji powyższego celu służą następujące przedsięwzięcia:

- Program remontów i modernizacji dróg
- Program modernizacji komunikacji tramwajowej
- Program rozbudowy infrastruktury drogowej miasta, w szczególności w układzie północ-południe

W ramach poprawy dostępności komunikacyjnej miasta w roku 2014 rozdysponowana została kwota 36,7 mln zł na niżej wymienione zadania:

- **Drogowa Trasa Średnicowa** – wykonano roboty budowlane na odcinku Z3 (od węzła z Rondem Sybiraków do węzła Roosevelta) i Z4 (od węzła Roosevelta do granicy z miastem Gliwice). Na wybudowanym odcinku DTŚ powstały zatoki autobusowe, od ulicy Matejki w kierunku Sośnicy wybudowano kładkę pieszo – rowerową wraz z pochylniami oraz tunel w ciągu ul. Jaskółczej. Droga została oddana do eksploatacji – poniesione wydatki przez Miasto w 2014 roku to kwota 12,6 mln zł,
- **Budowa i przebudowa dróg** – wykonano prace w zakresie przebudowy skrzyżowania ul. Piłsudskiego i Roosevelta – dokumentacja projektowa ronda,
- **Budowa miejsc parkingowych i postojowych na terenie Miasta** – w 2014r powstało na terenie miasta 107 nowych miejsc postojowych: ul. Łapkowskiego - 10, ul. Wawrzyńskiej - 9, ul. Nałkowskiej - 28, ul. Gagarina i ul. Banachiewicza - 48, ul. Ślęczka – 12.

- **Kompleksowe uzbrojenie terenu inwestycyjnego w Zabrzu przy ul. Handlowej** – zadanie współfinansowane ze środków budżetu Unii Europejskiej. Wykonano budowę podziemnej infrastruktury technicznej w ciągu nowej drogi, w tym kanalizację deszczową, sanitarną i sieć wodno-kanalizacyjną, wykonano przedłużenie ul. Handlowej do ul. Witosa wraz z oświetleniem i kanalizacją teletechniczną. Drogę oddano do użytkowania – wykonanie w 2014 roku wyniosło 3,9 mln zł.,
- **Kompleksowe uzbrojenie terenów inwestycyjnych w północnej części Miasta Zabrze** - zadanie realizowane jest przy dofinansowaniu ze środków budżetu Unii Europejskiej w wysokości 85% wydatków kwalifikowanych. Zakres prac dotyczy nieruchomości o łącznej pow. 73 ha, składającej się z 31 działek, z których 25 zlokalizowanych jest w Katowickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej. W omawianym okresie ogłoszono postępowanie przetargowe na wybór wykonawcy robót i nadzoru inwestorskiego, zlecono wycinkę zieleni kolidującej z inwestycją oraz rozpoczęto roboty budowlane kanalizacji deszczowej i sanitarnej wykonanie na poziomie 374 tys. zł.,
- **Przebudowa skrzyżowania ulic Wolności i ul. Kondratowicza w Zabrzu wraz z sygnalizacją świetlną** – wykonano aktualizację dokumentacji – w omawianym okresie na ten cel rozdysponowano środki na poziomie 39 tys. zł.

Tabela 23. Długość dróg i powierzchnia chodników z podziałem wg kategorii dróg.

PODZIAŁ WEDŁUG KATEGORII	JEZDNI długość w [km]	ŚCIEŻKI ROWEROWE ORAZ CHODNIKI powierzchnia w [m ²]
Drogi powiatowe:	50,5	195 028,00
Drogi gminne:	219,05	572 316,00
Razem:	269,55	767 344,00

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu

W ramach Programu modernizacji komunikacji tramwajowej najważniejsze przedsięwzięcie to „Modernizacja infrastruktury tramwajowej i trolejbusowej w Aglomeracji Górnośląskiej wraz infrastrukturą towarzyszącą” i dotyczy miast województwa śląskiego w ramach Aglomeracji Górnośląskiej.

Inwestycja w ramach Podprojektu nr 1 obejmuje trzy tramwajowe ciągi komunikacyjne, łączące główne miasta Aglomeracji Górnośląskiej: Zabrze, Bytom, Chorzów, Katowice, Rudę Śląską i Sosnowiec.

Zakres przedmiotowy Podprojektu 1:

- zmodernizowanie ok. 48 km toru pojedynczego,
- rozbudowa infrastruktury torowej i sieciowej,
- zakup 30 szt. nowoczesnego taboru częściowo niskopodłogowego,
- modernizację 75 szt. tramwajów 105N.

Wykaz zadań na terenie miasta Zabrze w ramach Ciągu nr 3 (Bytom – Ruda Śląska – Zabrze) zrealizowanych w 2014r.

Zadanie nr 50

„Modernizacja torowiska w ul. Wolności od ul. Kondratowicza do granicy z Gliwicami”.

Wartość zadania: 6.323.787,84 zł.

Termin realizacji: 29.08.2014 r.

Zakres prac: przebudowa torowiska od skrzyżowania z ul. Kondratowicza do granic z Gliwicami wraz z przebudową peronów przystankowych.

Długość torowiska: 280 m

Zadanie nr 51

„Modernizacja torowiska tramwajowego w ul. 3 Maja w Zabrze”.

Wartość zadania: 10.323.480,08 zł.

Termin realizacji: 25.01.2014 r.

Zakres prac: przebudowa torowiska wbudowanego w jezdnię ul. 3-go Maja na odcinku od ul. Lutra do ul. Makoszowskiej.

Długość torowiska: 1782 m

W czerwcu 2014 r. na nową trasę skierowano również dwie linie tramwajowe: 5 relacji Zabrze Zaborze-Chorzów Ratusz oraz 7 relacji Zabrze Biskupice-Katowice Zawodzie.

Na kolejne lata przewidziane są następujące zadania do realizacji:

Zadanie nr 48

„Modernizacja torowiska tramwajowego w Zabrze w ul. Bytomskiej na odcinku od ul. Bolesława Chrobrego do ul. Młyńskiej”.

Wartość zadania: 5,67 mln zł

Zakres prac: przebudowa torowiska wbudowanego w jezdnię ul. Bytomskiej na odcinku od ul. Chrobrego do ul. Młyńskiej oraz od ul. Drzymały do ul. Zamkowej w Zabrze.

Długość torowiska: 1 800 m

Zadanie nr 52

“Modernizacja torowiska tramwajowego w Zabrze wzdłuż ulic: Marcina Lutra, Plac Krakowski Wiktora Brysza do skrzyżowania z ul. Wolności”.

Wartość zadania: 14,98 mln zł

Zakres prac: przebudowa sieci trakcyjnej oraz torowiska wbudowanego w jezdnię ul. Lutra, Brysza i Wolności w Zabrze.

Długość torowiska: 1 300 m

Tabela 24. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 14. Poprawa dostępności komunikacyjnej miasta - na lata 2012-2014

Wskaźniki monitoringu i ewaluacji (efekty)	Nr wskaźnika	2012	2013	2014
wydatki miasta w zakresie realizacji programu modernizacji i remontów dróg (PLN/rok)	W.109	7 147 244,64	6 296 951,42	22 532 927,00
długość zmodernizowanej / wyremontowanej sieci drogowej (km/rok) MZDiII	W.110	-	0,59	0,20
długość nowo powstałych dróg (km/rok) MZDiII	W.111	-	-	6,45
Powierzchnia dróg i chodników, wybudowana lub odtworzona w ramach „Programu poprawy gospodarki wodno-ściekowej” (m2)		-	63 400	237 400
długość zmodernizowanej / nowo powstałej sieci tramwajowej (km/rok)	W.112	-	2,00	2,06

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, MZDiII w Zabrzu

C 15. Rozwój budownictwa mieszkaniowego

W ramach niniejszego podrozdziału zostaną przedstawione informacje dotyczące celu strategicznego Rozwój budownictwa mieszkaniowego. Działania w zakresie osiągnięcia ww. celu strategicznego ukierunkowane zostały m.in. na wyznaczenie oraz uzbrojenie w infrastrukturę techniczną terenów przeznaczonych pod budownictwo niskiej i wysokiej intensywności. W latach 2008 - 2014 w celu realizacji ww. założeń Strategii wykonano zadania inwestycyjne w postaci uzbrojenia terenów mieszkaniowych. Ponadto poprzez przedsięwzięcie rozwojowe - Program gospodarki mieszkaniowej (nowe obiekty) dokonano przebudowy, rozbudowy i zmiany sposobu użytkowania pomieszczeń przeznaczonych na mieszkania komunalne.

Powyższy cel realizuje Strategię poprzez:

1. Wyznaczenie oraz uzbrojenie w infrastrukturę techniczną terenów przeznaczonych pod budownictwo niskiej i wysokiej intensywności

- Opracowanie Miejsowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego oraz zmiany w Studium Kierunków i Uwarunkowań Zagospodarowania Przestrzennego (tereny mieszkaniowe)
- Program gospodarki mieszkaniowej (nowe obiekty)

2. Pozyskanie inwestorów prywatnych i społecznych, w tym TBS dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego

- Oferta inwestycyjna dla deweloperów mieszkaniowych
- Wspieranie przedsięwzięć mieszkaniowych TBS

Komunalne budownictwo mieszkaniowe i użytkowe w Zabrzu jest zarządzane przez:

- 1) Zarząd Budynków Mieszkaniowych - Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. z siedzibą w Zabrzu przy Pl. Warszawskim 10, (ZBM – TBS Sp. z o. o.)
- 2) Jednostkę Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami w Zabrzu z siedzibą przy ul. Targowej 2 (JOFGN)

Inwestycje ZBM-TBS w 2014 r.:

Budynek wielorodzinny przy ul. Niedziałkowskiego 11-13 w Zabrzu

W czerwcu 2014 r. rozpoczęto budowę budynku mieszkalnego wielorodzinnego czterokondygnacyjnego, w którym znajdzie się 28 mieszkań i 2 lokale użytkowe na parterze. Przedmiotem inwestycji jest również budowa zjazdu z ul. Niedziałkowskiego, parking oraz niezbędna infrastruktura techniczna. Planowany termin zakończenia inwestycji – czerwiec 2015.

Spółka ZBM-TBS realizująca program wykupu mieszkań pohutniczych przygotowuje się do kolejnego etapu tego projektu. Projekt obejmuje ok. 125 mieszkań. Są one położone przy ul. Gdańskiej 6-8, ul. Skłodowskiej 22-22C, ul. Gagarina 1-15 oraz ul. Gagarina 17-27.

Inwestycje MTBS w 2014 r.:

Budowa pierwszego budynku przy ul. Żywieckiej w Zabrzu trwała 16 miesięcy. W efekcie powstał dwupiętrowy wielorodzinny dom z 16 mieszkaniami. Koszt budowy zamknął się w kwocie 3 mln zł, w tym połowa kwoty została pokryta z budżetu miasta. Międzygminne Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o. o. w Tarnowskich Górach planuje budowę trzech kolejnych budynków przy ul. Żywieckiej w Zabrzu. Łącznie na osiedlu ma powstać 156 mieszkań.

Modernizacja komunalnych zasobów mieszkaniowych:

- 1) Wykonanie instalacji co dla mieszkań w dwóch budynkach przy ul. Roosevelta 73-75 w Zabrzu oraz wspólnej kotłowni zlokalizowanej w części lokalu użytkowego znajdującego się w budynku Nr 73 – zaplanowano i wykonano instalację c. o. wraz z kotłownią,
- 2) Termomodernizacja wraz z renowacją ścian zewnętrznych budynku mieszkalnego w Zabrzu przy ul. Goethego 34 – wykonano termomodernizację wraz z renowacją ścian zewnętrznych budynku mieszkalnego,

- 3) Termomodernizacja budynku mieszkalnego wielorodzinnego w Zabrzu przy ul. 11 Listopada 112 – wykonano termomodernizację budynku mieszkalnego,
- 4) Modernizacja zasobu komunalnego – w ramach tego zadania wykonano audyt energetyczny wraz z wnioskiem do WFOŚiGW w Katowicach do programu „KAWKA” oraz wykonano inwentaryzację budowlaną oraz dokumentację projektowo – kosztorysową instalacji c.o. dla lokali przy ul. 11 Listopada 183-185 i ul. Goethego 22. Ponadto dobudowano przewód kominowy w budynku przy ul. Bytomskiej 82 oraz wykonano wymianę pokrycia dachowego przy ul. Wandy 3,
- 5) Wyremontowanych zostało 10 lokali mieszkalnych socjalnych z udziałem wsparcia finansowego Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie w ramach realizacji „Programu wsparcia budownictwa społecznego ze środków Funduszu Dopłat przy:
 - ul. Bytomskiej 88/1
 - ul. Bytomskiej 88/2
 - ul. Bytomskiej 88/3
 - ul. Osiedleńczej 2/1
 - ul. Osiedleńczej 2/1a
 - ul. Osiedleńczej 2/1b
 - ul. Kołłątaja 2/4
 - ul. Kołłątaja 2/5
 - ul. Badestinusa 1/1a
 - ul. Wolności 207/1.

Tabela 25. Budownictwo ZBM – TBS Sp. z o. o. według ilości lokali oraz powierzchni w latach 2013-2014

ZBM – TBS Sp. z o. o.	Ilość	Powierzchnia (m ²)	Ilość	Powierzchnia (m ²)
	2013 r.		2014 r.	
mieszkania komunalne	412	22 753,06	412	22 753,06
mieszkania komunalne we wspólnotach	3 361	149 691,04	3 187	141 438,83
Razem lokale mieszkalne:	3 773	173 444,10	3 599	164 191,89

Źródło: UM Zabrze - Informacja o stanie mienia komunalnego w 2014r.

Tabela 26. Budownictwo JOFGN według ilości lokali oraz powierzchni w latach 2013-2014

JOFGN	Ilość	Powierzchnia (m ²)	Ilość	Powierzchnia (m ²)
	2013 r.		2014 r.	
mieszkania komunalne (wraz z socjalnymi)	4 031	188 308,47	4 142	193 717,27
mieszkania komunalne we wspólnotach	5 356	238 470,71	5 209	231 836,69
Razem lokale mieszkalne:	9 387	426 779,18	9 351	425 553,96

Źródło: UM Zabrze - Informacja o stanie mienia komunalnego w 2014r.

Tabela 27. Infrastruktura komunalna. Zasoby mieszkaniowe w 2014r. wg GUS Katowice

Wyszczególnienie	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	Przeciętna				
				liczba izb w mieszkaniu	liczba osób na		powierzchnia użytkowa w m ²	
					1 mieszkanie	1 izbę	1 mieszkania	na 1 osobę
Województwo Śląskie	1 731 008	6 484 594	121 471 245	3,75	2,65	0,71	70,2	26,5
Zabrze	69 854	228 072	3 920 598	3,26	2,54	0,78	56,1	22,1

Źródło: GUS Katowice

Tabela 28. Infrastruktura komunalna. Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje w 2014r. wg GUS Katowice

Wyszczególnienie	Ogółem	Wyposażone w:				
		wodociąg	ustęp	łazienkę	centralne ogrzewanie	gaz z sieci
Województwo Śląskie	1 731 008	1 709 393	1 650 268	1 622 307	1 407 887	1 117 923
Zabrze	69 854	69 461	65 779	64 771	48 064	54 598

Źródło: GUS Katowice

Tabela 29. Infrastruktura komunalna. Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa w 2014r. wg GUS Katowice

Wyszczególnienie	Mieszkania				Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²			
	ogółem	w tym budownictwo			ogółem	w tym budownictwo		
		spółdzielcze	przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	indywidualne		spółdzielcze	przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	indywidualne
Województwo Śląskie	9 749	24	2 640	6 836	1 178 854	1 314	186 178	980 469
Zabrze	235	–	159	76	20 313	–	9 666	10 647

Źródło: GUS Katowice

Tabela 30. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 15. Rozwój budownictwa mieszkaniowego - na lata 2012-2014

Wskaźniki monitoringu i ewaluacji (efekty)	Nr wskaźnika	2012	2013	2014
wydatki miasta związane z uzbrojeniem terenów pod budownictwo mieszkaniowe niskiej i wysokiej intensywności zabudowy (mln PLN/rok)	W.117	3 778 605,15	2 018 634,20	3 900 000
liczba mieszkań nowo powstałych w budownictwie mieszkaniowym niskiej i wysokiej intensywności zabudowy (szt./rok)	W.118	-	-	235
liczba mieszkań powstałych w ramach TBS (szt./rok)	W.121	0	16	16
liczba osób zamieszkałych w nowo powstałych mieszkaniach TBS (osoby/rok,)	W.122	453	453	483
wydatki miasta wspierające budowę mieszkań przez TBS (mln PLN/rok, zbiorczo od 2008 r.)	W.123	2 350 000	3 650 000	3 200 000

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu

KIERUNEK ROZWOJU – USŁUGI METROPOLITALNE

(Priorytet 4)

Priorytety rozwoju	P4. Usługi metropolitalne
Wyzwanie strategiczne	<i>Zdobyć pożądaną pozycję w Metropolii Górnośląskiej</i>
Cele strategiczne	C 16. Rozwój turystyki w oparciu o obiekty przemysłowe C 17. Rozwój usług medycznych C 18. Zwiększenie międzynarodowej rozpoznawalności miasta w dziedzinie kultury i sportu C 19. Rozwój placówek naukowych oraz szkolnictwa wyższego C 20. Poprawa międzynarodowej dostępności komunikacyjnej miasta

„Usługi metropolitalne” to czwarty priorytet, który zawiera 5 celów strategicznych:

1. Rozwój turystyki w oparciu o obiekty przemysłowe
2. Rozwój usług medycznych
3. Zwiększenie międzynarodowej rozpoznawalności miasta w dziedzinie kultury i sportu
4. Rozwój placówek naukowych oraz szkolnictwa wyższego
5. Poprawa międzynarodowej dostępności komunikacyjnej miasta

Realizacja celów strategicznych składających się na priorytet rozwoju „Usługi metropolitalne” obejmuje kierunki działań związane z następującymi aktywnościami: wspieranie działalności i inicjatyw w zakresie turystyki przemysłowej, wspieranie działalności Śląskiego Centrum Chorób Serca, kreowanie produktu kulturalnego miasta przy współudziale lokalnych środowisk artystycznych, wspieranie działalności istniejących instytucji kulturalnych, kreowanie produktu sportowego miasta, wspieranie działalności istniejących placówek naukowych oraz rozwoju infrastruktury szkolnictwa wyższego, tworzenie warunków dla realizacji inicjatyw komunikacyjnych.

Tabela 31. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla Priorytetu P4: „Usługi metropolitalne”

Priorytet P4. Usługi metropolitalne	
Cele strategiczne	Wskaźniki monitoringu i ewaluacji
C 16. Rozwój turystyki w oparciu o obiekty przemysłowe	• liczba ofert w zakresie turystyki przemysłowej (szt.) • liczba osób korzystających z ofert turystyki przemysłowej (tys. osób/rok) • liczba osób korzystających z bazy noclegowej (tys. osób/rok, dynamika od 2008 r.) • liczba miejsc noclegowych (szt., dynamika od 2008 r.) • liczba obiektów przemysłowych zabezpieczonych na potrzeby turystyki (szt.) • wydatki miasta związane z zabezpieczeniem obiektów przemysłowych na potrzeby turystyki (mln PLN/rok, zbiorczo od 2008 r.) • wydatki innych podmiotów związane z zabezpieczeniem obiektów przemysłowych na potrzeby turystyki (mln PLN/rok, zbiorczo od 2008 r.) • liczba miejsc pracy związana z obsługą ofert w zakresie turystyki przemysłowej (szt./rok, zbiorczo od 2008 r.) • liczba punktów usługowych w ramach obiektów przemysłowych działających na rzecz turystyki przemysłowej (szt./rok, zbiorczo od 2008 r.)
C 17. Rozwój usług medycznych	• liczba projektów / inicjatyw realizowanych przez Śląskie Centrum Chorób Serca wspieranych przez miasto (szt./rok) • wydatki miasta związane ze wsparciem projektów / inicjatyw realizowanych przez Śląskie Centrum Chorób Serca (mln PLN/rok, zbiorczo od 2008 r.) • liczba pacjentów obsługiwanych przez Śląskie Centrum Chorób Serca (tys. osób/rok)
C 18. Zwiększenie międzynarodowej rozpoznawalności miasta w dziedzinie kultury i sportu	• liczba imprez kulturalnych o znaczeniu międzynarodowym (szt./rok, dynamika od 2008 r.) • liczba uczestników imprez kulturalnych o znaczeniu międzynarodowym (tys. osób/rok, dynamika od 2008 r.) • uczestnictwo środowisk twórczych miasta w międzynarodowych imprezach o charakterze kulturalnym (szt./rok) • liczba artystów działających w ramach inkubatora młodych artystów (osoby) • liczba imprez kulturalnych kreowanych w ramach inkubatora młodych artystów (szt./rok, dynamika od 2008 r.) • wydatki miasta związane z utworzeniem inkubatora młodych artystów (mln PLN/rok, zbiorczo od 2008 r.) • liczba obiektów, w tym przemysłowych, zabezpieczonych na potrzeby kultury (szt.) • wydatki miasta związane z zabezpieczeniem obiektów, w tym przemysłowych na potrzeby kultury (mln PLN/rok, zbiorczo od 2008 r.)

	- wydatki miasta związane z budową / modernizacją obiektów kultury, w tym m.in. budowa Filharmonii Zabrzeńskiej, modernizacja Domu Muzyki i Tańca (mln PLN/rok, zbiorczo od 2008 r.) - wydatki miasta związane z modernizacją obiektów sportowych, w tym wydatki związane z budową stadionu Górnika Zabrze (mln PLN/rok, zbiorczo od 2008r.) - wydatki innych podmiotów związane z modernizacją obiektów sportowych, w tym z budową stadionu Górnika Zabrze (mln PLN/rok, zbiorczo od 2008 r.) - liczba meczów i innych imprez sportowych rozgrywanych na stadionie Górnika Zabrze o znaczeniu krajowym i międzynarodowym (szt./rok, dynamika od 2008 r.) - liczba imprez o znaczeniu regionalnym, krajowym, międzynarodowym o charakterze kulturalnym, sportowym organizowanych w Hali Sportowej MOSiR
C 19. Rozwój placówek naukowych oraz szkolnictwa wyższego	- liczba projektów / inicjatyw Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w zakresie nauki wspieranych przez miasto (szt.) - wielkość wsparcia udzielonego przez miasto w związku z projektami / inicjatywami Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w zakresie nauki (mln PLN/rok, zbiorczo od 2008 r.) - liczba projektów / inicjatyw zabrzańskich instytucji B+R w zakresie nauki wspieranych przez miasto (szt.) - wielkość wsparcia udzielonego przez miasto w związku z projektami / inicjatywami instytucji B+R w zakresie nauki (mln PLN/rok, zbiorczo od 2008 r.) - liczba zmodernizowanych urządzeń / obiektów infrastruktury dydaktycznej AWF-u, Politechniki Śląskiej, Śląskiego Uniwersytetu Medycznego (szt.) - wielkość wsparcia udzielonego przez miasto w związku z modernizacją urządzeń / obiektów infrastruktury dydaktycznej AWF-u, Politechniki Śląskiej, Śląskiego Uniwersytetu Medycznego (mln PLN/rok, zbiorczo od 2008 r.)
C 20. Poprawa międzynarodowej dostępności komunikacyjnej miasta	- liczba osób obsługiwanych przez centrum przesiadkowe (tys. osób/rok) - rodzaje środków komunikacji obsługujące centrum przesiadkowe (szt.) - liczba miejsc pracy powstała w ramach centrum przesiadkowego (szt./rok, dynamika od 2008 r.) - liczba obcokrajowców odwiedzających miasto (osoby/rok, zbiorczo od 2008 r.) - średni czas przejazdu pomiędzy dwoma punktami sieci drogowej (minuty) - nośność wybudowanych obiektów drogowych (kN/oś) - liczba wypadków drogowych (szt./rok, dynamika od 2008 r.) - czas dojazdu do centrum miasta z centrum Aglomeracji Górnośląskiej (minuty)

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu

Kierunki działań, przedsięwzięcia rozwojowe Strategii Rozwoju Miasta Zabrze na lata 2008-2020 dla Priorytetu P4. USŁUGI METROPOLITALNE

C 16. Rozwój turystyki w oparciu o obiekty przemysłowe

K 16.1. Wspieranie działalności i inicjatyw turystyki przemysłowej

PR 16.1.1. Program Zabrze Śląski Ośrodek Kultury i Turystyki

Przemysłowej

PR 16.1.2. Tworzenie warunków dla rozwoju zróżnicowanej bazy noclegowej na terenie miasta

C 17. Rozwój usług medycznych

K.17.1. Wspieranie działalności Śląskiego Centrum Chorób Serca

PR 17.1.1. Współpraca ze Śląskim Centrum Chorób Serca, określenie zakresu i wspólnych projektów

C 18. Zwiększenie międzynarodowej rozpoznawalności miasta w dziedzinie kultury i sportu

K 18.1. Kreowanie produktu kulturalnego miasta przy współudziale lokalnych środowisk artystycznych

PR 18.1.1. Inicjowanie oraz organizacja imprez kulturalnych w oparciu o istniejące obiekty i instytucje (koncerty, przeglądy, wystawy)

PR 18.1.2. Inkubator młodych artystów w obiektach przemysłowych

PR 18.1.3. Adaptowanie atrakcyjnych obiektów (w tym przemysłowych) na potrzeby twórców „kwartał artystów”

K 18.2. Wspieranie działalności istniejących instytucji kulturalnych

PR 18.2.1. Budowa siedziby Filharmonii Zabrzeńskiej

PR 18.2.2. Modernizacja Domu Muzyki i Tańca

PR 18.2.3. Aktywizacja działalności teatru

K 18.3. Kreowanie produktu sportowego miasta

PR 18.3.1. Modernizacja lub budowa stadionu Górnika Zabrze

PR 18.3.2. Aktywizacja działalności Hali Sportowej MOSiR

C 19. Rozwój placówek naukowych oraz szkolnictwa wyższego

K 19.1. Wspieranie działalności istniejących placówek naukowych

PR 19.1.1. Współpraca w obszarze nauki ze Śląskim Uniwersytetem Medycznym - określenie zakresu i wspólnych projektów

PR 19.1.2. Współpraca z Instytutem Chemicznej Przeróbki Węgla

PR 19.1.3. Przygotowanie warunków dla realizacji projektu BioMedTech

PR 19.1.4. Aktywizacja i współpraca z innymi instytutami naukowymi - określenie zakresu i wspólnych projektów

K 19.2. Wspieranie rozwoju infrastruktury szkolnictwa wyższego

PR 19.2.1. Pomoc w tworzeniu infrastruktury dydaktycznej dla AWF-u, Politechniki Śląskiej, Śląskiego Uniwersytetu Medycznego oraz innych szkół wyższych

C 20. Poprawa międzynarodowej dostępności komunikacyjnej miasta

K 20.1. Tworzenie warunków dla realizacji inicjatyw komunikacyjnych

PR 20.1.1. Budowa centrum przesiadkowego

PR 20.1.2. Budowa połączeń dróg miejskich ze zjazdami z autostrad i DTŚ

C 16. Rozwój turystyki w oparciu o obiekty przemysłowe

W ramach niniejszego podrozdziału zostaną przedstawione informacje dotyczące celu strategicznego *Rozwój turystyki w oparciu o obiekty przemysłowe*. Działania w zakresie osiągnięcia ww. celu strategicznego ukierunkowane zostały na wspieranie działalności i inicjatyw turystyki przemysłowej poprzez:

Wspieranie działalności i inicjatyw turystyki przemysłowej

- Program Zabrze Europejski Ośrodek Kultury Technicznej i Turystyki Przemysłowej
- Tworzenie warunków dla rozwoju zróżnicowanej bazy noclegowej na terenie miasta

Na terenie miasta Zabrze znajduje się wiele obiektów pogórnich. W dalszym ciągu kontynuowane są działania rewitalizacyjne mające na celu zachowanie najważniejszych obiektów przemysłowej spuścizny miasta. Od 2004 roku, przy wykorzystaniu funduszy unijnych, sukcesywnie realizowane są działania rewitalizacyjne, remontowe i adaptacyjne zabytkowych obiektów miasta wraz z przystosowaniem ich do pełnienia nowych funkcji, głównie kulturalnych, turystycznych, edukacyjnych oraz usługowych. Do najważniejszych z nich należy zaliczyć przede wszystkim obiekty udostępnione dla ruchu turystycznego, znajdujące się na Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego. Są to:

- Zabytkowa Kopalnia Węgla Kamiennego „GUIDO”.
- Muzeum Górnictwa Węglowego.
- Skansen Górniczy „Królowa Luiza” – terenowy Oddział Muzeum Górnictwa Węglowego – część naziemna i część podziemna.
- Szyb „Maciej”.

Zabytki industrialne znajdujące się w mieście:

- **Główna Kluczowa Sztolnia Dziedziczna (GKSD)** - to najdłuższa sztolnia odwadniająca zbudowana w europejskim górnictwie węglowym. Jej długość wynosiła 14250 metrów. Budowę GKSD rozpoczęto w 1799 roku,

a ostateczny cel budowy osiągnięto w roku 1863. Otwór wlotowy GKSD znajdował się w jednym z najniższych położonych punktów Wyżyny Górnośląskiej w dolinie rzeki Bytomki w rejonie dzisiejszego centrum Miasta Zabrze. Tak rozległa podziemna budowla hydrotechniczna łączyła kopalnię „Królowa Luiza” w Zabrzu oraz kopalnię „Król” w Królewskiej Hucie (dzisiejszy obszar Wojewódzkiego Parku Kultury i Wypoczynku im Gen. J. Ziętka w Chorzowie). Obecnie z inicjatywy Gminy Zabrze jest realizowany projekt Europejskiego Ośrodka Kultury Technicznej i Turystyki Przemysłowej. Jednym z głównych obiektów tego projektu jest Skansen Górniczy Królowa Luiza i Główna Kluczowa Sztolnia Dziedziczna, która ma zostać udostępniona zwiedzającym na odcinku ok. 2,5km.

- **Mur oporowy z basztami**, teren dawnej huty Donnersmarcka, to cenny zespół zabytków techniki związanych z miejscowym hutnictwem, który reprezentuje kamienno - ceglany mur o długości ponad 230 m i wysokości ponad 13 m., do którego wkomponowane są dwie 14 metrowej wysokości baszty gichtowe, którymi dostarczano wsad do znajdujących się tu czterech wielkich pieców. Zabytki powstały w latach 1856 – 1862.
- **Zabytkowa Kopalnia Węgla Kamiennego „GUIDO”**, ul 3 Maja 93. Jej historia sięga roku 1855 r., a nazwę zawdzięcza jej byłemu właścicielowi Guido Henkel von Donnersmarckowi. Wydobycie węgla kopalnia rozpoczęła od 1871 r. i prowadziła je do 1886 r. Wraz z zabudową nadszybia i stalową wieżą typu kozłowego szybu Kolejowego, podziemnymi wyrobiskami na poziomie 170 i 320 m. kopalnia stanowi cenny zabytek techniki górniczej. Na terenie ZKWK „GUIDO”, prócz działalności turystycznej, prowadzona jest również działalność kulturalna, z szeregiem wydarzeń artystycznych. Prowadzone są także koncerty i przedstawienia teatralne, w ramach „Muzyki na Poziomie” i „Teatru na Poziomie”. Obiekt ten znajduje się na Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego.

- **Skansen Górniczy „Królowa Luiza”**, oddział Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu. Usytuowany na terenie jednej z najstarszych państwowych kopalń pruskich na Górnym Śląsku, która prowadziła wydobywanie węgla od 1791 r. Skansen składa się z dwóch części: naziemnej wokół dawnego szybu "CARNALL" - ul. Wolności 410 oraz podziemnej wokół nieistniejącego już szybu "WILHELMINA" ul. Sienkiewicza 43. Skansen znajduje się na Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego.
- **Szyb Maciej** ul. Srebrna, szyb kopalniany w tradycyjnej formie stalowej wieży z nadszybiem, wybudowany w I poł. XX w. jako szyb zachodni, o głębokości 198 m., będący dawniej częścią kopalni Concordia i pełniący rolę szybu wentylacyjnego i wydobywczego. W skład zespołu wchodzi budynek nadszybia, wieża wyciągowa, budynek maszyny wyciągowej z zachowaną sprawną maszyną wyciągową elektryczną z przekładnią oraz dwoma bębni linowymi o średnicy 3250 mm. Szyb Maciej jest ciekawym zabytkiem techniki zrewitalizowanym przez prywatne przedsiębiorstwo DEMEX. Szyb znajduje się na Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego.
- **Budynek Zakładu Produkcji Lin i Drutu**, ul. Armii Krajowej, dawniej fabryka Deichsela, założona w 1855 r. przez Adolfa Deichsela w pobliżu linii kolejowej na powierzchni ponad 200 ha.
- **Zabudowa kopalnia Ludwik**, ul. Hagera, dawna kopalnia węgla kamiennego „Ludwigslück” należąca do koncernu Borsiga, założona w 1873 r. Zachowany cenny zespół architektury przemysłowej utrzymanej w duchu secesji z I poł. XX w. W skład kompleksu wchodzi cechownia z łaźnią, brama wjazdowa, nadszybie i maszynownia szybu Konrad i Ernest oraz dom kawalera (hotel dla samotnych górników) z 1915 r. Na terenie tej nieczynnej kopalni, należącej do przedsiębiorstwa DEMEX, trwają prace rewitalizacyjne.

- **Zabudowa kopalni Makoszowy**, ul. Makoszowska, dawna kopalnia węgla kamiennego „Delbrück”; ciekawa ceglana architektura o cechach historyzujących z I poł. XX w. (k. 1906 – 1908), cechownia, budynek dyrekcji kopalni.
- **Zabudowa kopalni Mikulczyce**, ul. Kopalniana, dawna kopalnia węgla kamiennego „Donnersmarckgrube”, częściowo zachowana w stylu secesyjnym z 1908 r. monumentalna cechownia z łaźnią oraz maszynownią szybu Jan.

Zabytkowe osiedla:

- **Osiedle Borsiga** – to najstarsze na terenie miasta osiedle robotnicze (ul. Mieczysława, Lelewela, Wojciecha). Wybudowane w latach 1868 – 1871 Osiedle było przeznaczone do zamieszkania przez pracowników koncernu Borsiga. Osiedle dzieli się na dwie części wybudowane na powierzchni 19 ha. Bardzo dobrze zachowany jest jego układ przestrzenny, który wypełniają szeregowo stojące budynki w formie typowych ceglanych familoków. Było ono przeznaczone do zamieszkania przez 2800 robotników.
- **Osiedle Ballestrema** w Rokitnicy (ul. Komuny Paryskiej, Pobożnego, Szafarczyka), wybudowane w 1906 r. z polecenia hrabiego Franciszka von Ballestrema dla pracowników kopalni Castellengo. Osiedle nawiązuje do wzorów angielskich, liczy 63 domy. Na terenie osiedla zachowały się bardzo rzadkie i nietypowe cztery budynki mieszkalne z lat 30-tych XX w. o konstrukcji stalowej, przygotowane i wyprodukowane w hucie Donnersmarcka.
- **Osiedle Donnersmarcka**, ul. Stalmacha, Krakusa. Jego budowa przebiegała etapami od 1905 do 1920 r. Osiedle zbudowane dla pracowników pobliskiej huty Donnersmarcka, składające się z wolnostojących, wielorodzinnych, 40 budynków o zróżnicowanej architekturze, konstrukcji szkieletowej, zdobionych elementami muru pruskiego, utrzymanych w typie willowym.

- **Stalowy dom**, ul. Cmentarna, budynek 2 kondygnacyjny o niezwyklej konstrukcji, zbudowany z 8 metalowych ścian połączonych na spaw a wcześniej odlanych w zabrzańskie hucie Donnersmarcka, wybudowany w 26 dni, w lipcu 1927 r. Budynek przeznaczony dla zamieszkania dla czterech rodzin, był prawdziwym architektonicznym eksperymentem. Jest to prawdopodobnie jedyny i najstarszy zachowany metalowy budynek w Europie.

Program Zabrze Europejski Ośrodek Kultury Technicznej i Turystyki Przemysłowej.

1. Uchwałą nr XXXVII/481/09 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 16.03.2009 r. podjęto decyzję dot. projektu „Europejski Ośrodek Kultury Technicznej i Turystyki Przemysłowej” polegającą m.in. na delegowaniu jego realizacji na Zabytkową Kopalnię Węgla Kamiennego „Guido” w Zabrzu. W roku 2013 podjęto uchwałę o połączeniu instytucji Muzeum Górnictwa Węglowego i Zabytkowej Kopalni Węgla Kamiennego „Guido”. (Akt o połączeniu z dnia 14 stycznia 2013 r. wydany Uchwałą Rady Miasta Zabrze nr XXXIII/494/13; nr w rejestrze RIK -12/13).

Wydatki na projekt: „Europejski Ośrodek Kultury Technicznej i Turystyki Przemysłowej” zamknęły się w 2014 r. kwotą ponad 9,4 mln zł. Przeprowadzone zadania w ramach inwestycji w omawianym okresie:

- udrożnienie i wyczyszczenie wyrobiska Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej,
- wykonanie ocieplenia i elewacji budynku przy ul. K. Miarki wraz z wykonaniem kanalizacji deszczowej,
- roboty budowlane i rewitalizacyjne w części naziemnej kompleksu przy ul. Wolności 410, Sienkiewicza 43 - Etap III - Likwidacja koryt i modyfikacja tymczasowego systemu wentylacji w Wyrobiskach Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej,
- projekt wykonawczy, techniczny i graficzny aranżacji ekspozycji stałej pn. „Niezwykła historia” w pomieszczeniu dawnej stacji sprężarek Skansenu Górniczego „Królowa Luiza” i ekspozycji towarzyszącej w budynku nadszybia szybu Carnall przy ul. Wolności 410 w Zabrzu.

2. Rewitalizacja obiektów przemysłowych Gminy Zabrze wraz z adaptacją na cele kulturalne, turystyczne i oświatowe. W ramach tego zadania w 2014 roku:

- kontynuowano prace związane z aranżacją zabytkowych komór na cele turystyczno kulturalne,
- zakupiono materiały niezbędne do udostępnienia do ruchu turystycznego tamy wodnej, zlokalizowanej na poziomie 320 ZKWK GUIDO,
- zakupiono dodatkowe wyposażenie,
- kontynuowano prace dotyczące zadania pn. „Przebudowa ze zmianą sposobu użytkowania przemysłowych budynków „B” i „C” zlokalizowanych przy ul. 3 Maja 91 na cele gastronomiczne i hotelarskie w Zabrzu” wraz z pełnieniem funkcji nadzoru inwestorskiego oraz autorskiego,
- przeprowadzono audyt zewnętrzny projektu, opracowywano dokumentację niezbędną do realizacji zadania.

W omawianym okresie poniesiono wydatki na te działania na poziomie 6,2 mln zł.

3. Adaptacja Przemysłowych Obiektów Związanych z Rozwojem Parku Tematycznego 12 C – wydatkowana kwota to 212,5 tys. zł. W ramach zadania podpisano protokół odbioru końcowego prac na budowę stacji transformatorowej 6/0, 5/0,4 kV Skansenu Górniczego „Królowa Luiza” oraz pełniono nadzór nad prawidłową realizacją inwestycji.

4. Eliminacje zagrożeń i szkodliwych emisji generowanych przez historyczne wyrobisko górnicze Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej w obrębie Miasta Zabrze – w ramach zadania:

- wykonano dokumentację projektową dla wyrobiska pochylego łączącego powierzchnie terenu z rejonem podszybia Carnall,
- wykonano pionowy otwór wiertniczy w stropie Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej - podyktowane było to względami bezpieczeństwa i poprawy ekonomiki przyszłej obudowy komory portu w pokładzie 509,

- zlecono nadzór nad prawidłową realizacją przedsięwzięcia,
- wykonano przedmiary robót i kosztorysy inwestorskie,
- zlecono ekspertyzę pn.: Analiza formalno – prawna odprowadzania wód ściekowych z Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej.

Na w/w działania w omawianym okresie wydatkowano kwotę 70 tys. zł.

5. Zabrze, Skansen Górniczy „Królowa Luiza” – budynek dawnej rozdzielni 6KV, (1914)

- restauracja i konserwacja urządzeń pomiarowych zabytkowej tablicy sterowniczej.

W ramach umowy pn. „Zabezpieczenie zabytkowej tablicy sterowniczej dawnej rozdzielni 6kV” zostały zdemonstrowane i zabezpieczone instrumenty przedniej i tylnej strony tablicy sterowniczej, wykonano konstrukcję zabezpieczającą marmurową tablicę przed negatywnym działaniem warunków atmosferycznych, pyłu, a także chroniącą przed uszkodzeniami mechanicznymi w trakcie prowadzenia prac budowlanych – poniesione w 2014 roku wydatki to 18,5 tys. zł.

Tworzenie warunków dla rozwoju zróżnicowanej bazy noclegowej na terenie miasta.

Realizując program ochrony dziedzictwa poprzemysłowego, oddawane są do użytku kolejne obiekty. Przykładem zrewitalizowanej przestrzeni jest także otwarty Hostel przy Zabytkowej Kopalni „Guido”. Dzięki tej inwestycji turyści mają do dyspozycji pokoje w przystępnych cenach. Obiekt dysponuje miejscami dla 85 gości. Przy hostelu będzie także funkcjonować restauracja. Inwestycja jest także wyrazem troski o rozwój szkolnictwa zawodowego. Na inwestycji zyskają uczniowie Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego, którzy mogą odbywać w nim praktyki w zawodach hotelarskich i gastronomicznych.

W roku 2014 oficjalnie otwarty został również pierwszy czterogwiazdkowy hotel w Zabrzu - Hotel Diament. Czterogwiazdkowy obiekt znajduje się przy ulicy ul. 3-go Maja, w pobliżu jednej z największych atrakcji turystycznych Zabrza i Śląska – Kopalni Węgla Kamiennego GUIDO. Jednocześnie Hotel Diament położony jest w pobliżu kluczowych tras na południu kraju – skrzyżowania autostrad A4 i A1 oraz Drogowej Trasy Średnicowej, umożliwiając gościom wygodne poruszanie się niemal po całym województwie. Kompleks oferuje łącznie 130 pokoi.

Tabela 32. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 16. Rozwój turystyki w oparciu o obiekty przemysłowe - na lata 2012-2014

Wskaźniki monitoringu i ewaluacji (efekty)	Nr wskaźnika	2012	2013	2014
liczba ofert w zakresie turystyki przemysłowej (szt.)	W.124	8	8	11
liczba osób korzystających z ofert turystyki przemysłowej (osób/rok)	W.125	254 501	305 507	340 812
liczba obiektów przemysłowych zabezpieczonych na potrzeby turystyki (szt.)	W.128	5	5	5
wydatki miasta związane z zabezpieczeniem obiektów przemysłowych na potrzeby turystyki (mln PLN/rok.)	W.129	4 786 037	4 564 338	6 520 000
liczba miejsc pracy związana z obsługą ofert w zakresie turystyki przemysłowej (szt./rok)	W.131	107	82	112
liczba punktów usługowych w ramach obiektów przemysłowych działających na rzecz turystyki przemysłowej (szt./rok)	W.132	2	4	6

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu

C 17. Rozwój usług medycznych

W ramach niniejszego podrozdziału zostaną przedstawione informacje dotyczące celu strategicznego *Rozwój usług medycznych*. Działania w zakresie osiągnięcia ww. celu strategicznego ukierunkowane zostały na wspieranie działalności śląskiego Centrum Chorób Serca. Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrzu należy do wiodących ośrodków kardiologiczno-kardiochirurgicznych w Polsce i poza granicami naszego kraju. ŚCCS to ośrodek akademicki z doświadczeniem w zakresie rozpoznawania i leczenia chorób serca, naczyń i płuc u dorosłych i dzieci, związanym z działalnością naukową i szkoleniową Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Lekarsko - Dentystycznym w Zabrzu Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, jednocześnie wiodący szpital wysokospecjalistyczny. W Śląskim Centrum Chorób Serca (ŚCCS) w Zabrzu działają Katedry i Oddziały Kliniczne Śląskiego Uniwersytetu Medycznego. Należą do nich:

- Katedra i Oddział Kliniczny Kardiochirurgii i Transplantologii ŚUM,
- Oddział Kliniczny Kardioanestezji i Intensywnej Terapii ŚUM,
- Katedra Kardiologii, Wrodzonych Wad Serca i Elektroterapii, Oddział Kliniczny Kardiologii ŚUM,
- III Katedra i Oddział Kliniczny Kardiologii ŚUM,
- Oddział Kliniczny Wrodzonych Wad Serca i Kardiologii Dziecięcej ŚUM.

Szpital współpracuje z uznanymi placówkami medycznymi z Europy i USA. Znana i rozpoznawalna marka Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrzu to efekt pracy wybitnych zabrzańskich kardiologów i kardiochirurgów, wśród których można wymienić m.in. prof. Zbigniewa Religę, dr Lili Goldstein, prof. Mariana Zembalę czy prof. Lecha Polońskiego. Centrum posiada wysokiej jakości sprzęt umożliwiający nowoczesną i najskuteczniejszą diagnostykę oraz leczenie chorób serca, płuc i schorzeń naczyniowych u dorosłych i dzieci. Ponadto Śląskie Centrum Chorób Serca dysponuje szeregiem poradni specjalistycznych i pracowni.

Katedra i Oddział Kliniczny Kardiochirurgii i Transplantologii wykonała w latach 1985-2013 ponad 34 000 operacji serca u dorosłych i dzieci. W tej chwili nie istnieje

taka operacja serca na świecie, której nie wykonywano by w zabrzańskim Ośrodku. Zabrzańska kardiochirurgia to aż 12 operacji serca dziennie. Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrzu to szpital znany w kraju i zagranicą. To znana marka, która symbolizuje miasto Zabrze i nowoczesną, solidną, śląską i polską medycynę. Powstanie tej marki to efekt pracy wybitnych pionierów zabrzańskiej kardiologii i kardiochirurgii.

Kluczową dziedziną zabrzańskiej gospodarki jest medycyna, która jednocześnie jest gwarantem wysokiej jakości życia w mieście. W Zabrzu opieka ambulatoryjna podstawowa i specjalistyczna prowadzona jest przez podmioty lecznicze oraz praktyki lekarskie. Na terenie Miasta Zabrze działa 7 szpitali dysponujących 1273 łóżkami, 100 placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, 54 apteki ogólnodostępne (dwie apteki całodobowe) oraz 71 gabinetów stomatologicznych.

W trosce o zapewnienie właściwej opieki medycznej mieszkańcom Zabrze, po 15 miesiącach prac zostało oddane do użytku Centrum Zdrowia Kobiety i Dziecka. Z budżetu Zabrze zostało przeznaczone na ten cel ponad 41 mln zł. Nowa placówka, która od października 2014r. przyjmuje pacjentki, mieści się na terenie Szpitala Miejskiego w Zabrzu przy ul. Zamkowej. To innowacyjny w skali regionalnej ośrodek wpisujący się w wizerunek Zabrze jako miasta przyjaznego rodzinie. Centrum cechuje się przede wszystkim najwyższymi standardami funkcjonowania oraz jakością opieki nad pacjentami i należy do najnowocześniejszych w kraju ośrodków ginekologiczno – położniczych i neonatologicznych. Placówka posiada kompleksową ofertę medyczną dla przyszłych matek i noworodków. Pacjentki CZKiD mogą skorzystać ze zlokalizowanych pod jednym dachem poradni: diabetologicznej, diagnostyki prenatalnej, laktacyjnej i neonatologii. Nowością jest poradnia kardiologiczna dla kobiet w ciąży, którą współtworzy Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrzu i dysponuje własną, nowoczesną salą operacyjną. Innowacyjnym rozwiązaniem jest również objęcie opieką medyczną ambulatoryjną dzieci urodzonych w szpitalu do 3 miesiąca życia.

Tabela 33. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 17. Rozwój usług medycznych - na lata 2012-2014

Wskaźniki monitoringu i ewaluacji (efekty)	Nr wskaźnika	2012	2013	2014
wydatki miasta związane ze wsparciem projektów / inicjatyw realizowanych przez Śląskie Centrum Chorób Serca (PLN/rok)	W.134	768 750	768 750	651 900

Źródło: Wydział Budżetu i Analiz Finansowych, Urząd Miejski w Zabrzu

C 18. Zwiększenie międzynarodowej rozpoznawalności miasta w dziedzinie kultury i sportu

W ramach niniejszego podrozdziału zostaną przedstawione informacje dotyczące celu strategicznego *Zwiększenie międzynarodowej rozpoznawalności miasta w dziedzinie kultury i sportu*. Działania w zakresie osiągnięcia ww. celu strategicznego ukierunkowane zostały na:

1. Kreowanie produktu kulturalnego miasta przy współudziale lokalnych środowisk artystycznych poprzez:

- Inicjowanie oraz organizacja imprez kulturalnych w oparciu o istniejące obiekty i instytucje (koncerty, przeglądy, wystawy)
- Inkubator młodych artystów w obiektach przemysłowych
- Adaptowanie atrakcyjnych obiektów (w tym przemysłowych) na potrzeby twórców „kwartał artystów”

2. Wspieranie działalności istniejących instytucji kulturalnych:

- Budowa siedziby Filharmonii Zabrzeńskiej
- Modernizacja Domu Muzyki i Tańca
- Aktywizacja działalności teatru

3. Kreowanie produktu sportowego miasta:

- Modernizacja lub budowa stadionu Górnika Zabrze
- Aktywizacja działalności Hali Sportowej MOSiR

Inicjowanie oraz organizacja imprez kulturalnych w oparciu o istniejące obiekty i instytucje

Tabela 34. Spis wybranych wydarzeń kulturalnych w mieście Zabrze organizowanych lub współorganizowanych przez Wydział Kultury i Dziedzictwa w 2014 r.

Lp.	Data	Nazwa imprezy	Organizatorzy	Uwagi
1.	4.01	Powitanie NOWEGO ROKU Koncert Noworoczny	WKD Filharmonia Zabrzeńska DMiT	Odegranie Hejnału Miasta Msza Św. w intencji Mieszkańców Zabrze Koncert „Gala Strausowska” w wykonaniu orkiestry Filharmonii Zabrzeńskiej
2.	6.01	Orszak TRZECH KRÓLI	WKD Sekcja ds. Nowej Ewangelizacji	Z udziałem delegacji miasta Betlejem
3.	7.01	Zabrzeński Festiwal Kolęd i Pastorałek – Śpiewajcie Panu z Weselem	Parafia św. Józefa, SP nr 15	Przegląd amatorskich grup
4.	12.01	XX Zabrzeńskie Spotkania Kolędowe – Finał	Par. św. Teresy Zabrzeński Chór „Passjonata”	Przegląd chórów zabrzeńskich z udziałem chórów spoza miasta
5.	12.01	Zabrzeński finał WOŚP	Kartel Kulturalny, Wielka Flota, MOK, WKD	Imprezy w następujących miejscach: Guido, Teatr Nowy, Rokitnica
6.	18.01- 19.01	Turniej o puchar Prezydenta Miasta	WKD	-
7.	25.01- 26.01	Turniej o puchar Przewodniczącego RM	WKD	-
8.	08.02	Bal Sportowca	WKD	-
9.	13.02	Otwarcie nowej siedziby Muzeum Miejskiego	WKD	-
10.	09.02- 24.02	„Zima w mieście”	COP, MOK MBP	-

11.	10.03	Janosch Urodziny	Teatr Nowy, Przedszkole im. Janoscha, COP	Przedstawienie teatralne w wykonaniu dzieci przedszkolnych
12.	21.03	Podsumowanie obchodów 770. lecia Biskupic	MBP, Stow. Nasze Biskupice Parafia św. J. Chrzcziciela	promocja tomu „Dzielnice Zabrze - Biskupice
13.	27.03	Międzynarodowy Dzień Teatru Nagrody dla ludzi Teatru	Teatr Nowy	Cykl imprez z okazji Dnia Teatru
14.	30.03	Uroczystości poświęcenia sztandaru Bractwa Kurkowego Grodu Zabrzeńskiego	Bractwo Kurkowe	Uroczystości w MGW oraz Kopalni Guido
15.	1.04	Koncert Laureatów małego OKR	TKKT	-
16.	2.04	VIII Dni Papieskie w Zabrze	COP MM, MOK, Filharmonia,	Cykl imprez w dniach 2 -28 kwietnia
17.	6.04	Jubileusz 30. lecia działalności zespołu tanecznego „MAK”	MDK nr 1, DMiT	-
18.	10.04	Obchody rocznicy Zbrodni Katyńskiej i Katastrofy Smoleńskiej	WKD	Składanie wieńców i zniczy pod tablicami upamiętniającymi w parku przy ul. Dubiela
19.	25.04	Koncert pieśni sakralnych – Alicja Majewska	Kościół św. Wojciecha	Uroczystości z okazji kanonizacji Jana Pawła II
20.	27.04	Uroczystości zw. z kanonizacją Jana Pawła II	WKD	-
21.	28.04	Wystawa „Jan Paweł II na znaczkach pocztowych”	MOK	-
22.	29.04	60. Festiwalu Kultury Młodzieży Szkolnej im. N. Kroczyńskiego; (Gala Teatrów i Koncert Galowy)	MDK nr 2 MOK Teatr Nowy	-
23.	30.04	„Mongolia i jej sacrum”	MGW	Koncert w ramach Festiwalu Gaude Mater

24.	1.05	Piknik „Radosna Europa” – plenerowa zabawa z okazji 10-lecia wstąpienia do UE	WKD, COP, Stow. Kartel Kulturalny	Zabawa na placu Teatralnym
25.	3.05	Święto Konstytucji 3-go maja	WKD MOK, MGW	Kościół św. Anny
26.	10.05-11.05	Międzynarodowy Festiwal Tańca	WKD, Taneczny Klub Sportowy "GCT"	-
27.	17.05	VIII Metropolitalne Święto Rodziny	WKD DMiT	Koncert inauguracyjny MŚR
28.	18.05	Noc Muzeów	WKD	-
29.	22.05-23.05	XI Międzynarodowa konferencja naukowo-praktyczna „Działające zakłady produkcyjne i usługowe jako nowe podmioty turystyki dziedzictwa przemysłowego”	WKD	-
30.	23.05-24.05	VI Międzynarodowe Targi Turystyki Dziedzictwa Przemysłowego i Turystyki Podziemnej	WKD	-
31.	24.05	Majowe Granie	MOK	Impreza plenerowa
32.	26.05	Spotkanie z cyklu „Przy Śląskim Stole”	Związek Górnośląski, Muzeum Miejskie	Dyskusja o życiu rodzinnym na przykładzie kardynała Augusta Hlonda
33.	29.05	XXI Międzynarodowa Konferencja Kardiologiczna	SCCS Zabrze	-
34.	30.05	XV Warsztaty Kardiologii Inwazyjnej	SCCS Zabrze	-
35.	30.06	XVII Międzynarodowy Festiwal Rysowania	Szkoła Plastyczna WKD MOK, MOSiR,	konkurs rysowania i występy artystyczne
36.	30.06	Koncert Chopinowski	Filharmonia Zabrzeńska, MGW PSM I i II ST.	Obrady Towarzystw oraz koncert absolwentów szkoły muzycznej

37.	01.06-30.06	JAZ Festiwal	Jazzowa Asocjacja Zabrze	-
38.	8.06	Festiwal Orkiestr	Kompania Węglowa, WKD	Koncert orkiestr zakładowych na pl. Teatralnym
39.	14.06	Industriada	MGW	Cykl imprez na SZT - hasło: Zabrze żąda dostępu do morza
40.	28.06-29.06	Festiwal Kwiatów	COP WKD	Imprezy plenerowe w Ogrodzie Botanicznym
41.	01.07 - 14.07	Lato z Teatrem	Teatr Nowy w Zabrze	Warsztaty dla dzieci i młodzieży
42.	4.07	Inauguracja Muzycznego Lata	DMiT	Seria koncertów na „Śląskim Ranchu”
43.	12.07	Wręczenie wyróżnienia im. Świętego Kamila	UM Zabrze	Koncert i uroczyste wręczenie wyróżnienia
44.	8.08	Uroczystość otwarcia DTŚ	UM Zabrze	-
45.	15.08	Rocznica Powstań Śląskich	UM Zabrze	Złożenie kwiatów pod pomnikiem powstańców
46.	23.08	Koncert pożegnalny wakacji	Filharmonia Zabrzeńska	-
47.	31.08	XIX Inauguracja Festiwalu Organowego	UM Zabrze	Koncert inauguracyjny. Cykl koncertów organowych w zabrzeńskich kościołach
48.	1.09	Uroczystość odsłonięcia tablicy poświęconej płk. Cieplińskiemu	UM Zabrze	Odsłonięcie tablicy pamiątkowej przy ul. Wolności
49.	5.09	Inauguracja 64 sezonu muzycznego	Filharmonia Zabrzeńska	Koncert symfoniczny
50.	5.09	Konferencja MEDART	-	-
51.	6.09	Piknik dla przedsiębiorców	-	-
52.	7.09	Dożynki Zabrzeńskie	UM Zabrze, RD Grzybowice	-
53.	12.09	Dzień Nauki		-
54.	15.09	Promocja książki Janoscha „Szczęśliwy kto poznał Hrdlaka”	UM Zabrze, Teatr Nowy	Spotkanie promocyjne nowej książki Janoscha

55.	16.09 - 18.09	Kongres Regionalnej Izby Gospodarczej	UM Zabrze, DMIT	-
56.	27.09 - 28.09	Skarbnikowe Gody/Święto Miasta	UM Zabrze/MOK	Parada miejska i koncert
57.	27.09	Metropolitalna Noc Teatrów	Teatr Nowy	-
58.	29.09	Wernisaż prac poplenerowych ZS nr 18 oraz klubu „Pastel”	Muzeum Miejskie	Wystawa prac
59.	12.10	Koncert Papieski	Filharmonia	koncert
60.	19.10 - 27.10	XIV Inauguracja Festiwalu Dramaturgii Współczesnej	Teatr Nowy	Cykl spektakli teatralnych
61.	19.10 - 26.10	XVIII Zabrzeńskie Dni Muzyki Dawnej	WKD	-
62.	29.10	II Festiwal im. Krzysztofa Pendereckiego	MGW – Guido, DMIT	Koncert w kopalni Guido i w DMIT
63.	2.11	Zaduszki Jazzowe	MOK	koncert
64.	11.11	Obchody Święta Niepodległości	UM Zabrze	Uroczystości miejskie
65.	13.11 - 14.11	XVIII Konferencja Naukowa z cyklu Kultura Europy Środkowej	UM Zabrze, MBP, MGW, PAN	Panel dyskusyjny z udziałem znanych naukowców
66.	24.11	Wystawa ROMARSING	MOK	Kampania społeczna przeciw dyskryminacji
67.	30.11	Koncert Andrzejkowy	Filharmonia Zabrzeńska	Koncert w Filharmonii
68.	2.12	Promocja albumu Romana Nowotarskiego	Cafe Silesia	Spotkania i dyskusje na „śląskie” tematy
69.	13.12	Rocznica wprowadzenia stanu wojennego	UM Zabrze	Spotkanie środowisk „Solidarnościowych”
70.	20.12	Koncert Świąteczny	Filharmonia Zabrzeńska	Koncert świąteczny w Filharmonii
71.	31.12	Sylwester	DMiT	Impreza na powitanie nowego roku

Źródło: Wydział Kultury i Dziedzictwa, Urząd Miejski w Zabrzu

Tabela 35. Spis wydarzeń organizowanych przez DMIT w Zabrzu w 2014 r.

L p.	Data	Nazwa imprezy
1	04.01	Koncert Noworoczny
2	09.01-24.01	X-Factor
3	28.01	Clannad powraca do Polski!
4	01.02	Czerwone Gitary
5	02.02	Wielka Gala Strauss & Przyjaciele
6	14.02	IV Kabaretowe Walentynki
7	16.02	Sylwia Grzeszczak z zespołem
8	18.02	The Bohemians & Orchestra A Spectacular Night of Queen
9	19.02	John Mayall 80th Anniversary Tour
10	03.03	Verdi Gala widowisko operowe
11	06.03	Skunk Anansie
12	08.03	Dzień Kobiet
13	09.03	Krzysztof Krawczyk
14	14.03	KULT Unplugged
15	15.03	Paranienormalni „Żarty się skończyły”
16	21.03	Tauron Zielona Wyspa Śląsk
17	22.03	Enej i Piersi „Powitanie Wiosny”
18	28.03	Lady Pank Akustycznie
19	05.04	Mam Talent
20	06.04	Koncert Jubileuszowy z okazji 30-lecia Zespołu Tanecznego „MAK”
21	12.04	Gaelforce Dance Mistrzowie Tańca Irlandzkiego ponownie w Polsce
22	13.04	Kayah Transoriental Orchestra
23	15.04	„Love Renovatio” czyli Edyta Bartosiewicz
24	25.04	LETZ-ZEP
25	26.04	Śląska Gala Biesiadna

26	05.05	Steve Hackett
27	16.05	Kabaret NEO-NÓWKA „Pielgrzymka do miejsc śmiesznych”
28	17.05	Inauguracja VII Metropolitalnego Święta Rodziny Koncert Rodziny Pospieszalskich
29	25.05	Dzień Matki po Śląsku
30	02.06	Bajkowe Melodie
31	07.06	Best of Broadway Wielka Gala Musicalowa
32	13.06	Dyplomarium 2014
33	04.07	Muzyczne Lato - Kobranocka
34	11.07	Muzyczne Lato - Wanda & Banda
35	18.07	Muzyczne Lato - Mejk
36	25.07	Muzyczne Lato - Pokahontaz
37	01.08	Muzyczne Lato Lady Pank cover show
38	08.08	Muzyczne Lato - Tomek Lipiński
39	15.08	Muzyczne Lato Dubska
40	17.08	Lato ZET i Dwójki
41	22.08	Muzyczne Lato Nocna Zmiana Bluesa
42	28.08	Blackmore's Night
43	29.08	Muzyczne Lato – Dyskoteka
44	28.09	Koncert Galowy z okazji rocznicy nadania Zabrze praw miejskich
45	03.10	Chris Botti
46	10.10	Siostrunie
47	11.10	Beata Kozidrak z zespołem BAJM
48	12.10	HEY Unplugged
49	17.10	Michał Bajor „Moje podróże”
50	18.10	Polska Noc Kabaretowa
51	19.10	Al. Bano Carrsi
52	26.10	Jubileuszowa Gala Piosenki Biesiadnej
53	30.10	Koncert finałowy Multimedia Dance Show Penderecki z Nowego Świata
54	07.11	Waldemar Malicki z Filharmonią Dowcipu

55	13.11	Cecylka 2014
56	14.11	Dżem Symfonicznie
57	15.11	XXIII koncert „Serce za Serce”
58	16.11	Kabareton po Śląsku
59	20.11	Bóg Mordu
60	22.11	Jose Cura i jego goście wyjątkowy koncert w Zabrzu
61	23.11	Po naszymu, czyli po Śląsku
62	28.11	Maciej Maleńczuk z zespołem Psychodancing
63	03.12	„Łączymy Pokolenia” Barbórka 2014 z TVS
64	06.12	Goran Bregović Wedding & Funeral Orchestra oraz zespół Enej koncert z okazji 55-lecia DMIT
65	07.12	Międzynarodowa Gala Cyrku Zabrze 2014
66	14.12	Kolędowanie z Dwójką

Źródło: Dom Muzyki i Tańca w Zabrzu

W latach 2008 - 2014 w celu realizacji ww. założeń *Strategii* wykonano m.in. następujące zadania:

- Adaptacja budynku Biblioteki Donnensmarków dla potrzeb Filharmonii Zabrzeńskiej;
- Budowa Centrum Kultury, w 2014 r. opracowano dokumentację projektową - projekty wykonawcze - wraz z jej bieżącą weryfikacją przez Konsultanta - poniesione wydatki w omawianym okresie 2 038 602 zł;
- Rozbudowa, nadbudowa, przebudowa i remont Teatru Nowego w Zabrzu wraz z infrastrukturą techniczną i elementami zagospodarowania terenu. W 2014 r. dokonano wymiany stolarki okiennej i wymiany instalacji c.o. w części budynku – na ten cel rozdysponowano w omawianym okresie środki na poziomie 457 204,64 zł.

Ponadto w ramach przedsięwzięć rozwojowych *Inicjowanie oraz organizacja imprez kulturalnych w oparciu o istniejące obiekty i instytucje* planowany jest roczny kalendarz imprez kulturalnych w oparciu o współpracę ze środowiskami:

plastycznym: kluby „Pastel” i „Obsydian 18”, Muzeum Miejskie, Szkoła Plastyczna – organizacja wystaw, wernisaży oraz Międzynarodowego Festiwalu Rysowania,

muzycznym: Filharmonia Zabrzeńska, chóry „Resonans con Tutti” i „Pasjonata”, Zespół Muzyki Dawnej „Allegro”, orkiestra dęta, organizacja koncertów, Zabrzeńskiego Festiwalu Organowego oraz Festiwalu Orkiestr Dętych,

teatralnym: „Teatr Prawdziwny”, „Atelier” „Nieoetykietkowani” , „Panika”, „Bez Nazwy”, „Nic Śmiesznego”, kabaret „I”, czyli cdn., wakacyjne warsztaty teatralne, Festiwal Dramaturgii Współczesnej.

Obiekty kultury i sztuki

Na terenie miasta Zabrze znajdują się następujące miejskie obiekty kultury i sztuki:

- Muzeum Miejskie w Zabrzu,
- Miejska Biblioteka Publiczna,
- Teatr Nowy w Zabrzu,
- Miejski Ośrodek Kultury w Zabrzu,
- Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu,
- Filharmonia Zabrzeńska.

Ośrodki sportu i rekreacji

Na obszarze miasta Zabrze znajdują się następujące miejskie obiekty sportu i rekreacji:

- Zabrzeński Kompleks Rekreacji,
- Młodzieżowy Klub Sportowy „Zaborze”,
- Szkolny Klub Sportowy „GWAREK”,
- Obiekt sportowy WALKA – MAKOSZOWY,
- Boisko sportowe przy ulicy Żniwiarzy,
- Basen kąpielowy przy ulicy Krakowskiej,
- Hala sportowa przy ulicy Jana Szafarczyka 16,

- Boisko sportowe przy ulicy Młodego Górnika,
- Obiekt sportowy przy ulicy Bytomskiej 2b,
- Boisko sportowe przy ul. Adama Mickiewicza 66,
- Miejski Ogród Botaniczny.

Najważniejsze imprezy o znaczeniu międzynarodowym organizowane w 2014r. w Zabrzu:

- Międzynarodowe Targi Turystyki, Dziedzictwa Przemysłowego i Turystyki Podziemnej
- Międzynarodowy Festiwal im. Krzysztofa Pendereckiego
- Międzynarodowy Festiwal Rysowania
- Metropolitalne Święto Rodziny
- Międzynarodowy Tydzień Ziemi
- Międzynarodowy Zabrzeński Festiwal Organowy
- Międzynarodowy turniej gimnastyczny Barbórka Cup
- Międzynarodowy Halowy Turniej Piłki Nożnej Juniorów o Puchar Prezydenta Miasta
- Międzynarodowy Festiwal Tańca
- Europejska Noc Muzeów
- Międzynarodowa Konferencja w dziedzinie Zarządzania Zasobami Ludzkimi

W ramach kreowania produktu sportowego miasta w 2014 r. wykonano:

1. Budowa stadionu miejskiego - Górnika Zabrze

Do końca roku 2014 Spółka Stadion w Zabrzu ogłosiła następujące przetargi: na wykonanie poszycia dachu Stadionu, na uszczelnienie i hydrofobizację elementów trybun, na wykonanie instalacji grzewczej, na wykonanie instalacji elektrycznej i niskoprądowej, na wykonania prac budowlanych, na wykonanie posadzki placu wejściowego i schodów na poziomie +1. Do tej pory ogłoszono wyniki 5 postępowań. Podpisane zostały umowy na: wykonanie zadaszenia stadionu, wykonanie instalacji elektrycznych i niskoprądowych, wykonanie instalacji grzewczych i wykonanie robót budowlanych. Równocześnie prowadzone są prace związane z aktualizacją kolejnych pakietów dokumentacji technicznej, celem przygotowania jej do przyszłych przetargów

na realizację pozostałej części zadania. Wyłonieni w przetargach wykonawcy przystąpili do realizacji prac. Dodatkowo Miasto dokonało wykupu udziałów w Spółce Stadion w Zabrzu Sp. z o.o. – na kwotę 20,3 mln zł. Podwyższony został kapitał zakładowy Spółki Górnik Zabrze S. S. A. – wniesiono w omawianym okresie akcje Spółki o wartości 10 mln zł.

2.Przebudowa bieżni lekkoatletycznej na stadionie przy ul. Jaskółczej – dokonano przebudowy bieżni, uzyskano pozwolenie na użytkowanie dla bieżni lekkoatletycznej. Bieżnia została zaprojektowana zgodnie z wytycznymi Polskiego Związku Lekkiej Atletyki i Międzynarodowego Zrzeszenia Federacji Lekkiej Atletyki (IAAF).

3.Budowa hali tenisowej przy ul. Olimpijskiej w Zabrzu – zakończono roboty związane z częścią zagospodarowania terenu, konstrukcją budynku (ściany, dach, przeszklenie). Wykonano stan surowy zamknięty i przeprowadzono roboty wewnątrz obiektu – środki rozdysponowane na to zadanie w omawianym okresie to kwota ponad 2,3 mln zł, przy czym na realizację zadania pozyskano dofinansowanie z Ministerstwa Sportu w wysokości 1,5 mln zł. Hala dysponuje trzema kortami o nawierzchni syntetycznej posiadającej certyfikat Międzynarodowej Federacji Tenisowej. Przyjęte rozwiązania pozwolą na organizację zawodów rangi mistrzowskiej m.in. takich jak Halowe Mistrzostwa Polski.

Kreowanie produktu sportowego miasta poprzez Aktywizacja działalności Hali Sportowej MOSIR Zabrze.

Hala Widowiskowo - Sportowa jest jednym z największych obiektów tego typu w Polsce. Obiekt został oddany do użytku w połowie lat siedemdziesiątych. Od tego czasu przeszedł gruntowną modernizację. Dyscyplinami, których uprawianie umożliwia, są: piłka nożna na pełnowymiarowym boisku pod dachem, tenis ziemny na 9 kortach, koszykówka, siatkówka, squash, tenis stołowy. W obiekcie istnieje możliwość uprawiania strzelectwa sportowego. Obiekt posiada nowocześnie wyposażoną siłownię. Możliwa jest organizacja imprez sportowych i kulturalnych, koncertów, biesiad, wystaw i targów oraz prowadzenie kursów i konferencji.

Imprezy zorganizowane w 2014 r. przez MOSiR Zabrze o charakterze lokalnym oraz międzynarodowym:

- Cykl Turniejów Amatorskich Pucharu Śląska w Brydżu Sportowym "TAPŚ: pod Patronatem Prezesa MOSiR Zabrze
- Zabrzeńska Halowa I i II Liga "5" Piłkarskich Wikoss - Sport o Puchar Prezesa Zarządu MOSiR w Zabrzu Sp. z o. o.
- XXII Międzynarodowy Halowy Turniej Piłki Nożnej Juniorów o Puchar Prezydenta Miasta Zabrze
- XVIII Międzynarodowy Halowy Turniej Piłki Nożnej Trampkarzy o Puchar Przewodniczącego Rady Miejskiej w Zabrzu
- Zabrzeńska Halowa Liga "5" Libra
- Bal Sportowca
- Turniej Piłki Nożnej pod hasłem "Graj o swoje"
- Szachowa Liga Szkolna Szkół Gimnazjalnych i Ponadgimnazjalnych
- Szachowa Liga Szkolna Szkół Podstawowych
- XIII Międzynarodowe Targi Wędkarstwa, Myślistwa i Survivalu "Połowy i Łowy 2014",
- X Międzynarodowy Salon Sprzętu Karpiego "Karp Festiwal 2014",
- XIII Targi Sportów ekstremalnych "Skok Adrenaliny 2014"
- X Międzyprzedszkolny Turniej Sportowy
- Turniej Rad Dzielnic w Piłce Halowej
- Ligowy Turniej Chłopców młodszych w piłce ręcznej
- Turniej mini koszykówki
- Targi Edukacyjne
- Turniej tenisa stołowego
- Dni Dzielnicy Rokitnica
- Turniej Piłki Nożnej o Puchar Przewodniczącego Związku Zawodowego Pracowników Kopex Machinery
- Turniej Piłki Nożnej o Puchar Przewodniczącego Rady OPZZ w Zabrzu
- II Maraton Zumby
- VI Międzynarodowe Targi Dziedzictwa Przemysłowego i Turystyki Podziemnej

- Regionalny Turniej Piłki Nożnej Zunifikowanej Olimpiad Specjalnych Zabrze 2014
- XVII Międzynarodowy Festiwal Rysowania - Zabrze 2014
- Otwarte Mistrzostwa Śląska w Akrobatyce Sportowej
- III Międzynarodowy Turniej Cheerleaders "CHEERMANIA"
- Turniej Piłki Nożnej im. Adriana Kocyby pod patronatem Rady Dzielnicy Rokitnica
- V Zabrzeńskie Igrzyska Sportowe pod patronatem Prezydenta Miasta Zabrze
- "Wakacje Letnie z Siatkówką"
- Otwarty Turniej w Siatkówce Plażowej
- Wakacyjny Turniej Piłki Nożnej Street Soccer o Puchar Prezesa MOSiR w Zabrzu Sp. z o. o.
- Wtorki z Bules - Petanque
- Turniej "Dzikich Drużyn" w koszykówce
- "Wakacje Letnie z Tenisem Stołowym"
- VII Otwarty Turniej Tenisa o Puchar Prezesa Zarządu MOSiR w Zabrzu
- IV Otwarty Rodzinny Turniej Tenisa o Puchar Prezesa MOSiR w Zabrzu
- XVI Integracyjne Mistrzostwa Zabrze w Ringo pod honorowym patronatem Prezydenta Miasta Zabrze Małgorzaty Mańki - Szulik
- Mistrzostwa Śląska Strażaków w Piłce Nożnej
- Międzynarodowe Seminarium Yoshinkan Aikido pod kierunkiem Michiharu Mori
- Uroczyste zakończenie Akcji Honorowy Dawca Energii Fortum w ramach programu "Aktywne Zabrze"
- "V Plener Rowerowy 2014"
- Impreza Mikołajkowa dla dzieci przedszkolnych i szkolnych klas I - III
- Turniej Piłki Nożnej z okazji XV - lecia S.W.S.M. Promotor
- Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej 2014

Tabela 36. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 18. Zwiększenie międzynarodowej rozpoznawalności miasta w dziedzinie kultury i sportu - na lata 2012-2014

Wskaźniki monitoringu i ewaluacji (efekty)	Nr wskaźnika	2012	2013	2014
liczba imprez kulturalnych o znaczeniu międzynarodowym (szt./rok)	W.136	6	11	13
liczba uczestników imprez kulturalnych o znaczeniu międzynarodowym (tys. osób/rok)	W.137	120 000	120 000	130 000
liczba obiektów, w tym przemysłowych, zabezpieczonych na potrzeby kultury (szt.)	W.142	5	5	5
wydatki miasta związane z budową / modernizacją obiektów kultury, w tym m.in. budowa Filharmonii Zabrzeńskiej, modernizacja Domu Muzyki i Tańca (PLN/rok)	W.144	7 787 237	4 793 872	19 370 000
wydatki miasta związane z modernizacją obiektów sportowych, w tym wydatki związane z budową stadionu Górnika Zabrze (PLN/rok)	W.145	4 255 000	5 040 000	20 300 000
liczba imprez o znaczeniu regionalnym, krajowym, międzynarodowym o charakterze kulturalnym, sportowym organizowanych w Hali Sportowej MOSiR (szt./rok)	W.148	46	45	50

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, MOSiR Zabrze

C 19. Rozwój placówek naukowych oraz szkolnictwa wyższego

W ramach niniejszego podrozdziału zostaną przedstawione informacje dotyczące celu strategicznego *Rozwój placówek naukowych oraz szkolnictwa wyższego*. Działania w zakresie osiągnięcia ww. celu strategicznego ukierunkowane zostały na:

- Wspieranie rozwoju infrastruktury szkolnictwa wyższego poprzez przedsięwzięcie rozwojowe: *Pomoc w tworzeniu infrastruktury dydaktycznej dla AWF-u Politechniki Śląskiej, Śląskiego Uniwersytetu Medycznego oraz innych szkół wyższych,*
- Wspieranie działalności istniejących placówek naukowych

1. Wspieranie rozwoju infrastruktury szkolnictwa wyższego

W latach 2008 - 2014 w celu realizacji ww. założeń *Strategii* wykonano m.in. następujące zadania:

- 1.) Utworzenie bazy dydaktyczno-sportowej Wydziału AWF. Przebudowa części pomieszczeń Hali Sportowej „Pogoń” przy ul. Wolności 406 w Zabrzu na potrzeby AWF. Przedmiotem był remont i adaptacja wolnostojącego obiektu Hali Sportowej Pogoń na potrzeby Zamiejscowego Ośrodka Dydaktycznego AWF. Celem projektu było zwiększenie dostępności infrastruktury szkolnictwa wyższego poprzez rozwój nowoczesnej i funkcjonalnej infrastruktury dydaktyczno-sportowej oraz wzmocnienia konkurencyjności miasta w zakresie szkolnictwa wyższego. Projekt współfinansowany był przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO WSL 2007-2013, wartość całkowita wyniosła 5 596 099,75 zł.
- 2.) Adaptacja budynku przy ul. Roosevelta 32 w Zabrzu na potrzeby dydaktyczno-edukacyjne Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej. Przedmiotem projektu była adaptacja budynku umiejscowionego w kompleksie

budynków użytkowanych przez Politechnikę Śląską w Zabrzu. Adaptowane obiekty służą kształceniu studentów, doktorantów, młodej kadry naukowej. Sale dydaktyczne zostały wyposażone w sprzęt komputerowy oraz meblowanie. W wyniku realizacji projektu został zagospodarowany teren w otoczeniu budynków powstał parking, drogi wewnętrzne oraz chodniki. Realizacja projektu przyczyniła się do rozwoju dydaktyki i poprawy dostępności edukacji na poziomie uczelni wyższej w układzie lokalnym i regionalnym. Wartość całkowita projektu wyniosła ponad 16 mln zł, w tym 85 % stanowiły środki unijne.

3.) Termomodernizacja budynku Śląskiego Uniwersytetu Medycznego przy ul. Traugutta 2 w Zabrzu. W budynku Wydziału Lekarskiego Śląskiego Uniwersytetu Medycznego została również wybudowana winda. Dzięki inwestycji poprawie uległ komfort korzystania z budynku, gdzie prowadzona jest nie tylko działalność dydaktyczna ale również bezpłatna obsługa stomatologiczna mieszkańców. Powyższa inwestycja jest przykładem dobrej współpracy pomiędzy Miastem a Śląskim Uniwersytetem Medycznym. W budynku tym mieści się także Akademickie Centrum Stomatologii. Wartość inwestycji wyniosła ponad 720 tys. zł. Na ten cel Miasto pozyskało dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości blisko 300 tys. zł. Inwestycja wpisuje się także w wizerunek Zabrze jako miasta przyjaznego dla osób niepełnosprawnych.

4.) W ramach szkolnictwa wyższego Gmina Miejska Zabrze użycza:

- Politechnice Śląskiej pięć budynków przy ul. Gen. de Gaulle'a 66 i 72 oraz przy ul. Roosevelta 30, 32 i 40 o łącznej powierzchni użytkowej 6 442 m²,
- Śląskiemu Uniwersytetowi Medycznemu w Katowicach nieruchomość zabudowaną przy Pl. Romualda Traugutta 2 o łącznej powierzchni 4 108 m².

2. Wspieranie działalności istniejących placówek naukowych

1.) Kardio-Med Silesia - budowa Śląskiego Parku Technologii Medycznych. Park Technologii Medycznych to inwestycja, która ma być realizowana przy współpracy ze Śląskim Uniwersytetem Medycznym i Śląskim Centrum Chorób Serca, która powstaje z myślą o nowej perspektywie unijnej, a zwłaszcza środkach finansowych na innowacje.

- Park Technologii Medycznych będzie nowoczesnym ośrodkiem nauki i wdrażania innowacyjnych technologii w medycynie, zwłaszcza w obszarze sercowo-naczyniowym.

- W parku technologicznym mają znaleźć się m.in.:

- Centrum Rozwoju Technologii Telemedycznych,
- Laboratorium Medycyny Regeneracyjnej i Izolowanych Tkanek i Narządów,
- Laboratorium Genomiki,
- Laboratorium Robotyki i Symulacji Szkoleniowej.

- Celem funkcjonowania ośrodka będzie:

- Tworzenie możliwości do opracowania, testowania oraz transferu nowoczesnych technologii i innowacyjnych rozwiązań w branży medycznej
- Stymulowanie rozwoju nowych, innowacyjnych podmiotów gospodarczych działających w branży medycznej.
- Rozwój współpracy pomiędzy instytucjami naukowo - badawczymi i przedsiębiorstwami działającymi w branży medycznej.
- Poprawa standardów leczenia w zakresie chorób serca, układu krążenia i chorób wieku podeszłego wynikająca z rozwoju nowoczesnych technologii.

2.) Śląska Inżynieria Biomedyczna

Wydział Inżynierii Biomedycznej jest pierwszym w Polsce tego typu wydziałem, który rozpoczął działalność w Zabrzu. Od przyszłego roku funkcjonować będzie w nowym budynku. To bardzo cenna inicjatywa, co potwierdza chociażby konferencja Śląska Inżynieria Biomedyczna, która zgromadziła specjalistów z całej Polski w celu wymiany dobrych praktyk.

- Konferencja odgrywa niezwykle istotną rolę w procesie upowszechniania badań naukowych, transferze technologii, a także stawianiu nowych wyzwań.
- W 2014 roku tematem przewodnim była "Telemedycyna". Uczestnicy rozmawiali na temat zastosowania osiągnięć naukowych w medycynie m.in. kardiologii czy pediatrii.
- W ramach konferencji do Zabrza przyjechali przedstawiciele 17 Wydziałów Inżynierii Biomedycznej w całego kraju.

3.) Centrum Materiałów Polimerowych Węglowych PAN jest placówką badawczą Polskiej Akademii Nauk, powstałą aby odpowiadać na najważniejsze potrzeby społeczne naszego regionu. Zabrzeńscy naukowcy z sukcesem łączą osiągnięcia intelektualne z wdrożeniami nowoczesnych technologii i produktów, które odpowiadają zapotrzebowaniom rynkowym w kraju i zagranicą. Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN ugruntowało pozycję jednostki podejmującej działania na rzecz transformacji oblicza naszego miasta i regionu oraz umacniania jego naukowej i innowacyjnej pozycji. W Zabrzu efektywnie łączymy wielowiekową przemysłową tradycję z nowoczesnym podejściem do ambitnych i innowacyjnych przedsięwzięć. Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN przez 60 lat swojej działalności zdobyło mocną pozycję i stało się uznanym ośrodkiem naukowym oraz badawczym.

4.) Muzeum Górnictwa Węglowego zawarło porozumienie z Uniwersytetem Ekonomicznym w Katowicach. To już kolejne porozumienie, gdyż wcześniej podobne zostało zawarte z Politechniką Śląską, w ramach którego prowadzona jest współpraca naukowa, dydaktyczna oraz działania w zakresie popularyzacji turystyki dziedzictwa przemysłowego.

5.) XXI Międzynarodowa Konferencja Kardiologiczna.

W Międzynarodowej Konferencji Kardiologicznej co roku uczestniczy wielu gości z Polski i zagranicy. Konferencja składa się z czterech sesji. W 2014 roku były to: sesja I - postęp w nauce i nowoczesnej medycynie sercowo-naczyniowej w obszarze hybrydowego leczenia schorzeń serca, sesja II - medycyna regulacyjna, sesja III - nanotechnologia w medycynie sercowo-naczyniowej oraz sesja VI - postępów w zakresie diagnostyki i terapii zakrzepicy naczyń. Wykładowcami byli polscy

i światowi eksperci reprezentujący medycynę, biofarmację, bioinżynierię i nauki podstawowe. Natomiast organizatorami tego wydarzenia były takie podmioty jak: Śląskie Centrum Chorób Serca, Śląski Uniwersytet Medyczny, Politechnika Śląska oraz Kardio-Med Silesia czyli Śląskie Centrum Nowych Technologii i Wdrożeń w Medycynie Sercowo-Naczyniowej w Zabrzu.

6.) XVIII Konferencja Naukowa z cyklu Kultura Europy Środkowej

Tematem konferencji był „Postęp i zacofanie w kulturze Europy Środkowej”. Konferencje z cyklu „Kultura Europy Środkowej” przybliżają historię Śląska ujętą w szerokim kontekście europejskim. Konferencja Naukowa podzielona została na trzy części, „Kraj – ludzie – miejsca”, „Media” oraz „Idee”. Współorganizatorami tego wydarzenia byli: Urząd Miejski w Zabrzu, Komisja Historyczna Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Katowicach oraz Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Katowicach.

7.) Miasto zorganizowało we współpracy z Politechniką Śląską w 2014 roku IV Międzynarodową Konferencję pn. „Kierunki Rozwoju Zarządzania Zasobami Ludzkimi”. Myślą przewodnią tegorocznej konferencji była wymiana doświadczeń w zakresie efektywnego funkcjonowania na rynku Unii Europejskiej, ze sprawnym zarządzaniem zasobami ludzkimi. Konferencja dedykowana była polskim i zagranicznym samorządom, spółkom oraz miejskim jednostkom organizacyjnym. W tym roku gościliśmy przedstawicieli Europejskiego Stowarzyszenia Sekretarzy Miast. Organizatorami byli: Miasto Zabrze, Politechnika Śląska oraz Związek Miast Polskich.

8.) Stypendium Prezydenta Miasta Zabrze dla wybitnie uzdolnionych studentów za promowanie miasta – w roku 2014 rozdysponowano kwotę 18 tys. zł.

Tabela 37. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 19. Rozwój placówek naukowych oraz szkolnictwa wyższego - na lata 2012-2014

Wskaźniki monitoringu i ewaluacji (efekty)	Nr wskaźnika	2012	2013	2014
wielkość wsparcia udzielonego przez miasto w związku z modernizacją urządzeń / obiektów infrastruktury dydaktycznej AWF-u, Politechniki Śląskiej, Śląskiego Uniwersytetu Medycznego (mln PLN/rok)	W.154	11 300	63 418	690 000

Źródło: Wydział Inwestycji i Remontów, UM Zabrze

C 20. Poprawa międzynarodowej dostępności komunikacyjnej miasta

W ramach niniejszego podrozdziału zostaną przedstawione informacje dotyczące celu strategicznego: Poprawa międzynarodowej dostępności komunikacyjnej miasta. Działania w zakresie osiągnięcia ww. celu strategicznego ukierunkowane zostały na tworzenie warunków dla realizacji inicjatyw komunikacyjnych po przez budowę połączeń dróg miejskich ze zjazdami z autostrad i DTŚ.

W 2014 r. zakończono prace nad połączeniem Drogowej Trasy Średnicowej z autostradą A1. Odcinek G1 od Zabrza do ul. Kujawskiej w Gliwicach ma długość 2,8 km i łączy Średnicówkę poprzez węzeł z autostradą A1 z autostradami prowadzącymi na zachód i południe kraju. Zakończono również roboty budowlane na odcinkach Z3 (od węzła z Rondem Sybiraków do węzła Roosevelta) i Z4 (od węzła Roosevelta do granicy z miastem Gliwice). Droga została oddana do eksploatacji – poniesione wydatki przez Miasto w 2014 roku to kwota 12,6 mln zł. Budowa DTŚ jest jedną z najważniejszych inwestycji dla Zabrza jak i całego regionu. Koszt budowy tej drogi w naszym mieście wyniósł 733,3 mln zł, z czego 41,7 mln zł pokryło miasto. W sumie długość Drogowej Trasy Średnicowej w Zabrze wynosi 7,6 km. Trasa ta odciąża zakorkowane centra miast naszej aglomeracji i usprawnia komunikację pomiędzy miastami.

Bardzo ważną inwestycją drogową była również budowa nowego odcinka ul. Handlowej, która w ten sposób uzyskała połączenie z ul. Witosa, stanowiącą część drogi krajowej nr 78. Oddany do użytku fragment drogi ma 0,5 km długości, a jego koszt w 2014 roku wyniósł 3,9 mln zł. Całkowita wartość inwestycji to 6,6 mln zł, z czego 85% stanowi dofinansowanie z środków unijnych. Przebudowana ul. Handlowa ma ogromne znaczenie jeśli chodzi o dostęp do terenów inwestycyjnych w mieście.

Tabela 38. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 20. Poprawa międzynarodowej dostępności komunikacyjnej miasta - na lata 2012-2014

Wskaźniki monitoringu i ewaluacji (efekty)	Nr wskaźnika	2012	2013	2014
liczba obcokrajowców odwiedzających miasto (zameldowania) (osoby/rok, zbiorczo od 2008 r.)*	W.158	69	46	65
liczba wypadków drogowych (szt./rok)	W.161	226	205	207

Źródło: GUS Katowice, Urząd Miejski w Zabrzu

* Widoczny w kolejnych latach spadek zameldowań obcokrajowców w Zabrzu wynika z liberalizacji przepisów meldunkowych. W kolejnych latach od wejścia Polski w struktury Unii Europejskiej, przepisy zezwalają osobom pochodzącym z krajów Unii Europejskiej, których pobyt nie przekracza 3 miesięcy na przebywanie bez potrzeby meldowania się i tym samym nie będą w przytoczonej statystyce ujęte. Złagodzeniu uległy również przepisy meldunkowe dot. obcokrajowców pochodzących spoza Unii. Dlatego dane mogą nie odzwierciedlać w pełni stanu faktycznego związanego z przebywaniem

KIERUNEK ROZWOJU – CELE HORYZONTALNE

Cele horyzontalne	CH 1. Skuteczna promocja Miasta CH 2. Rewitalizacja miasta CH 3. Poprawa estetyki Miasta CH 4. Poprawa jakości środowiska naturalnego CH 5. Współpraca wielopodmiotowa
--------------------------	--

Cele horyzontalne tematycznie wiążą się z realizacją wszystkich priorytetów rozwoju zdefiniowanych w *Strategii*. Zawarte w nich kierunki działań obejmują następujące aktywności: kształtowanie atrakcyjnego wizerunku miasta, promowanie wybranych produktów miejskich, rewitalizacja terenów miejskich i przemysłowych, tworzenie miejsc przyjaznych mieszkańcom, wprowadzenie obiektów małej infrastruktury w istniejącą zabudowę, przywołanie wybranych elementów przedwojennego klimatu miasta, odnowienie elewacji budynków, tworzenie nowych obiektów wyróżniających miasto, wspierania działań proekologicznych, aktywne poszukiwanie partnerów rozwoju miasta oraz zacieśnianie współpracy z podmiotami działającymi w mieście.

Tabela 39. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celów horyzontalnych

Cele horyzontalne	
Cele	Wskaźniki monitoringu i ewaluacji
CH 1. Skuteczna promocja miasta	• liczba nowych ofert programowych w zakresie promocji gospodarczej miasta (szt.) • liczba uczestników imprez promocji gospodarczej miasta (tys. osób/rok) • liczba wypromowanych ofert inwestycyjnych (szt./rok) • liczba nowych ofert programowych w zakresie promocji wewnętrznej miasta (szt.) • liczba uczestników imprez promocji wewnętrznej miasta (tys. osób/rok) • liczba nowych ofert programowych w zakresie promocji metropolitalnej miasta (szt.) • liczba uczestników imprez promocji metropolitalnej miasta - targi, konferencje, wystawy międzynarodowe (tys. osób/rok) • uczestnictwo miasta w targach, konferencjach, wystawach międzynarodowych promujących miasto (szt./rok) • liczba nowych ofert programowych w zakresie turystyki przemysłowej (szt.) • liczba wypromowanych markowych produktów turystyki przemysłowej (szt.) • liczba uczestników imprez promujących markowe produkty turystyki przemysłowej (osoby/rok) • liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury (szt.) • liczba wypromowanych markowych produktów kulturowych (szt.) • liczba uczestników imprez promujących markowe produkty kulturowe (osoby/rok) • ilość nowo powstałych systemów oznakowania obiektów gospodarczych, kulturalnych, zabytkowych, turystycznych, itp. (szt./rok, zbiorczo od 2008 r.) • liczba osób odwiedzających portale / domeny o tematyce gospodarczej, turystycznej, kulturalnej związanej z miastem (tys. osób) • liczba osób korzystających z nowych punktów informacji gospodarczej, kulturalnej, turystycznej (tys. osób/rok)
CH 2. Rewitalizacja miasta	• liczba zrewitalizowanych budynków mieszkaniowych (szt./rok, zbiorczo od 2008 r.) • liczba osób zamieszkujących w budynkach poddanych rewitalizacji (osoby/rok, zbiorczo od 2008 r.) • wydatki miasta związane z rewitalizacją terenów miejskich (mln PLN/rok, zbiorczo od 2008 r.)

	• liczba przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenach zrewitalizowanych (szt./rok, zbiorczo od 2008 r.) • liczba instytucji edukacyjnych, kulturalnych, rekreacyjnych zlokalizowanych na terenach zrewitalizowanych (szt./rok) • liczba obiektów przemysłowych zabezpieczonych na potrzeby nowych firm (szt./rok, zbiorczo od 2008 r.) • liczba miejsc pracy powstała w firmach zlokalizowanych na terenach zrewitalizowanych (osoby/rok, zbiorczo od 2008 r.) • wydatki miasta związane z rewitalizacją terenów przemysłowych (mln PLN/rok, zbiorczo od 2008 r.)
CH 3. Poprawa estetyki miasta	• liczba nowych skwerów, placów, parków, zaułków, terenów zieleni miejskiej (szt./rok, zbiorczo od 2008 r.) • powierzchnia skwerów, placów, parków, zaułków, terenów zieleni miejskiej (ha/rok, zbiorczo od 2008 r.) • wydatki związane z budową nowych skwerów, placów, parków, zaułków, terenów zieleni miejskiej (mln PLN/rok, zbiorczo mln PLN od 2008 r.) • liczba roślin wzbogaconych kolekcję Miejskiego Ogrodu Botanicznego (szt.) • liczba imprez organizowanych przez Miejski Ogród Botaniczny (szt./rok) • liczba osób odwiedzających Miejski Ogród Botaniczny (tys. osób/rok) • wydatki związane z podniesieniem atrakcyjności oferty Miejskiego Ogrodu Botanicznego (mln PLN/rok, zbiorczo od 2008 r.) • liczba utworzonych / odnowionych obiektów małej architektury o cennych walorach kulturowych (szt.) • liczba nowych ofert programowych w zakresie waloryzacji historycznej miasta (szt.) • liczba obiektów adaptowanych do nowych funkcji przywołujących przedwojenny klimat miasta (szt.) • liczba nowych ofert programowych w zakresie współpracy z właścicielami obiektów (szt.) • liczba obiektów o odnowionej elewacji (szt.) • liczba wyremontowanych obiektów (szt.)
CH 4. Poprawa jakości środowiska naturalnego	• udział ścieków oczyszczonych w ogólnej ilości ścieków (%) • zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń: BZT5, azot, fosfor, zawiesina (Mg/dobę) • zwiększenie przepustowości oczyszczalni ścieków (m³/dobę) • powierzchnia terenów inwestycji gospodarczych dostępnych w wyniku rozbudowy systemu wodno-kanalizacyjnego (ha) • powierzchnia terenów inwestycji mieszkaniowych dostępnych w wyniku rozbudowy systemu wodno-kanalizacyjnego (ha) • liczba przedsiębiorstw obsługiwanych przez system kanalizacji sanitarnej (szt./rok, zbiorczo od 2008 r.)

	• liczba mieszkańców objętych selektywną zbiórką odpadów komunalnych (tys. osób/rok, dynamika od 2008 r.) • ilość zebranych selektywnie odpadów komunalnych (tony/rok) • ilość niesegregowanych odpadów komunalnych trafiających na składowiska (tony/rok) • przepustowość zakładów odzysku i przetwarzania odpadów komunalnych (tony/rok) • liczba miejsc pracy utworzona w zakładach odzysku i przetwarzania odpadów komunalnych (osoby/rok, dynamika od 2008 r.) • ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest (tony/rok) • zmniejszenie emisji do atmosfery SO₂, NO_x, CO₂ i pyłów (tony/rok) • liczba zlikwidowanych źródeł niskiej emisji (szt./rok, zbiorczo od 2008 r.) • zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło w budynkach podłączonych do sieci zdalaczynnej (MWh/rok) • powierzchnia terenów objętych monitoringiem środowiska (ha) • powierzchnia terenów objętych mapami akustycznymi (ha)
CH 5. Współpraca wielopodmiotowa	• liczba nowych ofert programowych w zakresie realizacji wspólnych projektów / inicjatyw przez miasto oraz podmioty sektora biznesu i sektora publicznego, miasta Aglomeracji Górnośląskiej, miasta partnerskie (szt.) • liczba projektów / inicjatyw o charakterze gospodarczym, edukacyjnym, kulturowym, turystycznym, środowiskowym, realizowana przez miasto wspólnie z podmiotami sektora biznesu (szt./rok) • udział wydatków miasta w ramach wspólnych z sektorem biznesu projektów / inicjatyw o charakterze gospodarczym, edukacyjnym, kulturowym, turystycznym, środowiskowym (%) • liczba projektów / inicjatyw o charakterze gospodarczym, edukacyjnym, kulturowym, turystycznym, środowiskowym realizowana przez miasto wspólnie z podmiotami sektora społecznego (szt./rok) • udział wydatków miasta w ramach wspólnych z sektorem społecznym projektów / inicjatyw o charakterze gospodarczym, edukacyjnym, kulturowym, turystycznym, środowiskowym (%) • liczba projektów / inicjatyw o charakterze gospodarczym, edukacyjnym, kulturowym, turystycznym, środowiskowym realizowana przez miasto wspólnie z miastami Aglomeracji Górnośląskiej (szt./rok) • udział wydatków miasta w ramach wspólnych z miastami Aglomeracji Górnośląskiej projektów / inicjatyw o charakterze gospodarczym, edukacyjnym, kulturowym, turystycznym, środowiskowym (%) • liczba projektów / inicjatyw o charakterze gospodarczym, edukacyjnym, kulturowym, turystycznym, środowiskowym realizowana przez miasto wspólnie z miastami partnerskimi (szt./rok) • udział wydatków miasta w ramach wspólnych z miastami partnerskimi projektów / inicjatyw o charakterze gospodarczym, edukacyjnym, kulturowym, turystycznym, środowiskowym (%)

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu

Kierunki działań, przedsięwzięcia rozwojowe Strategii Rozwoju Miasta Zabrze na lata 2008-2020 dla CELÓW HORYZONTALNYCH

CH 1. Skuteczna promocja miasta

KH 1.1. Kształtowanie atrakcyjnego wizerunku miasta

PRH 1.1.1. Zintegrowana strategia promocji miasta

KH 1.2. Promowanie wybranych produktów miejskich – promocja zewnętrzna

PRH 1.2.1. Program promocji turystyki przemysłowej

PRH 1.2.2. Program promocji imprez i obiektów kulturalnych oraz sportowych

PRH 1.2.3. Program promocji gospodarczej miasta

PRH 1.2.4. Program promocji metropolitalnej miasta

CH 2. Rewitalizacja miasta

KH 2.1. Rewitalizacja terenów miejskich

PRH 2.1.1. Projekty rewitalizacyjne zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich

KH 2.2. Rewitalizacja terenów przemysłowych

PRH 2.2.1. Projekty rewitalizacyjne zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Obszarów Przemysłowych

CH 3. Poprawa estetyki miasta

KH 3.1. Tworzenie miejsc przyjaznych mieszkańcom

PRH 3.1.1. Budowa nowych i odnowienie istniejących skwerów, parków, zaułków, terenów zieleni miejskiej

PRH 3.1.2. Projekty dla Miejskiego Ogrodu Botanicznego

KH 3.2. Wprowadzenie obiektów małej infrastruktury w istniejącą zabudowę

PRH 3.2.1. Stworzenie przestrzeni dla twórczości artystycznej

KH 3.3. Przywołanie przedwojennych elementów przedwojennego klimatu miasta

PRH 3.3.1. Waloryzacja historyczna miasta

PRH 3.3.2. Adaptacja wybranych obiektów do nowych funkcji

KH 3.4. Odnowienie elewacji i remonty budynków

PRH 3.4.1. Projekty rewitalizacyjne

PRH 3.4.2. Określenie zasad współpracy z prywatnymi właścicielami obiektów (w zakresie odnawiania elewacji budynków)

KH 3.5. Tworzenie nowych obiektów wyróżniających miasta

PRH 3.5.1. Projekty prywatnych inwestorów w dziedzinie mieszkalnictwa, kultury, gospodarki, sportu i rekreacji, edukacji

CH 4. Poprawa jakości środowiska naturalnego

KH 4.1. Wspieranie działań proekologicznych

PRH 4.1.1. Przedsięwzięcia zorientowane na poprawę jakości powietrza (likwidacja niskiej emisji)

PRH 4.1.2. Przedsięwzięcia zorientowane na zmniejszanie zanieczyszczenia wód

PRH 4.1.3. Przedsięwzięcia zorientowane na właściwe gospodarowanie odpadami (w tym: modernizacja i rozbudowa Zakładu Segregacji oraz Kompostowania oraz system zbiórki odpadów)

PRH 4.1.4. Przedsięwzięcia zorientowane na zmniejszanie hałasu,

PRH 4.1.5. Przedsięwzięcia zorientowane na poszanowanie energii

PRH 4.1.6. Inicjatywy w zakresie wdrażania nowych technologii proekologicznych

CH 5. Współpraca wielopoziomowa

KH 5.A. Aktywne poszukiwanie partnerów rozwoju miasta

KH 5.B. Zacieśnienie współpracy z podmiotami działającymi w mieście

PRH 1.2.1. Program promocji turystyki poprzemysłowej

PRH 5.1. Inicjowanie i realizacja przedsięwzięć w ramach koncepcji partnerstwa publiczno-prywatnego

PRH 5.2. Inicjowanie i realizacja przedsięwzięć z sektorem obywatelskim

PRH 5.3. Inicjowanie i realizacja przedsięwzięć w ramach Górnośląskiego Związku Metropolitalnego

PRH 5.4. Współpraca z miastami partnerskimi

CH 1. Skuteczna promocja miasta

W ramach niniejszego podrozdziału zostaną przedstawione informacje dotyczące celu horyzontalnego - *Skuteczna promocja miasta* . Działania w zakresie osiągnięcia ww. celu ukierunkowane zostały na kształtowanie atrakcyjnego wizerunku miasta oraz promowanie wybranych produktów miejskich – promocja zewnętrzna.

Kształtowanie atrakcyjnego wizerunku miasta poprzez zintegrowaną strategię promocji miasta

Zabrze nie posiada jednolitego dokumentu, określającego programy działań promocyjnych miasta. Jednakże prowadzonych jest wiele zamierzeń, mających na celu zwiększenie identyfikacji mieszkańców ze swoim miastem. Są to działania zmierzające do utrwalenia wizerunku Zabrze, jako miasta turystyki przemysłowej, miasta nauki, miasta przyjaznego swoim mieszkańcom i ich gościom. W związku z powyższym została opracowana Strategia komunikacji marketingowej markowej produktów turystycznych miasta Zabrze na lata 2011- 2020 wraz z koncepcją marki miasta jako ośrodka turystyki poprzemysłowej. W ramach promocji Miasta zorganizowano m.in. Bal charytatywny, „Dzień Nauki”, wydarzenie promocyjne geocaching, kampanię fotograficzną w stacji telewizyjnej TVN. Ponadto wykonano szereg publikacji, folderów, informatorów, map turystycznych oraz gadżetów promujących Miasto Zabrze – wydatki w omawianym okresie to kwota 663 238 zł.

Promowanie wybranych produktów miejskich – promocja zewnętrzna.

W skład powyższego kierunku działania wchodzi:

- Program promocji turystyki przemysłowej
- Program promocji imprez i obiektów kulturalnych oraz sportowych
- Program promocji gospodarczej miasta
- Program promocji metropolitalnej miasta

W ramach kierunku działania *Promowanie wybranych produktów miejskich* przeprowadzono następujące działania:

- 1) W 2014 roku pod auspicjami Światowej Organizacji Turystyki oraz przy wsparciu Ministerstwa Sportu i Turystyki odbyła się XI edycja międzynarodowej konferencji, a jej tematem były: „Działające zakłady przemysłowe i usługowe jako nowe podmioty turystyki dziedzictwa przemysłowego”. Z roku na rok zwiększa się zasięg i znaczenie konferencji. Jej dorobek jest zauważalny w skali międzynarodowej. W konferencji od lat uczestniczą instytucje Unii Europejskiej, Rady Europy, OECD i UNESCO, a także organizacje pozarządowe, takie jak Europejski Szlak Dziedzictwa Przemysłowego, Komitet Ochrony Dziedzictwa Przemysłowego. Podstawowym celem konferencji jest popularyzacja idei ochrony europejskiego dziedzictwa przemysłowego poprzez wykorzystanie jego walorów turystycznych, kulturowych. Konferencja w znacznym stopniu przyczynia się do promocji Miasta Zabrze i regionu Śląska oraz zintensyfikowania działań mających na celu rozwój i promocję nowego rodzaju turystyki – turystyki industrialnej, turystyki w obiektach przemysłowych. Miasto Zabrze jest gospodarzem tych wydarzeń ze względu na długie tradycje związane z rozwojem przemysłu oraz z uwagi na dbałość o swoje dziedzictwo i jego konsekwentne wykorzystanie na rzecz rozwoju turystyki.
- 2) Zabrzańskie Międzynarodowe Targi Turystyki Dziedzictwa Przemysłowego i Turystyki Podziemnej organizowane są pod patronatem Światowej Organizacji Turystycznej oraz Ministerstwa Sportu i Turystyki. Z roku na rok rośnie liczba wystawców i przybywa zwiedzających. Targi są unikatowym wydarzeniem w skali naszego kraju, promują turystykę industrialną oraz podziemną, z których słynie Miasto Zabrze. Podczas minionych edycji Targów wśród wystawców znaleźli się przedstawiciele instytucji i obiektów dziedzictwa przemysłowego, przedstawiciele szlaków, miast, regionów z Polski i ze świata oraz twórcy rękodzieła, artyści, producenci żywności oraz wystawcy z Izraela, Hiszpanii, Peru, Niemiec, Czech,

Ukrainy, Słowacji, Tunezji i wielu innych. Partnerem Targów w 2014 roku były Indie. Z roku na rok wydarzenie cieszy się coraz większym zainteresowaniem, wpisując się na stałe w kalendarz imprez turystycznych.

- 3) W ramach wizyty studyjnej do Zabrza przyjechała grupa profesorów i studentów z Międzynarodowego Instytutu Przemysłowej Ekonomiki Środowiska w Lund – miasta partnerskiego Zabrza w Szwecji. Grupa realizowała w Zabrze projekt badawczy „Inteligentne miasto”, powstało również opracowanie pod tym samym tytułem.
- 4) Międzynarodowy Festiwal Rysowania odbył się z udziałem grup młodzieży z miast partnerskich Zabrza
- 5) Oficjalne delegacje z miast partnerskich Zabrza uczestniczyły w obchodach 92-lecia nadania Zabrze praw miejskich,
- 6) Zabrze gościło również przedstawiciela Miasta Seclin (Francja) oraz przedstawicieli Europejskiej Unii Dyrektorów Administracji Lokalnej uczestniczących w Międzynarodowej Konferencji „Kierunki rozwoju zarządzania zasobami ludzkimi”,
- 7) Przeprowadzona została promocja Miasta Zabrze i instytucji zabrzańskich podczas Jarmarku Bożonarodzeniowego w Rovereto (Włochy).
- 8) Przedstawiciele Miasta Zabrze wzięli udział w międzynarodowych konferencjach, wizytach studialnych, targach turystycznych i innych wydarzeniach o charakterze promocyjnym w Austrii, Belgii, Republice Czeskiej, Słowacji, Niemczech, Francji, Włoszech. Miasto Zabrze aktywnie brało udział również w targach inwestycyjnych. Obecność na targach stanowiła okazja do promocji miasta, co jest ważnym elementem rozwoju gospodarczego i kreowania wizerunku miasta.

Tabela 40. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu horyzontalnego CH 1. Skuteczna promocja miasta - na lata 2012-2014

Wskaźniki monitoringu i ewaluacji (efekty)	Nr wskaźnika	2012	2013	2014
liczba wypromowanych ofert inwestycyjnych (szt./rok)	W.165	-	8	9
liczba uczestników imprez promocji wewnętrznej miasta (tys. osób/rok)	W.167	23 470	22 055	24 500
liczba nowych ofert programowych w zakresie promocji metropolitalnej miasta (szt.)	W.168	2	3	3
uczestnictwo miasta w targach, konferencjach, wystawach międzynarodowych promujących miasto (szt./rok)	W.170	4	4	3
liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury (szt.)	W.174	3	3	3
ilość nowo powstałych systemów oznakowania obiektów gospodarczych, kulturalnych, zabytkowych, turystycznych, itp. (szt./rok)	W.177	49	2	5
liczba osób korzystających z nowych punktów informacji gospodarczej, kulturalnej, turystycznej (tys. osób/rok)	W.179	-	23 737	15 631

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu

CH 2. Rewitalizacja miasta

W ramach niniejszego podrozdziału zostaną przedstawione informacje dotyczące celu horyzontalnego - *Rewitalizacja miasta*. Działania w zakresie osiągnięcia ww. celu ukierunkowane zostały na aktywne poszukiwanie partnerów rozwoju miasta oraz na zacieśnienie współpracy z podmiotami działającymi w mieście. W Lokalnym Programie Rewitalizacji Obszarów Miasta Zabrze na lata 2007-2015, w zgodzie ze szczegółowymi wytycznymi dla priorytetów RPO WŚL. na lata 2007-2013 wyznaczono obszary rewitalizacji w oparciu o 3 kryteria:

- wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia;
- wysoką stopę bezrobocia;
- wysoki poziom przestępczości.

Przyjęty sposób na lata 2007-2015 wyznaczył obszary kryzysowe, wymagające rewitalizacji i kwalifikujące się do ubiegania o wsparcie w ramach RPO WŚL. W nawiązaniu do powyższego, do 2014 r. Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Rewitalizacji prowadził identyfikację sytuacji w oparciu o wyszczególnione w RPO WSL. kryteria dla obszarów rewitalizacji. Do obserwacji przebiegu procesu rewitalizacji stworzono Podsystem Rewitalizacji i Geodemografii, który został udostępniony na <http://siot.um.zabrze.pl/imap/?gpmmap=gp5>. Szczegóły, w tym dotyczące stanu realizacji projektów Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miasta Zabrze na lata 2007-2015, udostępniane są po zalogowaniu.

W ramach realizacji przedsięwzięć w celu osiągnięcia zamierzonego ww. celu strategicznego Miasto Zabrze zrealizowało następujące projekty zapisane w Lokalnym Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze:

- Rewitalizacja obiektu przy ul. 3 Maja 91-95 na potrzeby Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej - (Segment A).
- Przebudowa boiska na terenie GKS Walka – Makoszowy w Zabrzu do pełnowymiarowego boiska do gry w piłkę nożną ze sztuczną nawierzchnią (wraz z drenażem) i oświetleniem.

- Rozbudowa i przebudowa kompleksu sportowego znajdującego się przy ul. Jaskółczej 40 w Zabrzu wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na potrzeby szkolnictwa wyższego – etap I.
- Adaptacja budynku biblioteki Donnersmarcków dla potrzeb Filharmonii Zabrzeńskiej.
- Termomodernizacja budynku hali sportowej "Pogoń" przy ul. Wolności 406 w Zabrzu wraz z demontażem, transportem i unieszkodliwieniem 31,5t odpadów zawierających azbest.
- Przebudowa budynku po dyrekcji Huty Zabrze przy ul. Prof. Z. Religi 1 (dawna ul. Bytomska 1).
- Stworzenie strefy bezpieczeństwa w Zabrzu poprzez zakup i instalację systemu monitoringu wizyjnego
- „Adaptacja budynku przy ul. Roosevelta 32, na potrzeby dydaktyczno-edukacyjne Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej”

Poniżej wymienione są projekty w trakcie realizacji, opisane w Lokalnym Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze:

- Europejski Ośrodek Kultury Technicznej i Turystyki Przemysłowej – Rewitalizacja Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej
- „Europejski Ośrodek Kultury Technicznej i Turystyki Przemysłowej - Skansen „Królowa Luiza” - etap II”

W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze na lata 2007-2015 r. oprócz wskazanych projektów realizowanych przez Miasto Zabrze, swoje projekty realizuje szereg innych podmiotów z terenów miasta, współtworząc z miastem rewitalizację. Realizowane są, m.in., w tym zakresie projekty, takie jak: wnioskowany przez Stowarzyszenie Misericordia projekt, pt.: „Nowe Centrum – Rewitalizacja budynku przy Placu Dworcowym 6 wraz z przyległym podwórzem”, czy wnioskowany przez Stowarzyszenie Fenix projekt o nazwie „Centrum Rekreacji Zaborze – Rewitalizacja zbiorników wyrównawczych wraz z sąsiadującym budynkiem oraz zagospodarowaniem terenu przyległego”.

Na terenie objętych LPRM, prowadzone były prace remontowo-konserwatorskie:

- Prace remontowo-konserwatorskie drewnianego poddasza wraz z wymianą instalacji elektrycznej (w obrębie poddasza) Kościoła parafialnego pod wezwaniem św. Józefa w Zabrzu, ul. Roosevelta 102 – etap II.
- Remont elewacji Kościoła św. Jana Chrzciciela w Zabrzu Biskupicach – I etap.
- Odnowienie elewacji wraz z detalem architektonicznym budynku Kościoła. Ewangelicko-Augsburskiego, im. Pokoju w Zabrzu.
- Renowacja – konserwacja pomieszczenia Markowni. Zadanie realizowane będzie w ramach II etapu projektu pn.: Zmiana sposobu użytkowania budynków Kopalni „Ludwik” w Zabrzu.
- Remont i konserwacja elewacji ściany szczytowej (południowej) hali produkcyjnej Huty Zabrze - (obecnie hala nr 3) w zespole zabudowań dawnej Donnersmarckhütte AG w Zabrzu.

Tabela 41. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu horyzontalnego CH 2. Rewitalizacja miasta - na lata 2012-2014

Wskaźniki monitoringu i ewaluacji (efekty)	Nr wskaźnika	2012	2013	2014
wydatki miasta związane z rewitalizacją terenów miejskich (PLN/rok)	W.182	6 800 000	5 000 000	29 800 000
wydatki miasta związane z rewitalizacją terenów przemysłowych (PLN/rok)	W.187	18 900 000	6 900 000	15 800 000

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu

CH 3. Poprawa estetyki miasta

W ramach niniejszego podrozdziału zostaną przedstawione informacje dotyczące celu horyzontalnego - *Poprawa estetyki miasta*. Działania w zakresie osiągnięcia ww. celu ukierunkowane zostały m.in. na przywołanie wybranych elementów przedwojennego klimatu miasta oraz odnowienie elewacji i remonty budynków poprzez przedsięwzięcia rozwojowe *Waloryzacja historyczna miasta, Adaptacja wybranych obiektów do nowych funkcji oraz Projekty rewitalizacyjne*. W latach 2008 - 2014 w celu realizacji ww. założeń *Strategii* wykonano m.in. zadanie modernizacji budynku po dyrekcji huty Zabrze dla potrzeb administracji samorządowej oraz Centrum Zarządzania Kryzysowego. Analizując dalej *Strategię Rozwoju Miasta Zabrze na lata 2008-2020* w odniesieniu się do celu horyzontalnego *Poprawa estetyki miasta*, kolejne dane które zostaną przedstawione będą dotyczyć kierunku działań *Odnowienie elewacji i remonty budynków*, przedsięwzięcia rozwojowego *Określenie zasad współpracy z prywatnymi właścicielami obiektów (w zakresie odnawiania elewacji budynków)*.

W chwili obecnej na podstawie Uchwały Nr XIV/150/11 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 12.09.2011 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze Miasta Zabrze nie stanowiących jego wyłącznej własności, są udzielane dotacje celowe z zaznaczeniem, iż Miasto Zabrze może dofinansowywać jedynie zadania związane z remontami zabytkowych obiektów, które są wpisane do rejestru zabytków, jednak nie stanowią własności Miasta Zabrze. W 2014r. dotacje celowe zostały przyznane 10 obiektom, na łączną kwotę 726 tys. zł.

- Kościół Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Zabrzu Biskupicach – Etap III - renowacja elewacji,
- Kościoły św. Pawła Apostoła w Zabrzu Pawłowie remont dachu kopuły nad kaplicą oraz latarni,
- Zabytkowy pałac w Zabrzu Mikulczycach - remont elewacji budynku z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej,
- Zmiana sposobu użytkowania budynków Kopalni Ludwik na obiekty kultury przy ul. Hagera 43,
- Kamienica przy ul. Bytomskiej 83 w Zabrzu Biskupicach - remont balkonów

- Budynek mieszkalny typu wielorodzinnego przy ul. Krakusa 1 - wykonanie pionowej izolacji przeciwwilgociowej ścian piwnicznych,
- Budynek mieszkalny typu wielorodzinnego przy ul. Komuny Paryskiej 21-23 w Zabrzu Rokitnicy - wymiana pokrycia dachowego,
- Budynek mieszkalny typu wielorodzinnego przy ul. Medyków 6-8 w Zabrzu Rokitnicy - remont elewacji,
- Budynek mieszkalny typu wielorodzinnego przy ul. Śniadeckich 6-8 w Zabrzu Rokitnicy - remont elewacji,
- Budynek mieszkalny typu wielorodzinnego położonego w Zabrzu Rokitnicy przy ul. Komuny Paryskiej 4 - remont dachu.

Odnowienie elewacji i remonty budynków

W latach 2007 - 2014 w Zabrzu 54 budynki zostały objęte termomodernizacją. Wartość zrealizowanych w mieście projektów termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej wyniosła 80 mln zł, z czego połowę stanowiły dotacje zewnętrzne. W 2014r. lista ocieplonych budynków powiększyła się o kilka nowych placówek, głównie szkół i przedszkoli oraz przychodnię medyczną. Dzięki tym inwestycjom poprawia się estetyka miasta.

Najciekawsze zabrzańskie zabytki:

Główna Kluczowa Sztolnia Dziedziczna

To jeden z najbardziej interesujących zabytków hydrotechnicznych na Górnym Śląsku. Obecnie trwają prace rewitalizacyjne sztolni, którą będą mogli zwiedzać turyści na odcinku ok. 2,5km.

Mur oporowy z basztami

Mur oporowy z partiami wież wsadowych jest wpisany do wojewódzkiego rejestru zabytków pod nr rej. A/255/09 z 07.07.2009 r. Obiekt można podziwiać z zewnątrz, stanowi on przepiękny element zabrzańskiej panoramy

Kościół św. Józefa

przy ul. Roosevelta, wybudowany w latach 1930 – 1931 według projektu wybitnego architekta Dominikusa Bohma z Kolonii, w stylu modernistycznym jako budowla murowana o bardzo surowym charakterze, z jednoprzestrzennym wnętrzem i bogatej,

ukrytej w architekturze symbolice. Wewnątrz świątyni zachowane są witraże projektu D. Bohma. To najwybitniejsze dzieło architektoniczne na terenie miasta.

Szyb Maciej

Zespół Szybu „Maciej” w Zabrzu znajduje się na Szlaku Zabytków Techniki. Szyb Maciej wpisany jest do rejestru zabytków województwa śląskiego z mocy decyzji Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach: nr K-RD-KL/4160/8165/159/05 z dn. 30.12.2005 r.

Zabytkowe robotnicze osiedla

- Osiedle Borsiga
- Osiedle Ballestrema
- Osiedle Donnersmarcka

Cmentarz żydowski

ul. Cmentarna - założony w 1871 r., zgodnie z zasadami religii mojżeszowej poza terenem zabudowanym. Nekropolia posiada interesujący układ przestrzenny z osią centralną w postaci wybrukowanej kostką granitową alei. Na terenie cmentarza zachowało się ponad 700 nagrobków z inskrypcjami w języku hebrajskim i niemieckim, reprezentujących wolno stojące macewy w kwaterze dziecięcej do przyściennych grobowców rodzinnych w formach nawiązujących do neoantycznej architektury.

Kościół Ewangelicko-Augsburski „Pokoju”

ul. Lutra – wybudowany według projektu radcy budowlanego Kronenberga w 1874 r. w stylu neoromańskim, trójnawowy, orientowany na północ, murowany z prezbiterium w formie absydy o skromnym wyposażeniu wewnętrznym. To jedna z trzech najstarszych murowanych budowli sakralnych w mieście.

Stalowy dom

ul. Cmentarna - budynek 2-kondygnacyjny o niezwyklej konstrukcji, zbudowany z 8 metalowych ścian, połączonych na spaw, a wcześniej odlanych w zabrzańskie hucie Donnersmarcka. Wybudowany został w 26 dni, w lipcu 1927 r.

Budynek przeznaczony dla zamieszkania dla czterech rodzin, był prawdziwym architektonicznym eksperymentem. Jest to prawdopodobnie jedyny i najstarszy zachowany metalowy budynek w Europie.

Wieże ciśień

- ul. Zamoyskiego - wybudowana w latach 1907 – 1909,
- teren danej huty Donnersmarcka - wybudowana w 1871 r.

Budynek Poczty Głównej

ul. plac Dworcowy – monumentalny, symetryczny, murowany, zdobiony szczytami o falistej linii, dawny gmach poczty cesarskiej wybudowany w latach 1909 – 1911 w stylu eklektycznym z elementami neorenesansowymi i gotyckimi.

Rzeźba św. Jana Nepomucena

późnobarokowa rzeźba ufundowana przez jednego z właścicieli dóbr zabrzańskich barona Macieja Wilczka w 1778 r.

Grodzisko

stanowisko archeologiczne w Mikulczycach, bardzo dobrze zachowane w formie ściętego stożka o wysokości ponad 8 metrów otoczonego majdanem z fosą. Grodzisko odkryte w 1933 r. pochodzi według ustaleń archeologów z XII/XIII w. Na jego terenie znajdował się drewniany rycerski gródek obronny, który w wyniku pożaru uległ zniszczeniu. Gród posiadał zwodzony most z bramą i wieżę w części centralnej. To najstarszy materialny zabytek na terenie miasta Zabrze.

Inne godne uwagi obiekty architektoniczne:

Łaźnia Miejska

pl. Krakowski - budynek postawiony w 1929 r. w formie połączonych ze sobą prostych brył w stylu funkcjonalizmu z dachem nad basenem w całości przeszklonym.

Kościół św. Anny

wybudowany w latach 1897–1900 w stylu neoromańsko-gotyckim, zachowanym oryginalnym przedsoborowym wyposażeniem wnętrza, nawiązującym do architektury kościoła.

Kościół św. Jana Chrzciciela

ul Bytomska w Biskupicach - to najstarszy murowany budynek sakralny na terenie miasta, wybudowany w latach 1853 – 1857, na planie krzyża łacińskiego z trójboczną absydą, którego fundatorem była rodzina Ballestremów - właściciele majoratu biskupicko- rudzko- pławniowickiego.

Kościół ewangelicki

ul. Brygadzystów w Mikulczycach - budowla o konstrukcji drewnianej wzniesiona w roku 1937.

Dawna dyrekcja huty (obecnie Ratusz)

ul. Bytomska - dawna dyrekcja huty Donnersmarcka, wybudowana w 1907 r. według projektu Arnolda Hartmana z Berlina. Budynek o symetrycznej elewacji, zdobionej neobarokowym portalem. Dach zwieńczony wieżą w formie gloriety z zegarem.

Teatr Nowy

dawne kasyno huty Donnersmarcka z salą teatralno-koncertową z epoki, wybudowane w 1901 r. dla pracowników huty. Elewacja budynku zdobiona elementami muru pruskiego.

Szkoła Podstawowa nr 5

ul. Królewska - budynek powstał w 1905 r. w stylu historyzmu z elementami neorenesansowymi o symetrycznej bryle, pięknie zdobionej elewacji, z neogotyckimi portalami wejściowymi. To jeden z ciekawszych pod względem architektury budynków użyteczności publicznej, wciąż zachwycający swoją ceglana urodą.

Zespół Szkół Zawodowych

(technikum górnicze, dawniej gmach policji) - monumentalny budynek o surowej ceglanej elewacji, zdobionej rzędem dobrze wkomponowanych otworów okiennych, wybudowany w 1933 r. w stylu funkcjonalizmu według projektu E. Boddickera.

Dyrekcja Mostostalu

róg ulic Karola Miarki/Wolności - dawna kasa oszczędności, budynek o niezwyklej metalowej konstrukcji w formie szkieletu obudowanego ceglanyimi ścianami z pięknie zachowaną okrągłą szklaną windą. Wybudowany w 1929 r. według projektu Dominikusa Bohma i Rimpla.

Muzeum Górnictwa Węglowego

ul. 3 Maja - dawniej siedziba Starostwa Powiatowego. Budynek z 1875 r., rozbudowany w 1894 i 1906 r. o bogato zdobionej elewacji. Wewnątrz zachowana sala witrażowa projektu arch. A. Hartmana, zwieńczona drewnianym polichromowanym stropem.

Sąd Rejonowy

ul. 3 Maja - wybudowany w 1894 r. rozbudowany w 1907 r. Całość budowli utrzymana w stylu neorenesansu niderlandzkiego.

Szpital Kliniczny nr 1

ul. 3 Maja - to zespół kilkunastu wolno stojących budynków o ciekawej architekturze, zbudowanych na przełomie lat od 1858 r. do 1905 r., wyróżniających się monumentalną - o ciekawej architekturze - wieżą kominową wodną projektu architekta A. Hartmana.

Budynek mieszkalny

wielorodzinny, ul. Roosevelta - wybudowany w 1932 r. stylu tzw. galerowca, o charakterystycznej długiej elewacji, zwieńczony wykuszami usytuowanymi nad wejściami do klatek schodowych.

Hotel

oddział Banku Śląskiego, ul. Wolności - dawny hotel Admiralpalast, przedwojenna wizytówka miasta, nazywana zabrzańskim drapaczem chmur. Wybudowany jako budynek narożny w stylu modernistycznym z elementami sztuki art deco w latach 1924 – 1928. Budynek wieńczy sporych rozmiarów kopuła.

Tworzenie miejsc przyjaznych mieszkańcom:

Na terenie Gminy Miejskiej Zabrze znajduje się 10 kompleksów parkowo – leśnych o łącznej powierzchni 173,94 ha, które tworzą lasy komunalne. W obrębie miejskim funkcjonuje również park leśny im. Powstańców Śląskich o powierzchni około 300 ha.

Na terenie miasta Zabrze znajduje się 8 parków miejskich:

- park przy ul. Krakowskiej,
- park Hutniczy,
- park im. Jacka Kuronia,
- park im. Tadeusza Kościuszki,
- park im. Poległych Bohaterów,
- park Rodzinny
- park im. Witolda Pileckiego o łącznej powierzchni 38,26 ha
- park im. Jana Pawła II, zajmujący powierzchnię 3,478 ha.

Na terenie miasta Zabrze znajdują się 42 place zabaw, 11 siłowni zewnętrznych, 5 placów do jazdy na rolkach, 20 boisk wielofunkcyjnych oraz 4 fontanny.

Fontanny zlokalizowane są na zieleńcach:

- przy Placu Krakowskim,
- ul. Św. Floriana,
- ul. Gen. Charlesa de Gaulle'a
- przed budynkiem Urzędu Stanu Cywilnego,

Tabela 42. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu horyzontalnego CH3. Poprawa estetyki miasta - na lata 2012-2014

Wskaźniki monitoringu i ewaluacji (efekty)	Nr wskaźnika	2012	2013	2014
liczba nowych skwerów, placów, parków, zaułków, terenów zieleni miejskiej (szt./rok)	W.188	1	1	2
powierzchnia skwerów, placów, parków, zaułków, terenów zieleni miejskiej (ha/rok)	W.189	123,04ha	149,59ha	127,94ha
wydatki związane z budową nowych skwerów, placów, parków, zaułków, terenów zieleni miejskiej (PLN/rok)	W.190	60 000	60 000	285 000
wydatki związane z podniesieniem atrakcyjności oferty Miejskiego Ogrodu Botanicznego (PLN/rok)	W.194	87 000	44 000	26 000
liczba utworzonych / odnowionych obiektów małej architektury o cennych walorach kulturowych (szt.)	W.195	3	1	4
liczba obiektów adaptowanych do nowych funkcji przywołujących przedwojenny klimat miasta (szt.)	W.197	0	0	1
liczba nowych ofert programowych w zakresie współpracy z właścicielami obiektów (szt.)	W.198	1	1	1
liczba wyremontowanych obiektów (szt.)	W.200	24	16	18

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu

CH 4. Poprawa jakości środowiska naturalnego

W ramach niniejszego podrozdziału zostaną przedstawione informacje dotyczące celu horyzontalnego - *Poprawa jakości środowiska naturalnego*. Działania w zakresie osiągania ww. celu ukierunkowane zostały na wspieranie działań proekologicznych. Zadania zrealizowane w zakresie zapisów Strategii dotyczące kierunku działań Wspieranie działań proekologicznych:

1.)Przedsięwzięcia zorientowane na poprawę jakości powietrza oraz Przedsięwzięcia zorientowane na poszanowanie energii :

Głównym celem zadania: *Program Ograniczania Niskiej Emisji na terenie miasta Zabrze* jest poprawa stanu środowiska naturalnego w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego poprzez zmniejszenie ilości zanieczyszczeń pyłowo-gazowych powstających w procesie spalania paliw kopalnych emitowanych do atmosfery przez źródła ciepła zlokalizowane w budynkach jednorodzinnych usytuowanych na terenie miasta Zabrze.

Drugim celem zadania jest poprawa stanu energetycznego budynków jednorodzinnych, których właściciele zgłosili chęć przeprowadzenia termomodernizacji, a co za tym idzie zmniejszenie kosztów ogrzewania i zużycia energii.

Do końca 2014 r. zrealizowano pięć etapów PONE w ramach, których zrealizowano 2474 jednostkowych inwestycji w obiektach indywidualnych, z dofinansowania skorzystało 1189 domów jednorodzinnych.

W wyniku realizacji przedsięwzięcia nastąpi poprawa stanu środowiska, a w szczególności powietrza atmosferycznego poprzez ograniczenie zjawiska, tzw. niskiej emisji.

PONE etap V

WFOŚiGW w Katowicach przyznał Miastu pożyczkę w wysokości 3 252 986,83 zł na realizację V Etapu PONE.

W roku 2014 zrealizowano w budynkach indywidualnych, zlokalizowanych na terenie miasta Zabrze poniżej wymienione inwestycje:

- zlikwidowanie źródeł ciepła opalanych paliwem gazowym w 40 budynkach,
- 40 zmodernizowanych źródeł ciepła,
- docieplenie ścian w 80 budynkach,
- docieplenie stropów w 74 budynkach,
- wymiana stolarki okiennej w 60 budynkach,
- 47 instalacji solarnych,
- 40 instalacji fotowoltaicznych.

PONE etap IV – KAWKA

W ramach Programu „Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii. Część 1) Program pilotażowy KAWKA” na rok 2014. Zakres zadania objęty programem KAWKA IV obejmował:

- wymianę kotła węglowego na kocioł węglowy retortowo – tłokowy – 60,
- wymianę kotła węglowego na kocioł gazowy – 20,
- zabudowę instalacji solarnej – 55.

Udzielona dotacja ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie wynosiła 477 785,20 zł.

PONE etap V – KAWKA

W roku 2014 zrealizowano w budynkach indywidualnych, zlokalizowanych na terenie miasta Zabrze poniżej wymienione inwestycje:

- zlikwidowanie źródeł ciepła opalanych paliwem stałym w 130 budynkach,
- 130 zmodernizowanych źródeł ciepła,
- 70 instalacji solarnych.

Kwota udzielonej dotacji ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie wynosiła 1 132 556,97 zł, natomiast kwota udzielonej pożyczki ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki wynosiła 880 877,67 zł.

PONE etap VI – KAWKA

Wniosek do WFOŚiGW w Katowicach o dotację na realizację PONE etap VI - KAWKA został złożony przez miasto Zabrze w maju 2014r. Wnioskowane kwoty to 931 000,00 zł pożyczki z WFOŚiGW oraz 1 197 000,00 zł dotacji z NFOŚiGW.

W roku 2015 została założona realizacja w budynkach indywidualnych, zlokalizowanych na terenie miasta Zabrze poniżej wymienionych inwestycji:

- zlikwidowanie źródeł ciepła opalanych węglem w 120 budynkach,
- 80 instalacji solarnych.

VI etap PONE

Wniosek do WFOŚiGW w Katowicach o pożyczkę na realizację VI Etapu PONE został złożony przez miasto Zabrze w październiku 2014 r. Wnioskowana kwota to 3 045 000,00 zł pożyczki.

W roku 2015 została założona realizacja w budynkach indywidualnych, zlokalizowanych na terenie miasta Zabrze poniżej wymienionych inwestycji:

- zlikwidowanie źródeł ciepła opalanych paliwem gazowym w 40 budynkach,
- 40 zmodernizowanych źródeł ciepła,
- docieplenie ścian w 70 budynkach,
- docieplenie stropów w 60 budynkach,
- wymiana stolarki okiennej w 50 budynkach,
- 25 instalacji solarnych,
- 60 instalacji fotowoltaicznych

Małe PONE

Dofinansowanie w związku ze zmianą systemu ogrzewania – małe PONE - z budżetu Miasta Zabrze mieszkańcom dofinansowywane są koszty poniesione na modernizację systemów grzewczych. Miasto udziela dofinansowania wszystkim posiadaczom lokali mieszkalnych na inwestycje związane ze zmianą systemu ogrzewania na ogrzewanie proekologiczne. W latach 2010-2014 r. łączna kwota dofinansowania do kosztów poniesionych na zmianę systemów grzewczych wyniosła 1.916.464,70zł. W poszczególnych latach odnotowano poniższe kwoty:

- 2010 r. – 277 659,34 zł
- 2011 r. – 493 387,40 zł
- 2012 r. – 436 350,75 zł
- 2013 r. – 391 458,12 zł
- 2014 r. – 317 609,06 zł

Termomodernizacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych, należących do zasobów Zabrzeńskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, zlokalizowanych w Zabrze przy ul. Marii Curie-Skłodowskiej, ul. Wolności, wraz z demontażem, transportem i unieszkodliwieniem płyt zawierających azbest.

Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej:

- Termomodernizacja budynku ZSO przy ul. Wolności
- Modernizacja budynku ZSO 5,
- Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 14,
- Termomodernizacja budynku ZS nr 20 przy ul. Gagarina,
- Modernizacja placówek oświatowych,
- Modernizacja budynku SP 24,
- Termomodernizacja w budynkach miejskich jednostek organizacyjnych
- Termomodernizacja budynku Przedszkola nr 34,
- Termomodernizacja budynku Śląskiego Uniwersytetu Medycznego,
- Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 30,
- Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół Ekonomiczno-Usługowych,
- Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 16,
- Termomodernizacja budynku Gimnazjum 20, ul. Kasprowicza,

Tabela 43. Wyniki pomiarów jakości powietrza w Zabrzu w okresie 2012-2014r.

CZAS	SO ₂	NO ₂	NO _x	NO	CO	PM10
	Dwutlenek k siarki	Dwutlenek azotu	Tlenki azotu	Tlenek azotu	Tlenek węgla	Pył zawieszony PM10
	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]
średnia wartość w 2012	20,2	29	43	10	717	55
średnia wartość w 2013	15,7	25	34	6	529	46
średnia wartość w 2014	14,8	23	37	9	551	50

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach

2.) Przedsięwzięcia zorientowane na zmniejszanie hałasu:

W 2013 r. opracowano „Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Zabrze na lata 2013-2018”, który został przyjęty Uchwałą Nr XLIV/637/13 Rady Miasta Zabrze z dnia 21.10.2013 r.

W Programie określono kierunki działań mające na celu poprawę klimatu akustycznego miasta w miejscach, gdzie stwierdzone są największe przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku oraz tam, gdzie na oddziaływanie hałasu narażona jest największa liczba osób. Dokument zawiera zadania krótkoterminowe, które powinny być podjęte w czasie obowiązywania „Programu ochrony przed hałasem dla miasta Zabrze na lata 2013-2018”, jak również długoterminowe przewidziane do realizacji w dłuższej perspektywie czasowej niż czas obowiązywania Programu.

Mapa Akustyczna Miasta Zabrze

W ramach realizacji projektu pn.: „Utworzenie Mapy Akustycznej Miasta Zabrze wraz z systemem do jej aktualizacji zarządzania i udostępniania” opracowana została mapa akustyczna spełniająca wymagania zawarte w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo

ochrony środowiska (Dz. U. 2008, Nr 25; poz. 150) oraz w Dyrektywie Unii Europejskiej 2002/49/WE.

Przedmiotem projektu było opracowanie mapy akustycznej Miasta Zabrze, na podstawie wyników pomiarów i zasobów danych zawartych w miejskim Systemie Informacji o Terenie (SIoT), stanowiącej ogólnodostępny kompleksowy system informacji o stanie środowiska akustycznego na obszarze Zabrze. Mapa akustyczna ma na celu ustalenie stopnia narażenia na hałas w środowisku oraz zapewnienie społeczeństwu dostępu do informacji dotyczącej hałasu w środowisku, ponadto mapa akustyczna stanowi istotny element przy tworzeniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W oparciu o mapę przyjęte zostaną plany działań eliminacji zagrożeń nadmiernym hałasem wybranych obszarów miasta.

Mapa akustyczna udostępniona została za pośrednictwem portalu internetowego pod adresem www.pma.um.zabrze.pl. Dodatkowo mapa akustyczna jest również dostępna na płytach CD oraz w formie wydruków.

Realizacja projektu została podzielona na dwa etapy. Pierwszy obejmował wykonanie pomiarów hałasu komunikacyjnego na terenie miasta Zabrze. W ramach etapu przeprowadzone zostały pomiary poziomego hałasu drogowego w 50-ciu punktach pomiarowych, pomiary hałasu kolejowego w 10-ciu punktach pomiarowych, pomiary hałasu tramwajowego w 5-ciu punktach pomiarowych zlokalizowanych na terenie Miasta Zabrze. Natomiast w trakcie drugiego etapu projektu zrealizowano m.in. wykonanie pomiarów hałasu przemysłowego dla 37 podmiotów gospodarczych, pozyskanie danych nieakustycznych, przygotowanie modelu akustyczno-geometrycznego terenu miasta, wykonanie części graficznej i części opisowej mapy akustycznej. Projekt uzyskał dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 (RPO WSL 2007-2013, Działanie 5.4. Zarządzanie Środowiskiem) w wysokości 85% kosztów kwalifikowanych. Całkowity koszt projektu wynosił 694 212,64 zł.

Rekultywacja terenów w rejonie rzeki Bytomki na obszarze Gminy Zabrze – projekt realizowany przy dofinansowaniu unijnym ze środków Funduszu Spójności. W postępowaniu przetargowym wyłoniono ostatniego wykonawcę robót budowlanych.

Zgodnie z podpisanym aneksem do umowy o dofinansowanie nabyto nieruchomości na potrzeby realizowanego projektu oraz zawarto umowy na zrekultywowanie dwóch kolejnych zdegradowanych terenów sąsiadujących z rzeką Bytomką. Ponadto oddano do użytku siedem zrekultywowanych terenów, a na pozostałych kontynuowano roboty związane z oczyszczaniem terenów i wymianą gruntów, roboty związane z wykonaniem rekultywacji technicznej i biologicznej, roboty w zakresie wytyczania dróg pożarowych, ścieżek i szlaków. W dalszym ciągu prowadzono działania promocyjne i informacyjne. Środki rozdysponowane na omawiane zadanie wyniosły w 2014 roku ponad 23,5 mln zł,

Poprawa gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Zabrze. Etap II

Poprawa gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Zabrze. Etap II” jest kontynuacją realizowanego w latach 2006 – 2010 Projektu Poprawa gospodarki wodno – ściekowej na terenie Gminy Zabrze”. Przedsięwzięcie swoim zakresem obejmowało następujące dzielnice i osiedla Zabrze: Pawłów, Zaborze, Osiedle Borsiga w Biskupicach, Osiedle Piasek w Makoszowach, część Mikulczyc, osiedle Wyzwolenia, a także teren Oczyszczalni ścieków „Śródmieście”.

Zakres rzeczowy inwestycji obejmował:

- budowę i przebudowę ok. 76 km kanalizacji sanitarnej wraz z 4 przepompowniami ścieków
- budowę i przebudowę ok. 76 km kanalizacji deszczowej
- wykonanie hermetyzacji i dezodoryzacji wybranych elementów na oczyszczalni ścieków „Śródmieście”.
- wymiana ok. 32,5 km sieci wodociągowej
- przebudowa ok. 320 tys.m² dróg i chodników.

W efekcie inwestycji polegającej na uporządkowaniu gospodarki wodnej niemal 100 procent mieszkańców podłączonych zostało do sieci, która teraz cechuje się niższą awaryjnością i lepszym stanem wód. W celu dalszego zmniejszania strat wody planowana jest rozbudowywa systemu monitoringu sieci oraz ciągła wymiana awaryjnych odcinków, kontynuując przy tym program aktywnej kontroli wycieków.

Edukacja ekologiczna:

- zakup nagród i pomocy dydaktycznych dla uczestników programów ekologicznych, współfinansowanie wycieczek i programów ekologicznych oraz gier terenowych, refundacja kosztów programów autorskich,
- refundacja kosztów spotkań pogłębiających zainteresowanie uczniów problematyką środowiska, refundacja części kosztów organizowanych cyklicznie imprez gminnych pogłębiających wiedzę ekologiczną,
- organizacja przedsięwzięcia ekologicznego pn.: „XXI Tydzień Ziemi” współorganizowanego przez Muzeum Górnictwa Węglowego (warsztaty, prelekcje, konkursy),
- spotkania i konkursy w ramach edukacji ekologicznej, w tym m. in.:
 - „Śmieci pod lupą – czyli ekologiczny Pawłow” – warsztaty ekologiczne, zbiórka surowców wtórnych przeprowadzane wśród młodzieży szkolnej i przedszkolaków,
 - „Moje miejsce nad rzeką Bytomką – labirynt wyobraźni” – konkurs plastyczny w zakresie ochrony środowiska,
- zrealizowany został program pn.: „Organizacja Edukacji Ekologicznej – Warsztaty Edukacji Ekologicznej” przez Miejski Ogród Botaniczny – przeprowadzono konkursy oraz zajęcia ekologiczne,

Na wydatki związane z zagadnieniem edukacji ekologicznej przeznaczono w 2014 roku łącznie środki na poziomie 292 tys. zł.

„Zielone Zabrze” - XIX edycja konkursu

Konkurs Zielone Zabrze organizowany jest on cyklicznie od roku 1996. W 2014 roku konkurs przeprowadzony był w pięciu kategoriach: na najpiękniejszy balkon, ogród przydomowy, ogród działkowy, zieleniec na osiedlu mieszkaniowym oraz zieleniec przed zakładem pracy. Celem konkursu było pobudzenie inicjatywy lokalnej oraz zachęcenie mieszkańców do upiększenia miasta Zabrze poprzez dbałość o otaczającą zieleni.

Tabela 44. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu horyzontalnego CH4. Poprawa jakości środowiska naturalnego - na lata 2012-2014

Wskaźniki monitoringu i ewaluacji (efekty)	Nr wskaźnika	2012	2013	2014
liczba mieszkańców objętych selektywną zbiórką odpadów komunalnych (tys. osób/rok)	W.207	-	111 496	126 414
ilość zebranych selektywnie odpadów komunalnych (tony/rok)	W.208	13 722	12 117	14 832
ilość niesegregowanych odpadów komunalnych trafiających na składowiska (tony/rok)*	W.209	14 291	919	0
ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest (tony/rok, m ²)	W.212	18,02	96,88	1 913,20 m ²
liczba zlikwidowanych źródeł niskiej emisji (szt./rok)	W.214	370	314	382
powierzchnia terenów objętych monitoringiem środowiska (ha)	W.216	8040	8040	8040
powierzchnia terenów objętych mapami akustycznymi (ha)	W.217	8040	8040	8040

Źródło: Urząd Miejski w Zabrze

* Wskaźnik ilość niesegregowanych odpadów komunalnych trafiających na składowisko dotyczy odpadów zmieszanych, które są składowane. Odpady komunalne zmieszane wywożone są do regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych. W Zabrze eksploatowana jest jedna taka instalacja należąca do MPGK Sp. z o.o. w Zabrze gdzie odpady zmieszane podawane są od razu mechaniczno- biologicznemu przetwarzaniu.

CH 5. Współpraca wielopodmiotowa

Współpraca wielopodmiotowa to wyraz wzmacniania procesu budowania społeczeństwa obywatelskiego w celu zwiększania uczestnictwa mieszkańców Miasta w życiu społeczności lokalnej oraz rozwiązywaniu problemów nie tylko społecznych.

W ramach niniejszego podrozdziału zostaną przedstawione informacje dotyczące celu horyzontalnego - *Współpraca wielopodmiotowa*. Działania w zakresie osiągnięcia ww. celu ukierunkowane zostały na aktywne poszukiwanie partnerów rozwoju miasta oraz na zacieśnienie współpracy z podmiotami działającymi w mieście poprzez przedsięwzięcia rozwojowe:

- Program promocji turystyki poprzemysłowej
- Współpraca z miastami partnerskimi
- Inicjowanie i realizacja przedsięwzięć z sektorem obywatelskim

Program promocji turystyki poprzemysłowej

W 2014 roku przy wsparciu Ministerstwa Sportu i Turystyki oraz pod auspicjami Światowej Organizacji Turystyki odbyła się kolejna edycja międzynarodowej konferencji, a jej tematem były: „Działające zakłady przemysłowe i usługowe jako nowe podmioty turystyki dziedzictwa przemysłowego”. Z roku na rok zwiększa się zasięg i znaczenie konferencji. Jej dorobek jest zauważalny w skali międzynarodowej. W konferencji od lat uczestniczą instytucje Unii Europejskiej, Rady Europy, OECD i UNESCO, a także organizacje pozarządowe, takie jak Europejski Szlak Dziedzictwa Przemysłowego, Komitet Ochrony Dziedzictwa Przemysłowego. Podstawowym celem konferencji jest popularyzacja idei ochrony europejskiego dziedzictwa przemysłowego poprzez wykorzystanie jego walorów turystycznych, kulturowych. Miasto Zabrze jest gospodarzem tych wydarzeń ze względu na długie tradycje związane z rozwojem przemysłu oraz z uwagi na dbałość o swoje dziedzictwo i jego konsekwentne wykorzystanie na rzecz rozwoju turystyki.

Zabrzańskie Międzynarodowe Targi Turystyki Dziedzictwa Przemysłowego i Turystyki Podziemnej organizowane są również pod patronatem Światowej Organizacji

Turystycznej oraz Ministerstwa Sportu i Turystyki. Z roku na rok rośnie liczba wystawców i przybywa zwiedzających. Targi są unikatowym wydarzeniem w skali naszego kraju, promują turystykę industrialną oraz podziemną, z których słynie Miasto Zabrze. Podczas minionych edycji Targów wśród wystawców znaleźli się przedstawiciele instytucji i obiektów dziedzictwa przemysłowego, przedstawiciele szlaków, miast, regionów z Polski i ze świata oraz wystawcy z Izraela, Hiszpanii, Peru, Niemiec, Czech, Ukrainy, Słowacji, Tunezji. Partnerem Targów w 2014 roku były Indie.

Współpraca z miastami partnerskimi

W ramach realizacji szeroko pojętej współpracy z zagranicą

Miasto Zabrze przeprowadziło w 2014r. następujące działania :

- projekt badawczy „Inteligentne miasto” wizyta w Zabrzu grupy profesorów i studentów z Międzynarodowego Instytutu Przemysłowej Ekonomiki Środowiska w Lund – mieście partnerskim Zabrze w Szwecji,
- wymiana partnerska uczniów pomiędzy szkołami spożywczymi miast partnerski: Zabrze i Trnavy,
- XI Międzynarodowa Konferencja pn. „Działające zakłady przemysłowe i usługowe jako nowe produkty turystyki dziedzictwa przemysłowego” – pobyt w Zabrzu gości zagranicznych,
- Międzynarodowy Festiwal Rysowania, pobyt w Zabrzu gości z miast partnerskich Zabrze: Równego (Ukraina) i Trnavy,
- zorganizowanie pobytu w Zabrzu samorządowców z Ukrainy w ramach międzynarodowej wymiany doświadczeń,
- obchody 92-lecia nadania Zabrzu praw miejskich, pobyt w Zabrzu oficjalnych delegacji z miast partnerskich Zabrze: Sangerhausen (Niemcy), Lund, Trnava i Seclin (Francja)
- Międzynarodowa Konferencja „Kierunki rozwoju zarządzania zasobami ludzkimi”, wizyty w Zabrzu przedstawiciela Miasta Seclin (Francja) oraz przedstawicieli Europejskiej Unii Dyrektorów Administracji Lokalnej
- Jarmark Bożonarodzeniowy w Rovereto (Włochy) promocja Miasta Zabrze i instytucji zabrzańskich w ramach współpracy partnerskiej

- udział w międzynarodowych konferencjach, targach turystycznych i innych wydarzeniach o charakterze promocyjnym w Austrii, Belgii, Republice Czeskiej, Słowacji, Niemczech, Francji, Włoszech.
- Program grantowy - Wsparcie międzynarodowych tematycznych produktów turystycznych jako środków wzrostu kompetencji i zrównoważenia turystyki europejskiej. Projekt realizowany był od stycznia 2013 r. do czerwca 2014 r. Projekt został złożony przez Muzeum Górnictwa Węglowego, Miasto Zabrze oraz sektor MŚP reprezentowany przez biuro turystyczne. W ramach Projektu została opracowana Strategia Sieci, odbyły się wizyty studyjne oraz spotkania warsztatowe, wykonana zostanie platforma internetowa.

Projekt budżetu partycypacyjnego

W Zabrzu od wielu lat przeznacza się środki z budżetu miasta na działania realizowane przez grupy mieszkańców. Wspierane są organizacje pozarządowe, kluby sportowe oraz rady dzielnic, które ubiegają się o środki w ramach konkursy inicjatyw rad dzielnic. Od roku 2015 ma zostać uruchomiony budżet partycypacyjny. W ramach budżetu planuje się przeznaczyć kwotę 3 mln zł, o wydatkowaniu której zdecydują mieszkańcy Zabrze. Dzięki tej inicjatywie zostanie wzmocnienie aktywności zabrzeńców na rzecz lokalnej społeczności. Mieszkańcy zostaną włączeni w proces współdecydowania o kierunkach rozdysponowania środków publicznych. Zabrzeński Budżet Partycypacyjny to wieloetapowy proces, w którym mieszkańcy decydują o przeznaczeniu określonej części środków finansowych wydawanych z miejskiego budżetu. Budżet partycypacyjny będzie obejmował wydatki majątkowe w tym modernizacje i remonty.

W 2015 r. nastąpi wdrożenie pilotażowe:

- w budżecie Miasta utworzona zostanie specjalna rezerwa celowa w wysokości 3 mln zł, co stanowi ok. 0,3% wydatków ogółem budżetu Miasta na rok 2014,
- po procedurze wyboru zadań do realizacji nastąpi rozdysponowanie rezerwy,
- realizacja zadań w 2015 roku przez odpowiednie Wydziały / jednostki organizacyjne.

Tabela 45. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu horyzontalnego CH 5. Współpraca wielopodmiotowa - na lata 2012-2014

Wskaźniki monitoringu i ewaluacji (efekty)	Nr wskaźnika	2012	2013	2014
liczba projektów / inicjatyw o charakterze gospodarczym, edukacyjnym, kulturowym, turystycznym, środowiskowym, realizowana przez miasto wspólnie z podmiotami sektora biznesu (szt./rok)	W.219	-	2	4
udział wydatków miasta w ramach wspólnych z sektorem biznesu projektów / inicjatyw o charakterze gospodarczym, edukacyjnym, kulturowym, turystycznym, środowiskowym (%)	W.220	-	35 285,57	139 514,60
liczba projektów / inicjatyw o charakterze gospodarczym, edukacyjnym, kulturowym, turystycznym, środowiskowym realizowana przez miasto wspólnie z podmiotami sektora społecznego (szt./rok)	W.221	-	4	4

Źródło: ZCRP, Urząd Miejski w Zabrzu

Tabela 46. Zestawienie projektów współfinansowanych ze środków unijnych dla których umowy o dofinansowanie podpisano w okresie od dnia 01.01.2014 r. do dnia 31.12.2014 r. - miejskie jednostki organizacyjne z wykluczeniem spółek miejskich

Lp.	Tytuł projektu/nazwa zadania	Nazwa instytucji przekazującej dotację	Nazwa programu do którego aplikowano o środki finansowe	Jednostka aplikująca o środki finansowe/ prowadząca nadzór nad projektem /realizująca projekt	Środki Własne	Dofinansowanie		Odniesienie do Strategii Rozwoju Miasta Zabrze	Stan realizacji	Data podpisania umowy/ data rozpoczęcia realizacji
						Środki Krajowe	Środki Unii Europejskiej			
Projekty inwestycyjne										
1	"Kompleksowe uzbrojenie terenów inwestycyjnych w północnej części Miasta Zabrze - etap I"	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	Regionalny Program Operacyjny 2007-2013 Priorytet 1. Badania i rozwój technologiczny, innowacje i przedsiębiorczość	Miasto Zabrze/ Wydział Inwestycji i Remontów/ Wydział Strategii i Rozwoju Miasta	4 882 373,63	0,00 zł	27 666 783,90	P1. Środowisko gospodarcze C1. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej miasta na rzecz wzrostu potencjału zatrudnienia K.1.2. Uzbrajanie w infrastrukturę techniczną terenową inwestycyjnych	w trakcie realizacji	22.04.2014 /10.02.2014
2	"Kompleksowe uzbrojenie terenów inwestycyjnych w północnej części Miasta Zabrze - etap II"	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	Regionalny Program Operacyjny 2007-2013 Priorytet 1. Badania i rozwój technologiczny, innowacje i przedsiębiorczość	Miasto Zabrze /Wydział Inwestycji i Remontów/ Wydział Strategii i Rozwoju Miasta	4 130 714,43	0,00 zł	23 407 381,73	P1. Środowisko gospodarcze C1. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej miasta na rzecz wzrostu potencjału zatrudnienia K.1.2. Uzbrajanie w infrastrukturę techniczną terenów inwestycyjnych	w trakcie realizacji	30.09.2014 /01.04.2014
3	Przebudowa skrzyżowania ulic Wolności Kondratowicza w Zabrzu wraz z sygnalizacją świetlną	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	Regionalny Program Operacyjny 2007-2013 Priorytet 7. Transport	Miasto Zabrze/ Wydział Strategii i Rozwoju Miasta / Miejski Zarząd Dróg i Infrastruktury Informatycznej w Zabrzu	339 500,37	0,00	1 923 835,42	P3 Atrakcyjne przestrzenie publiczne' C14 Poprawa dostępności komunikacyjnej miasta i kierunek działań K 14.1 Modernizacja istniejącej infrastruktury	w trakcie realizacji	27.06.2014 /15.01.2015

Prezydent Miasta Zabrze

4	Przebudowa i adaptacja zabytkowej infrastruktury Kopalni Guido w Zabrzu na cele turystyczne i kulturalne	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	Regionalny Program Operacyjny / Priorytet VI. Zrównoważony rozwój miast	Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu	5 565 350,69	0,00 zł	5 322 484,00	P3 Atrakcyjne przestrzenie publiczne C 16. Rozwój turystyki w oparciu o obiekty przemysłowe CH2. Rewitalizacja Miasta	w trakcie realizacji	16.10.2014
5	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej - Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Zabrze	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Program operacyjny - Infrastruktura i środowisko Priorytet IX Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna Fundusz spójności	Miasto Zabrze / Wydział Ekologii	46 125,00	0,00	261 375,00	CH4. Poprawa jakości środowiska naturalnego	w trakcie realizacji	14.11.2014 /02.11.2014
				Łącznie:	14 964 064,12	0,00	58 581 860,05			
Projekty społeczne										
6	ERASMUS + Akcja K1 2014-2016	AGENCJA NARODOWA PROGRAMU ERASMUS +	ERASMUS +	Miasto Zabrze/ Wydział Oświaty/ Szkoły: Gimnazjum nr 12, Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 7, Centrum Edukacji, Zespół Szkół nr 10, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 12, Zespół Szkół Specjalnych nr 40	0,00	0,00	217 834,00	P2. Nowoczesne społeczeństwo miejskie C6. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców międzynarodowa wymiana młodzieży	w trakcie realizacji	11.2014
7	ERASMUS + Akcja K2	AGENCJA NARODOWA PROGRAMU ERASMUS +	ERASMUS +	Miasto Zabrze/ Wydział Oświaty/ Szkoły: Zespół Szkół nr 10	0,00	0,00	870 512,00	P2. Nowoczesne społeczeństwo miejskie C6. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców międzynarodowa wymiana młodzieży	w trakcie realizacji	11.2014

8	UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE- COMENIUS 2012-2014	Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji - Agencja Narodowa Programu Uczenie się przez całe życie- Comenius	UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE- COMENIUS	Miasto Zabrze / Wydział Oświaty/ Szkoły: SP 18, SP42, Zespół Szkół nr 20, Technikum nr 7 / Zespół Szkół nr 10, Gimnazjum nr 5 / Zespół Szkół nr 4, II LO / Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5, Zespół Szkół Specjalnych nr 41, Gimnazjum nr 25	0,00	0,00	103 308,00	P2. Nowoczesne społeczeństwo miejskie C6. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańcówmiędzynarodowa wymiana młodzieży	w trakcie realizacji	12.2014
9	Szkolne projekty wymiany młodzieży	Polsko - Niemiecka Współpraca Młodzieży	Budowanie Partnerstwa Międzyszkolnego	Miasto Zabrze / Wydział Oświaty / Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 12	0,00	0,00	4 066,00	P2. Nowoczesne społeczeństwo miejskie C6. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców międzynarodowa wymiana młodzieży	zakończony- rozliczony	dotacja przekazywana decyzją /01.03.2014
				Łącznie:	0,00	0,00	1 195 720,00			
Projekty inwestycyjne, społeczne w partnerstwie										
10	Podnoszenie kompetencji uczniowskich w dziedzinie nauk matematyczno- przyrodniczych i technicznych z wykorzystaniem innowacyjnych metod i technologii- EDUSCIENCE	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet III działanie 3.4 Otwartość systemu edukacji w kontekście uczenia się przez całe życie;	Polska Akademia Nauk/SP 31	0,00 zł	realizowany przez PAN		P2. Nowoczesne społeczeństwo miejskie C6. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców międzynarodowa wymiana młodzieży C11 Kształtowanie warunków dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego	zakończony /30.11.2014	nie ma umowy /01.03.2014
11	KOMPETENCJE NAUCZYCIELA GWARANCJĄ OPTYMALNEGO ROZWOJU DZIECKA	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet IX, Działanie 9.4 Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty	METIS Katowice / Przedszkole nr 6	0,00 zł	realizowany przez METIS		P2. Nowoczesne społeczeństwo miejskie C6. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców międzynarodowa wymiana młodzieży	w trakcie realizacji	nie ma umowy /01.03.2014

12	PIÓREM I WĘGLEM DO SUKCESU	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	PO KL. Priorytet IX, Działanie 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty;	Firma edukacyjna ANGMEN w partnerstwie z Miastem Zabrze	53 726,00	realizowany przez ANGMEN	P2. Nowoczesne społeczeństwo miejskie C6. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców międzynarodowa wymiana młodzieży C11 Kształtowanie warunków dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego	w trakcie realizacji	umowa partnerska 18.06.2014
13	EDUKACJA JEST NA PLUS	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet IX, Działanie 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty;	Wyższa Szkoła Biznesu w POZNANIU / Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5	realizowany przez WSB w Poznaniu		P2. Nowoczesne społeczeństwo miejskie C6. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców, CH 5 Współpraca wielopodmiotowa, C 8 Aktywizacja sportowo-rekreacyjna mieszkańców międzynarodowa wymiana młodzieży	w trakcie realizacji	umowa partnerska w trakcie negocjacji
14	CHCĘ WIĘC POTRAFIĘ	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet IX, Działanie 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty;	GARPIEL PRO PUBLICO/ Szkoła Podstawowa nr 21	2 600,16	8 400,00	P2. Nowoczesne społeczeństwo miejskie C6. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców; CH 5 Współpraca wielopodmiotowa	w trakcie realizacji	umowa partnerska 05.09.2014

15	Schematom STOP!- Wspólne działania instytucji pomocy społecznej i instytucji rynku pracy-pilotaż	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich	Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna, Działanie	UM Zabrze/ PUP/ /MOPR / PPP, /KMP nr 6./SP 14 z Oddziałami Integracyjnymi /Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień /Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta	0,00	103 457,55	586 259,45	P2. Nowoczesne społeczeństwo miejskie C6. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców, CH 1 Skuteczna promocja miasta, CH 5 Współpraca wielopodmiotowa, C7. Rozwój różnych form i aktywności kulturalnych mieszkańców,	w trakcie realizacji	24.01.2014 /01.01.2014
16	Aktywni młodzi	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet VII. Promocja integracji społecznej, Działanie 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej,	Rudzka Agencja Rozwoju "Inwestor" Sp. z o.o./PUP	128 428,09	0,00	362 351,91	P.2. Nowoczesne społeczeństwo miejskie C.10 Racjonalizacja działań w ramach polityki społecznej P.1. Środowisko gospodarcze C.2 Stymulowanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości K 10.2. Zapobieganie marginalizacji społecznej wybranych obszarów miasta PR 10.2.1 Program przeciwdziałania patologiom społecznym	w trakcie realizacji	01.07.2014 /01.07.2014
17	SZANSA NA PRZYSZŁOŚĆ - wsparcie osób bezrobotnych z miasta Zabrze	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet VII. Promocja integracji społecznej, Działanie 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej, wykluczeniem społecznym	Rudzka Agencja Rozwoju "Inwestor" Sp. z o.o./PUP	138 382,83	0,00	357 509,32	P.2. Nowoczesne społeczeństwo miejskie C.2 Stymulowanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości C.10 Racjonalizacja działań w ramach polityki społecznej K 10.2. Zapobieganie marginalizacji społecznej wybranych obszarów miasta	w trakcie realizacji	21.07.2014 /01.06.2014
18	"Współpraca - to się opłaca!"	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	Program Operacyjny Kapitał Ludzki Priorytet V. Dobre rządzenie 5.4. Rozwój potencjału trzeciego sektora	Stowarzyszenie Wspierania Organizacji Pozarządowych MOST/Miasto Zabrze/COP	0,00	115 157,25	652 557,75	P2 Nowoczesne społeczeństwo miejskie C11 Kształtowanie warunków dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego CH5 Współpraca wielopodmiotowa	w trakcie realizacji	10.01.2014 /01.01.2014

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta, Urząd Miejski w Zabrzu

Tabela 47. Zestawienie projektów współfinansowanych ze środków krajowych dla których umowy o dofinansowanie podpisano /wydano decyzję od dnia 01.01.2014 r. do dnia 31.12.2014 r. - miejskie jednostki organizacyjne z wykluczeniem spółek miejskich

Lp.	Tytuł projektu/ nazwa zadania	Nazwa instytucji przekazującej dofinansowanie	Nazwa programu do którego aplikowano o środki finansowe	Jednostka aplikująca o środki finansowe/ prowadząca merytoryczny nadzór nad projektem/ realizująca projekt	Pozyskane środki krajowe (PLN)	Środki Własne (PLN)	Odniesienie do Strategii Rozwoju Miasta Zabrze	Stan realizacji	Data podpisania umowy/ rozpoczęcia realizacji
Projekty inwestycyjne									
1	Budowa hali tenisowej w Zabrzu wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Ministerstwo Sportu i Turystyki	Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach Programu Budowy Hal Tenisowych	Miasto Zabrze/ Wydział Strategii i Rozwoju Miasta/ Wydział Inwestycji i Remontów	1 500 000,00	3 315 453,16	P2 Nowoczesne społeczeństwo miejskie C 8. Aktywizacja sportowo -rekreacyjna mieszkańców	w trakcie realizacji	03.09.2014 /14.02.2014
2	Radosna Szkoła - utworzenie szkolnego placu zabaw	Skarb Państwa - Wojewoda Śląski	Rządowy program wspierania w latach 2009 - 2014 organów prowadzących w zapewnieniu warunków nauki, wychowania i opieki w klasach I-III szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia "Radosna Szkoła"	Miasto Zabrze/ Wydział Strategii i Rozwoju Miasta/ Wydział Inwestycji i Remontów	127 334,00	129 602,00	P2 Nowoczesne społeczeństwo C6. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców K 6.4 Podniesienie standardu funkcjonowania placówek edukacyjnych	zakończony /30.11.2014	04.06.2014
3	Program ograniczenia niskiej emisji na terenie miasta Zabrze (Modernizacja źródeł ciepła w budynkach indywidualnych realizowana w ramach programu ograniczenia niskiej emisji na terenie miasta Zabrze - etap V)	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Ochrona atmosfery: OA 1.4. Wdrażanie obszarowych programów ograniczenia emisji pyłowo-gazowych	Miasto Zabrze/ Wydział Ekologii	pożyczka 3 331 800,00	0,00	CH4 Poprawa jakości środowiska naturalnego	zakończony /13.12.2014	20.05.2014 /01.07.2014

Prezydent Miasta Zabrze

4	Modernizacja źródeł ciepła w budynkach indywidualnych realizowana w ramach Programu ograniczenia niskiej emisji na terenie miasta Zabrze - etap V - KAWKA	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii. Program pilotażowy KAWKA	Miasto Zabrze/ Wydział Ekologii	pożyczka 920 500,00	0,00	CH4 Poprawa jakości środowiska naturalnego	zakończony /30.09.2014	25.03.2014 /01.07.2014
5	Modernizacja źródeł ciepła w budynkach indywidualnych realizowana w ramach Programu ograniczenia niskiej emisji na terenie miasta Zabrze - etap V - KAWKA	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii. Program pilotażowy KAWKA	Miasto Zabrze/ Wydział Ekologii	dotacja 1 183 500,00	0,00	CH4 Poprawa jakości środowiska naturalnego	zakończony /30.09.2014	25.03.2014 /01.07.2014
6	Udrożnienie, wyczyszczenie i zabezpieczenie wyrobisk głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej w Zabrzu: 24 metrów nitki północnej GKSD przy jej skrzyżowaniu z przecinką 5 "Broja" po 12 m na wschód i 12 m na zachód, przecinki 5 "Broja" na odcinku pomiędzy nitką południową i północną GKSD, 12 metrów odcinka 5 "Broja" w kierunku na południe od nitki południowej GKSD	Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków	Dotacja ŚWKZ	Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu	60 526,60	91 973,40	C 16. Rozwój turystyki w oparciu o obiekty przemysłowe	zakończony - rozliczony /31.07.2014	14.07.2014
7	Termomodernizacja budynku Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Zabrzu przy Pl. Traugutta 2	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Termomodernizacja budynków	Miasto Zabrze/ Wydział Strategii i Rozwoju Miasta/ Wydział Inwestycji i Remontów	dotacja 132 111,00 pożyczka 1 442 368,00	0,00	C6. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców K 6.4 Podniesienie standardu funkcjonowania placówek edukacyjnych CH4 Poprawa jakości środowiska naturalnego	w trakcie realizacji	28.11.2014

Prezydent Miasta Zabrze

8	Termomodernizacja budynków Zespołu Szkół nr 20 w Zabrzu przy ul. Gagarina 2	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Termomodernizacja budynków	Miasto Zabrze/ Wydział Strategii i Rozwoju Miasta/ Wydział Inwestycji i Remontów	dotacja 186 318,00 pożyczka 893 104,00	0,00	C6. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców K 6.4 Podniesienie standardu funkcjonowania placówek edukacyjnych CH4 Poprawa jakości środowiska naturalnego	w trakcie realizacji	08.08.2014
9	Termomodernizacja budynku Przedszkola nr 34 w Zabrzu przy ul. Brysza 4	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Termomodernizacja budynków	Miasto Zabrze/ Wydział Strategii i Rozwoju Miasta/ Wydział Inwestycji i Remontów	dotacja 13 214,00 pożyczka 264 966,00	0,00	P2 Nowoczesne społeczeństwo C6. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców K 6.4 Podniesienie standardu funkcjonowania placówek edukacyjnych CH4 Poprawa jakości środowiska naturalnego	w trakcie realizacji	09.09.2014
10	Termomodernizacja budynku mieszkalnego w Zabrzu przy ul. 11 Listopada 112	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Termomodernizacja budynków	Miasto Zabrze/ Wydział Strategii i Rozwoju Miasta/ Wydział Inwestycji i Remontów	pożyczka 64 263,00	0,00	P2 Nowoczesne społeczeństwo C6. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców K 6.4 Podniesienie standardu funkcjonowania placówek edukacyjnych CH4 Poprawa jakości środowiska naturalnego	w trakcie realizacji	28.11.2014
11	Termomodernizacja budynku mieszkalnego w Zabrzu przy ul. Goethego 34	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Termomodernizacja budynków	Miasto Zabrze/ Wydział Strategii i Rozwoju Miasta/ Wydział Inwestycji i Remontów	pożyczka 71 837,00	0,00	P2 Nowoczesne społeczeństwo C6. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców K 6.4 Podniesienie standardu funkcjonowania placówek edukacyjnych CH4 Poprawa jakości środowiska naturalnego	w trakcie realizacji	28.11.2014
11	Modernizacja źródeł ciepła w budynku mieszkalnym w Zabrzu przy ul. 11 Listopada 110	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Modernizacje źródła ciepła	Miasto Zabrze/ Wydział Strategii i Rozwoju Miasta/ Wydział Inwestycji i Remontów	pożyczka 30 490,00	0,00	P2 Nowoczesne społeczeństwo C6. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców K 6.4 Podniesienie standardu funkcjonowania placówek edukacyjnych CH4 Poprawa jakości środowiska naturalnego	zakończony /31.12.2014	28.11.2014

Prezydent Miasta Zabrze

12	Modernizacja źródeł ciepła w budynku mieszkalnym w Zabrzu przy ul. Roosevelta 73-75	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Modernizacje źródła ciepła	Miasto Zabrze/ Wydział Strategii i Rozwoju Miasta/ Wydział Inwestycji i Remontów	pożyczka 57 763,00	0,00	C6. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców K 6.4 Podniesienie standardu funkcjonowania placówek edukacyjnych CH4 Poprawa jakości środowiska naturalnego	zakończony /31.12.2014	28.11.2014
13	Remont 19 lokali mieszkalnych socjalnych	Bank Gospodarstwa Krajowego	Program wsparcia budownictwa socjalnego ze środków Funduszu Dopląt	Miasto Zabrze / Wydział Zarządzania Nieruchomościami	362 879,16	548 105,79	P2. Nowoczesne społeczeństwo miejskie C9. Podnoszenie standardu istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych	zakończony /06.12.2014	30.01.2014
14	Modernizacja źródeł ciepła w budynkach indywidualnych realizowana w ramach Programu ograniczenia niskiej emisji na terenie miasta Zabrze - etap IV - KAWKA	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii. Program pilotażowy KAWKA	Miasto Zabrze/ UM Wydział Ekologii	dotacja 477 785,20	0,00	CH4 Poprawa jakości środowiska naturalnego	zakończony	25.03.2014
				Łącznie:	11 120 758	4 085 134			
Projekty społeczne									
15	ANIMATOR- MOJE BOISKO ORLIK 2014	FUNDACJA ROZWOJU KULTURY FIZYCZNEJ Z PUCKA	ANIMATOR- MOJE BOISKO ORLIK 2014	Miasto Zabrze/ UM Wydział Oświaty/SP 23, SP 30, Zespół Szkół Mechaniczno Samochodowych	27 000,00	27 000,00	P2.Nowoczesne społeczeństwo miejskie C10. Racjonalizacja działań w ramach polityki społecznej	zakończony - rozliczony /31.11.2014	01.03.2014
16	Stworzenie wystawy stałej pod nazwą "Kopalnia Edisona" w Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Program: Dziedzictwo kulturowe; priorytet 2: Wspieranie działań muzealnych	Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu	120 000,00	49 811,00	C 16. Rozwój turystyki w oparciu o obiekty przemysłowe	zakończony - rozliczony /05.12.2014	13.10.2014 /03.03.2014

Prezydent Miasta Zabrze

17	SZKOLENIE MŁODZIEŻY UZDOLNIONEJ SPORTOWO	Polski Związek Gimnastyczny	ROZWIJANIE SPORTU WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY	Miasto Zabrze/ Wydział Oświaty/ Zespół Szkół Sportowych	125 000,00	0,00	P2. Nowoczesne społeczeństwo miejskie C6. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców, CH 1 Skuteczna promocja miasta, CH 5 Współpraca wielopodmiotowa, C7. Rozwój różnych form i aktywności kulturalnych mieszkańców, C 8 Aktywizacja sportowo-rekreacyjna mieszkańców międzynarodowa wymiana młodzieży	zakończony - rozliczony /07.01.2015	03.06.2014 /01.01.2014
18	Zwrot kosztów opłat ponoszonych za internet	Fundacja Orange	Pomoc dla bibliotek	Fundacja Orange/ Miejska Biblioteka Publiczna	34 063,87	0,00	P2 Nowoczesne społeczeństwo miejskie C11 Kształtowanie warunków dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego	zakończony /31.12.2014	02.04.2014
19	Rodzinne czytanie wyobraźni odkrywanie	Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego	Rodzinne czytanie wyobraźni odkrywanie	Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego/ Miejska Biblioteka Publiczna	4 000,00	0,00	P2.Nowoczesne społeczeństwo miejskie C10. Racjonalizacja działań w ramach polityki społecznej	zakończony /31.08.2014	17.03.2014 /01.04.2014
20	Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek	Biblioteka Narodowa	Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek	Biblioteka Narodowa/ Miejska Biblioteka Publiczna	89 500,00	0,00	P2 Nowoczesne społeczeństwo C7. Rozwój różnych form i aktywności kulturalnych mieszkańców,	zakończony /30.11.2014	25.07.2014 /03.09.2014
21	Strefa Eksperymentu	Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego	Strefa eksperymentu	Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego/ Miejska Biblioteka Publiczna	4 000,00	0,00	P2 Nowoczesne społeczeństwo C7. Rozwój różnych form i aktywności kulturalnych mieszkańców,	zakończony /20.12.2014	01.09.2014
22	Dofinansowanie asystentów rodziny na 2014r dział 852,rozdział 85206,\$2030	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej Skarb Państwa- Wojewoda Śląski	Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2014	Miasto Zabrze /Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej/MOPR Zabrze	45 000,00	148 257,46	P2 Nowoczesne społeczeństwo miejskie C10 Racjonalizacja działań w ramach polityki społecznej	zakończony /31.12.2014	02.08.2014 /01.01.2014
23	Program rządowy "Pomoc państwa w zakresie żywienia"	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej Skarb Państwa- Wojewoda Śląski	Program rządowy "Pomoc państwa w zakresie żywienia"	Miasto Zabrze /Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej/ MOPR Zabrze	3 793 702,00	2 861 200,00	P2 Nowoczesne społeczeństwo miejskie C10 Racjonalizacja działań w ramach polityki społecznej	zakończony /31.12.2014	18.04.2014 /11.01.2014

Prezydent Miasta Zabrze

24	Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej Skarb Państwa-Wojewoda Śląski	Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Miasto Zabrze / Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej/ MOPR Zabrze	28 500,00	0,00	P2 Nowoczesne społeczeństwo miejskie C10 Racjonalizacja działań w ramach polityki społecznej	zakończony	nie ma umowy/ jest decyzja
25	Dofinansowanie asystentów rodziny na 2014r dział 852,rozdział 85206,§2030	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej Skarb Państwa-Wojewoda Śląski	Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2014	Miasto Zabrze / Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej/ MOPR Zabrze	171 250,00	102 328,00	P2 Nowoczesne społeczeństwo miejskie C10 Racjonalizacja działań w ramach polityki społecznej	zakończony /31.12.2014	02.08.2014 /01.01.2014
26	Rezerwa ministra na realizację programu na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	Środki Funduszu Pracy stanowiące rezerwę ministra/	Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu	152 600,00	0,00	P1. Środowisko gospodarcze, C1. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej miasta na rzecz wzrostu potencjału zatrudnienia K.1.5. Wspieranie poprawy użyteczności zawodowej mieszkańców poprzez kursy, przekwalifikowania, studia podyplomowe PR1.5.1. Uczestnictwo w inicjatywach samorządu	zakończony /31.12.2014	brak umowy
27	Rezerwa ministra na realizację programu na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	Środki Funduszu Pracy stanowiące rezerwę ministra/	Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu	357 000,00	0,00	P1. Środowisko gospodarcze, C1. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej miasta na rzecz wzrostu potencjału zatrudnienia K.1.5. Wspieranie poprawy użyteczności zawodowej mieszkańców poprzez kursy, przekwalifikowania, studia podyplomowe PR1.5.1. Uczestnictwo w inicjatywach samorządu gospodarczego, instytucji działających na rynku pracy	zakończony /31.12.2014	brak umowy

28	Rezerwa ministra na realizację programu na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	Środki Funduszu Pracy stanowiące rezerwę ministra	Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu	680 400,00	0,00	P1. Środowisko gospodarcze, C1. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej miasta na rzecz wzrostu potencjału zatrudnienia K.1.5. Wspieranie poprawy użyteczności zawodowej mieszkańców poprzez kursy, przekwalifikowania, studia podyplomowe PR1.5.1. Uczestnictwo w inicjatywach samorządu gospodarczego, instytucji działających na rynku pracy	zakończony /31.12.2014	brak umowy
29	Rezerwa ministra na realizację programu na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	Środki Funduszu Pracy stanowiące rezerwę ministra	Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu	50 400,00	0,00	P1. Środowisko gospodarcze, C1. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej miasta na rzecz wzrostu potencjału zatrudnienia K.1.5. Wspieranie poprawy użyteczności zawodowej mieszkańców poprzez kursy, przekwalifikowania, studia podyplomowe PR1.5.1. Uczestnictwo w inicjatywach samorządu	zakończony	brak umowy
					140 000,00	0,00		zakończony	brak umowy
					126 000,00	0,00		zakończony	brak umowy
30	Rezerwa ministra na realizację programu na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej.	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	Środki Funduszu Pracy stanowiące rezerwę ministra	Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu	862 900,00	0,00	P1. Środowisko gospodarcze, C1. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej miasta na rzecz wzrostu potencjału zatrudnienia K.1.5. Wspieranie poprawy użyteczności zawodowej mieszkańców poprzez kursy, przekwalifikowania, studia podyplomowe PR1.5.1. Uczestnictwo w inicjatywach samorządu	zakończony /31.12.2014	brak umowy /05.09.2014

Prezydent Miasta Zabrze

31	II Międzynarodowy Festiwal im. Krzysztofa Pendereckiego w Zabrzu - poziom 320	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Program : "Wydarzenia artystyczne", Priorytet : "Muzyka"	Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu	200 000,00	206 733,09	P2.Nowoczesne społeczeństwo miejskie C 7. Rozwój różnych form i aktywności kulturalnych mieszkańców	zakończony-rozliczony /19.12.2014	12.11.2014 /20.01.2014
32	Podniesienie kwalifikacji kadr kultury w obiektach należących do szlaku zabytków techniki w woj.śląskim	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Program : "Edukacja", Priorytet: "Edukacja kulturalna"	Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu	40 470,00	15 528,94	P2.Nowoczesne społeczeństwo miejskie C6. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców, C 7. Rozwój różnych form i aktywności kulturalnych mieszkańców	zakończony - rozliczony /19.12.2014	17.07.2014 /01.04.2014
33	PROGRAM NA RZECZ SPOŁECZNOŚCI ROMSKIEJ	Ministerstwo Edukacji Narodowej	PROGRAM NA RZECZ SPOŁECZNOŚCI ROMSKIEJ W POLSCE NA LATA 2014- 2020	Miasto Zabrze/ UM Wydział Oświaty/ SP 8, SP 5, SP 36, ZSS 39, ZSS 42	11 550,00	0,00	P2.Nowoczesne społeczeństwo miejskie C10. Racjonalizacja działań w ramach polityki społecznej	zakończony - rozliczony /31.12.2014	09.12.2014
				Łącznie:	7 063 335	3 403 639			

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Miasta, Urząd Miejski w Zabrzu

Spis tabel:

Tabela 1. Priorytety rozwoju, wyzwania strategiczne, cele strategiczne i horyzontalne	14
Tabela 2. Realizacja Strategii zaprezentowana jest, wg kierunków działań i przedsięwzięć rozwojowych, dla poszczególnych priorytetów wg poniższego układu	15
Tabela 3. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla priorytetu P1: „Środowisko gospodarcze”	29
Tabela 4. Rejestr obowiązujących planów miejscowych - stan na dzień 31.12.2014r	38
Tabela 5. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 1. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej miasta na rzecz wzrostu potencjału zatrudnienia - na lata 2012-2014	44
Tabela 6. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 2. Stymulowanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości - na lata 2012-2014	48
Tabela 7. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 3. Wzmacnianie profilu gospodarczego miasta - na lata 2012-2014	51
Tabela 8. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 4. Transfer nowych technologii oraz dostęp do informacji gospodarczej - na lata 2012-2014	53
Tabela 9. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla priorytetu P2: „Nowoczesne społeczeństwo miejskie”	56
Tabela 10. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez policję w 2014r. na podstawie danych z GUS Katowice	65
Tabela 11. Przestępstwa stwierdzone przez policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w 2014r. na podstawie danych z GUS Katowice	66
Tabela 12. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 5. Poprawa bezpieczeństwa - na lata 2012-2014	67
Tabela 13. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 6. Podniesienie jakości kształcenia mieszkańców - na lata 2012-2014	75
Tabela 14. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 7. Rozwój różnych form i aktywności kulturalnych mieszkańców - na lata 2012-2014	81
Tabela 15. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 8. Aktywizacja sportowo-rekreacyjna mieszkańców - na lata 2012-2014	86
Tabela 16. Kategoria, Klasyfikacja budynków ze względu na stan techniczny	90
Tabela 17. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 9. - Podnoszenie standardu istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych - na lata 2012-2014	91
Tabela 18. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 10. Racjonalizacja działań w ramach polityki społecznej - na lata 2012-2014	95
Tabela 19. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 11. Kształtowanie warunków dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego - na lata 2012-2014	100
Tabela 20. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla priorytetu P3: „Atrakcyjne przestrzenie publiczne”	103
Tabela 21. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 12. Zapewnienie ładu przestrzennego - na lata 2012-2014	109
Tabela 22. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 13. Podniesienie standardu urządzeń infrastruktury komunalnej - na lata 2012-2014	115
Tabela 23. Długość dróg i powierzchnia chodników z podziałem wg kategorii dróg	117

Tabela 24. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 14. - Poprawa dostępności komunikacyjnej miasta - na lata 2012-2014.....	120
Tabela 25. Budownictwo ZBM - TBS Sp. z o. o. według ilości lokali oraz powierzchni w latach 2013-2014	124
Tabela 26. Budownictwo JOFGN według ilości lokali oraz powierzchni w latach 2013-2014.....	124
Tabela 27. Infrastruktura komunalna. Zasoby mieszkaniowe w 2014r. wg GUS Katowice	125
Tabela 28. Infrastruktura komunalna. Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje w 2014r. wg GUS Katowice.....	126
Tabela 29. Infrastruktura komunalna. Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa w 2014r. wg GUS Katowice.....	126
Tabela 30. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 15. Rozwój budownictwa mieszkaniowego - na lata 2012-2014.....	127
Tabela 31. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla Priorytetu P4: „Usługi metropolitalne”	129
Tabela 32. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 16. Rozwój turystyki w oparciu o obiekty przemysłowe - na lata 2012-2014	140
Tabela 33. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 17. Rozwój usług medycznych - na lata 2012-2014	143
Tabela 34. Spis wybranych wydarzeń kulturalnych w mieście Zabrze organizowanych lub współorganizowanych przez Wydział Kultury i Dziedzictwa w 2014 r.....	145
Tabela 35. Spis wydarzeń organizowanych przez DMIŁ w Zabrzu w 2014r.....	150
Tabela 36. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 18. Zwiększenie międzynarodowej rozpoznawalności miasta w dziedzinie kultury i sportu - na lata 2012-2014	158
Tabela 37. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 19. Rozwój placówek naukowych oraz szkolnictwa wyższego - na lata 2012-2014.....	164
Tabela 38. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu strategicznego C 20. Poprawa międzynarodowej dostępności komunikacyjnej miasta - na lata 2012-2014	166
Tabela 39. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celów horyzontalnych	168
Tabela 40. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu horyzontalnego CH 1. Skuteczna promocja miasta - na lata 2012-2014.....	177
Tabela 41. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu horyzontalnego CH 2. Rewitalizacja miasta - na lata 2012-2014.....	181
Tabela 42. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu horyzontalnego CH3. Poprawa estetyki miasta - na lata 2012-2014.....	189
Tabela 43. Wyniki pomiarów jakości powietrza w Zabrzu w okresie 2012-2014r.	194
Tabela 44. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu horyzontalnego CH4. Poprawa jakości środowiska naturalnego - na lata 2012-2014	198
Tabela 45. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji Strategii dla celu horyzontalnego CH 5. Współpraca wielopodmiotowa - na lata 2012-2014.....	202
Tabela 46. Zestawienie projektów współfinansowanych ze środków unijnych dla których umowy o dofinansowanie podpisano w okresie od dnia 01.01.2014 r. do dnia 31.12.2014 r. - miejskie jednostki organizacyjne z wykluczeniem spółek miejskich.....	203
Tabela 47. Zestawienie projektów współfinansowanych ze środków krajowych dla których umowy o dofinansowanie podpisano /wydano decyzję od dnia 01.01.2014 r. do dnia 31.12.2014 r.- miejskie jednostki organizacyjne z wykluczeniem spółek miejskich	208